כללא דפ"ג משנה א דק עובד כוכבים או כל גר תושב אינן מטמאין בנגעים. אבל ביתו ובגדיו שמכרן מנוגעים לישראל. יראו בתחלה. כל ישראל מומחה רשאי להורות לכהן ע"ח דין הנגע. ויודיעו מה יורה בהנגע שראה. אין רואין ב' נגעים כאחת אפילו בב' אנשים. אבל לאחר שראה ופסק דין של אחת מותר לראות ולפסוק גם דין האחרת. אפילו שניהן באיש א'. בין להסגיר או להחליט או לפטור. בין בתחלה. ובין בסוף שבוע א' או ב'. אבל כשנולד נגע אחד תוך ימי הסגר או החלט של אחרת. לא יראנו הכהן עד סוף [שבוע א' או ב']:

משנה ב כל ז' ימים של רגל או של חתן אין רואין נגע גופו כמיתו או ביתו בתחלה:

משנה ג נגע שבעור אדם. הגדול בגרים צריך הסגר ב' שבועות. שהן י"ג יום. וכשיולד בה של או מחיה בתחלה. או הם או פסין בסוף שבוע א' או ב'. או לאחר פטור. נחלט:

משנה ד שחין או מכוה [ובה נגע] בגרים נסגר רק שבוע א'. ונחלט בא' מב' סימנים דהיינו בשער לבן בתחלה ובה [כלו' בשבוע א'] או בפסין בסוף הסגר או לאחר שפטרו:

משנה ה נתק בגרים. נסגר ב' שבועות שהן י"ג יום. ונחלט בשער צהוב אפילו בתחלה. אבל בסוף שבוע א' או ב' או לאחר הפטור גם בפשין נחלט:

משנה ו נגע שבקרחת או שבגבחת. דינו בכל נגע שבעור. רק שאינו נחלט בשער לבן:

משנה ז נגע בגרים במראה ירקרק או אדמדם. שנתהווה בבגד לבן של צמר או פשתן או בשתי או ערב שלהן. או בכלי עור אפילו צבוע רק בידי שמים. נסגר ב' שבועות שהן י"ג יום. ואחר הסגר ז"י דוקא בב' לריעותא. שעטר או הוסיף. במראיתו. וגם פשה. מחליטו ושורפו. ובב' לטיבותא מכבסו ומטבילו וטהור. ובחדא לטיבותא מכבסו ומסגירו ז"י שנית. ואח"כ כל שלא עבר המראה לגמרי מחליטו ושורפו:

משנה ח נגע כב' גריסין ירקרק או אדמדם שנתהווה בבית. מסגיר ג' שבועות שהן י"ט יום. וכשיראה בסוף שבוע א' או ב' שנתמעט גדלו או כהה למראה טהור. מטהרו. ובעמד במראיתו וגדלו. דוקא בשבוע א' חוזר ומסגירו. אבל בסוף שבוע ב'. חולץ וקוצה וטח ומסגיר שוב ז"י. ואם בסוף שבוע ב' או בסוף שבוע ג'. או לאחר הפטור חוזר הנגע להבית נותץ כל הבית. מיהו במצא שפשה בגדלו. בסוף שבוע א' או ב' חולץ וקוצה וטח ומסגיר שוב ז"י:

מימתמו כל זמן שהנגע עומד לין פחות מכלכס שבועות כדמכן לקמן רפי"ג בין עמד בעיניו בראשון ובין עמד בבני עמת אלא שבראשון מסגיר ובשני חולץ וקולה וחם חזר בעלי"ל טחן. וגם כאן קשה הא דאמר בפסין בסוף שבוע ולאמר הפטור. דבלא פסיון אם חזר נוחן. ול"ל כמש"ל **דמחזר קני** פסיון:

ר' עובדיה מברטנורה **נגעים יש בשער לבן פרק ד** תוספות יום טוב

פרק ד א יש בשער. ששער לבן מטמא בתחלה. כשהוכה אל הכהן ויש בנגע שער לבן טמא. מה שאין כן בפסיון. שאינו מטמא אלא בסוף שבוע: ומטמא בכל מראה לובן. אפי' למטה מד' מרלות. דכתיב (ויקרא יג) ומראה הנגע עמוק מראה הנגע עמוק ולא מראה שער לבן עמוק. משא"כ בפסיון. שאין פסיון מטמא למטה מד' מרלות. שבאותן מרלות שהאוס מטמא הפסיון מטמא: ואין בו סימן טהרה. ואינו בפסיון יש בו סימן טהרה שאם פרח בכולו טהור: מטמא בכל שהוא. אבל שער לבן אינו מטמא בפחות משתי שערות

פרק ד א יש בשער לבן א) **מה שאין בפשיון ; ויש בפשיון מה שאין בשער לבן. ששער לבן מטמא בתחלה** ב) **. ומטמא בכל מראה לובן** ג) **. ואין בו סימן טהרה** ד) **. יש בפשיון שהפשיון מטמא בכל שהוא** ה)

ומטמא

ח"ג. א ויש נד"ל ל"ג.

פרק ד א ומטמא בכל מראה לובן. כתב הר"ב משא"כ בפסיון שאין כו'. שבאותן מרלות שהאוס מטמא. הפסיון מטמא. בת"כ הביא הר"ש והגה פשתה המספחת בעור וטמאו הכהן לרעת היא. הרי זה בא ללמד על הפסיון שלא יטמא אלא בד' מרלות. ובאותן מרלות שהאוס מטמא לה. הפסיון מטמא ע"כ בר"ש. ולזו למימרא שהפסיון לריכה. שתהא מהמראה של האוס. שהרי המרלות מלטרפין להר"ב כדאית ליה. ולהרמב"ם כדאית ליה. כמ"ש במשנה ג' [*פ"ל] [ד"ה ולפטור] ואתם תנן את שמולד לו פסיון כו'. אלא כלומר לאפוקי אם הפסיון הוא למטה מהד' מרלות. והיינו דמסיים בת"כ והלא דין הוא האוס מטמא והפסיון מטמא. מה האוס אינו מטמא אלא בד' מרלות אף הפסיון אינו מטמא אלא בד' מרלות וכו'. ועוד כפ' דלעיל מתני' ג הביא הר"ש ת"כ וכבס בגדיו וטהר יכול הרי הוא מכולם ת"ל אם פשה טמא. אין לי אלא במראה מנין שלא במראה ת"ל אם פשה תפשה. ופי' הר"ש במראה שהנגע שלג והפסיון שלג במראה שהנגע שלג והפסיון סיד לו קרוס ע"כ. ולשון הרמב"ם בפי' משנתינו ושער לבן שטמא בכל מראה לובן ואין זה בפסיון. כי אחר הי' נגע לרעת בעור הבשר ופשה בעור והי' זה המוספת לבן אבל לובן קלוש למטה מקרוס בילה שהה הוא טהור והוא אמרו בהק הוא פרח בעור טהור הוא. יכול לא יטמא משום [אוס] אבל יטמא משום פסיון ת"ל פרח בעור טהור הוא ע"כ. והוא בת"כ ריש פ"י: **שהפשיון מטמא בכל שהוא**. עמ"ש לקמן משנה ה [ד"ה אם יש בו] ומ"ש הר"ב אבל שער לבן אינו מטמא בפחות משתי שערות דמטעם שער מעיר. ת"כ הביא הר"ש. ובפרקין משנה י תנן ובה שערה אחת. וכן במשנה ד פ"ט דחולין ובשערה שבנגדו. וכן הוא אומר קולע אל השערה ולא יחטיא וכן אתה אומר כאוטו השערה. ובספר מקנה אברם במסילה ראשונה לשמות בשטעול פעל בגיר"י וקמ"ן. ראיתי שכתב וז"ל ובתיבת שערות נחלקו המדקדקים כי י"א שהוא מן שער. וי"א שהוא מן שערה ונמצא זה בשופטים סימן כ'. קולע אל השערה ולא יחטיא וגרלים דברי האחרונים. כי כן מתרגמינן דשדן אבנא בקילעא ומירמן בבינה שערה ולא משכן. שיורה חוט שער. אבל שער יורה רבוי שערות דכתיב (שופטים טז) ויחל שער ראשו לגמח ומתרגמינן ושרי שער ריסיה לגמחה ע"כ. ורביו בגור אריה פי' שם הבדל בין שער

מלאכת שלמה

פרק ד א מטמא בתחלה. אבל פשיון אינו מטמא אלא בסוף דכתיב אחרי הראותו אל הכהן: ואין בו סימן טהרה. שאם נתמלא כל הגוף

יכין תפארת ישראל

פ"ד א) חומרות. וכן כל ים ויש שבפרקין חומרות נקט [ודו"ק]:

ב) כשבא בתחלה לפני הכהן. ומלא בבהרתו ב' שערות לבנות מחליטו מיד ואפילו ספק אם קדם בהרת לש"ל [בסוף פרקין. ובל"פ דגם המוגע עצמו נאמן שהש"ל קדם. בכל ע"א שנאמן באיסורין] אבל פסיון בתחילה אף שהכהן רואה שהנגע פושה והולך לפניו בשעה שמסגירו אפ"ה אינו מחליטו רק מסגירו [ועי' מראה כהן סי' י"] : ג) אפילו למטה מקרוס בילה. משא"כ פסיון אמ"ע רק בא' מד' מרלות לבן שנזכרו ברים

משנה

פרק ד א מטמא בתחלה. פי' כשהוכה לכהן ויש בו שער לבן וכו' משמע שאין הכהן לריך לראות אם הפכתו הבהרת כלפי' בפ"ק מ"ג: **שהפשיון** מטמא בכל שהוא. פי' הר"ב ושער לבן בני שתי שערות פ' בתוי"ט. ולפעד"ל מדכתיב וגלח אם כל שערו. ואת כל שערו יגלח.

יכין אחרונה

מכילתין: ד) דאפילו נתמלא כל הגוף עם שערות לבנות. לא הו"ל כפרח בכולו דגבי נגע [כ"ל הרא"ש]. ול"מ כ"ל דר"ל דאפילו זקן שכבר כל שערותיו לבנות. והשתא למחו בבהרתו ב' שערות לבנות נחשבת לו לפי' טומאה. ואינן כו' טהרה בתקן. ולא אמרינן דשערות לבנות של זקן דומות כשחורות שבבגד בשנים. משא"כ פסיון אפשר שיהי' סימן טהרה כשיפשה כולו מהוך הסגר או מהוך החלט. ולא מתוך הפטור [תוספתא שהביא הר"ש פפ"ו]: ה) אבל שער לבן לריך שיעור ב"ש. וגם כל

אחת

אחרונה

ולא אשתמט בהד לכתוב שערותיו. או שעריו לשון רבים ש"מ דלא לריך דשער ומי רבים משמע ואין רבים פחות משנים. והא דבתרגום כתיב עלמו משערות לאתי. התורה דלכה נקבר יותר: **מטמא** בכ"ש. היינו בעור בשר אבל בנתקים מוכח לקמן פ"ו מ"ה דאין פסיון פחות משתי שערות:

ומטמא

ציונים

א מטמא בתחלה. מיי' פ"ח מה' עומאת לרעת הל' י': ומטמא. מיי' שם ה"ב וה"ג: ואין בו. מיי' שם הל' ח': שהפשיון. מיי' שם פ"ב ה"ח:

תוספות חדשים

פ"ד משנה א [בהר"ב ד"ה] ואין בו סימן טהרה. דאם כל הגוף נתמלא שערות לבנות לא נטהר. (הרא"ש):

אליהו רבא

פ"ד א יש בשער לבן כו'. שמנה עשר חילוקי עומאה יש בלן שמובדלין השלשה סימני עומאה שער לבן ומתיש ופסיון זה מזה כ"ח וא' בשבה דברים. בתחלה מובדלין הן ששער לבן מטמא בתחלה והוא שהפכה שהכהרת קדמה ואח"כ הפכה ללבן ומתיש מטמא בתחלה אף שלא הפוכה ופסיון אינו מטמא אלא בסוף שבוע. ובמראה מובדלין שהמתיש מטמא בכל מראה ואפי' שחורה כדהביא בתוספתא ושער לבן מטמא בכל מראה לובן ופסיון אינו מטמא אלא בד' מרלות הנגעים. ובסימן עשרה מובדלין שהמתיש אין בה סימן טהרה ואף מעבכת היא את הסימן עוכרה של פריחה מעבכת את ההופך כלו לבן ושער לבן לא מעבכת ואין

נה

תוספות אנשי שם

פ"ד א תוי"ט ד"ה **שהפשיון** כו' וגרלין דברי האחרונים. ומיהו יש לדקדק בפסוק תסמר שערות בשרי לחיוב סי' ד' ולפוס ריבעא אפשר לי לומר דשער ושערה מעלקים בענין זה דשער מורה לעולם על הרבוי ושערה מורה על היחיד ועל הרבים ובתורה לענין נגעים אמר שער שהוא הלבן. המיוחד על הרבוי. (ב"ר). והמזרחי כ' לא ידעתי מנ"ל לר"ל לומר ששם שער מורה על רבוי שערות ולמה לא יהיה שם המין יאמר על רבים ועל יחיד כמשפט כל שמות המין כי ויהי לי שור וחמור מורה של רבים ונפל שמם

שור

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

שער שהוא על שער ל' ובין שער שהוא על רביס שהמורה על אחד נקוד כולו בפת"ח והמורה על רביס הס"ן בליר"י וכאן נקוד בליר"י לפיכך אמרו שמורה על רביס ומיעוטו רביס שיש ע"כ · ובפי' החומש להרלב"ג ראיתי שכתב שמופני שהשער מתחדש ממנו רבוי . הנה לא יפול שם השער בפחות משתי שערות ע"כ . ולמהר"ם ראיתי שכתב ברפ"י דמייתי לה"כ דהתם בשער להוב קתני שער מיעוטו שער [שתי] שערות . כתב עלה מהר"ם וז"ל ולא ידענא מנא ליה דמיעוטו שער שתי שערות . ומנא משום דכתיב בשער לבן ושערה לא הפך לבן ולא מפיק ה"י . ואם תאמר דבשער אחד סגי היה לו לכתוב מפיק ה"י או לכתוב ושער בלא ה"י . אלא לאמופיען דאיכו שער אחד אלא לכל הפחות ב' שערות ומהתם גמרינן שער להוב עכ"ל . [*ומדתנן במשנה ב פ"ג דנדה המפלת כמין קליפה כמין שערה גרלה כדברי בעל מקנה אברס] : **ומטמא בכל** הנגעים . ושער לבן הוא סימן טומאה [בשני מינים] לבד בנגעי עור [בשר] . ובנגעי שחין ומכוה . הרמב"ם : חוץ לנגע . כתב הר"ב לבל שער לבן בעינן שיהא בנגע כדכתיב ושער בנגע . דדרשינן בת"כ והביאה הר"ש . בנגע להביא את מה שבתוכו ושוכב חולה לו פרט לשחולה לו ושוכב בתוכו : חוץ לנגע . עי' פ"ו משנה ג : **ב ומטמא** בכל מרלה . לשון הר"ב הייט כמרלה הבשר בין כושי בין לבן בין אדום . כ"כ הר"ש . ולשון הרמב"ם בפ"ג מהט"ל [הלכה ד] בין שהיה המרלה אדום או שחור או לבן . והוא שלא יהיה הלובן מתרבע מרלות שבתרנו . ועי' מה שכתבתי בפרק ו משנה ו [ד"ה היה בהק] : **מטמא** בכל שהוא . ל' הר"ב לבל במחיה בעיא כעדשה . בת"כ והביאה הר"ש . ומחיה בשר חי בשאת יכול כל שהוא . ת"ל שער לבן ומחיה בשר חי . מה שער לבן מקוס ב' שערות . אף מחיה מקוס ב' שערות יכול לא יהא טמא עד שיהא בה שער לבן ומחיה . ת"ל לרעת עושת היא . היא טמאה ואין לריכה דבר אחר לסעדה [*וגי' הר"ש לסייע] ומפרש הר"ש דמחיה מקוס ב' שערות . הייט שתי שערות על שתי שערות מרובע . והייט דבפ"ק משנה ה ו בעינן שתהא מרובעת . ועיין [מ"ש] פרק ו משנה ב [ד"ה ובה מחיה] : **ומטמא** בכל הנגעים . ומחיה סי' טומאה בשני מיני נגעים לבד . בנגעי עור בשר ובנגעי קרחת וגבחת . הרמב"ם [בפירושו] : חוץ לנגע . כתב הר"ב משא"כ במחיה שהמחיה לריכה להיות בתוך הנגע . כדתנן במשנה ה ו דפ"ק שתהא מבולרת . ושם פירשתי [ד"ה מבולרת] : **ג הפוכה** ושלא הפוכה . בת"כ פ"ז והביאה

מלאכת שלמה

הגוף שער לבן לא נשאר : ומטמא בכל הנגעים חוץ מן הנגע . כל"ל : **ב** בכל מראה . הבשר של המנוגע דמחי' הוא שנשאר בתוך הנגע כמרלה עור בשרו שלא עבר שם הנגע : חוץ מן הנגע . כל"ל : **ג** מה' שא"ב במחי' . דבעינן מבולרת ומכוסת לא שיהיה חלק אחד בשר חי בלל זה וחלק אחד בשר חי בלל זה ואע"פ שהי' בין שני החלקים שיעור מחי' דהייטו כעדשה ואפי' היו שני החלקים בתוך הנגע. הרמב"ם ז"ל: הפוכה ושלא הפוכה . פי' הרמב"ם

שערות דמיעוטו שער שנים : חוץ מן הנגע . כשפשה חוץ לנגע טמא אבל שער לבן בעינן שיהא בנגע כדכתיב (ויקרא יג) ושער בנגע הפך לבן : **ב** בכל מראה . הייטו כמרלה הבשר בין כושי בין לבן . בין אדום : מטמא בכל שהוא . אבל במחיה בעיא כעדשה : חוץ מן הנגע מה שאין כן במחיה . שהמחיה לריכה להיות בתוך הנגע : **ג** ובטבונים . שהשתי שערות במקום אחד בנגע : בפורד . זה במזרח הנגע וזה במערב : מבוצר . שתי שערות בחמלע הנגע . כמבלר שבחמלע העיר: שאינו מבוצר . כחוט היולא מן הנגע . ויש בריחבו שתי שערות . מה שאין כן במחיה . דבעינן מבולרת ומכוסת: הפוכה ושלא הפוכה . בין שהבריח קדמה למחיה בין שהמחיה

ומטמא בכל הנגעים [ו] . חוץ לנגע [ז] . מה שאין כן בשער לבן : **ב** יש במחיה מה שאין בפשיון . ויש בפשיון מה שאין במחיה . שהמחיה מטמא בתחלה . ומטמא בכל מראה [ח] . ואין בה סימן טהרה . יש בפשיון . שהפשיון מטמא בכל שהוא [ט] . ומטמא בכל הנגעים [י] . חוץ לנגע [יא] . מה שאין כן במחיה : **ג** יש בשער לבן מה שאין במחיה . ויש במחיה מה שאין בשער לבן . ששער לבן מטמא בשחין ובמכוה [יב] . במבוגם ובמפוזר [יג] . במבוצר [יד] ושלא במבוצר [טו] . יש במחיה . שהמחיה מטמא בקרחת ובגבחת [טז] . הפוכה ושלא הפוכה [יז] .

ח"ג . ב ויש נד"ע וד"ו ויש וד"ה נמצב"ג . שהמחיה מטמא נד"ם וד"ל מטמאה . ומטמא נד"ם ומטמאה . ג שהמחיה מטמא נד"מ וד"ל מטמאה .

יכין **תפארת** **ישראל** **בועז**

פ"ד (א) וט"ש הר"ש והר"ב כמבלר שבחמלע עיר . וכן כתבו לקמן במשנה ה' . ע"ם הוא וכ"ל שבחמלעה העיר . אולם מה שפי' רבותינו הכ"ל

לחת לריכה שתהיה גדולה כדי לקרוץ בזוג [כמה פ"ו מי"ב] : ו) בכל נגעי אדם . בנדים . ובתים . אבל שער לבן אינו סי' טומאה רק בנגעי עור ובשר ובשחין ומכוה : ז) ר"ל דוקא שפשתה הנגע לגד חוץ סמוך והכוף להנגע . אבל שער לבן אינו סימן טומאה רק כשיהיה חוץ הנגע ולא סמוך להנגע בחוץ [והא דלא נקט החומרא גבי ש"ל איפכא דטמטא רק חוץ הנגע . משא"כ פשיון אין פושה לתוכו וכ"כ ק' במשנה ב' בפשיון ומחי' . ו"ל משום דהתם נגע אין מלוי שיהיה ריוח בחמלעו וג"ב בו פושה לתוכו . א"נ כל בתם מטמה ר"מ היא וכדי פ"ל [פ"ו מ"ג] דפשה לתוכה] : ח) חוץ ממרלה לבן . אפילו שנמוך הרבה מד' מרלות לובן נמלא שאינה בהרת . אפ"ה כל שהמחיה לבן . בוהק הוא וטהור . דאין שם מחי' עליו [ועיל חוט ו"ע פ"י מ"ו ד"ה מי'] . ולהר"ש והרא"ם לריך עכ"פ במחיה שתהיה כמרלה הבשר של המנוגע . אם כושי שחור . ואם גיחר אדום . ואם לבקן לבן . ואם גרמני אדום עם מעט לובן [ועי' בכורות פ"ז מ"ו] . אבל פשיון אינו מטמא רק בא' מד' מרלות הפשוטות : ט) אבל מחיה לריך עכ"פ גדולה כעדשה : י) אבל מחיה אמ"ע רק בנגעי עור ובשר לו בקרחת וגבחת : יא) ומחיה לריך שיקיפה הנגע סביב . שבכל לד יהיה רוחב ב"ם נגע סביבה : יב) ר"ל בעור ובשר . וגם בשחין ומכוה . אבל מחיה אינה שוה לשער לבן לטמא . רק בעור ובשר : יג) ר"ל כשגדילים בהנגע סמוכים זל"ז או שתחת גדילה בקלה א' של הנגע . ושער האחר גדילה בקלה האחרת של הנגע . אבל מחיה לריך שתהיה כעדשה במקום א' : יד) שהנגע מתפשטת מתחת הב' שערות ומקיפתן חולה לה סביב : טו) שעומדין חוץ הנגע על קלה שלה . משא"כ מחיה אינה מטמאה רק כשהיא מבולרת . דהייטו שתהיה המחיה בתוך הנגע שמקיף להמחיה . כמבלר שבחמלע העיר (א) : טז) משא"כ שער לבן אמ"ע בקרחת וגבחת . אבל בעור ובשר שייכן מטמאין . ובנתק שייכן אמ"ע : יז) ר"ל בין שהבריח קדמה . ואח"כ נהפך קלת

משנה אחרונה **ממנר**

ומטמא בכל הנגעים חוץ לנגע . והא דלא חשיב בריאה חומר בשער לבן שמטמא חוץ הנגע ופשיון אינו מטמא בתוך הנגע שאין הנגע פושה לתוכו כדלקמן פ"ו וכן בקמיון גבי מחי' מלי למיתני חומר במחי' מבפשיון שהמחי' מטמא בתוכו ופשיון אינו מטמא משום דר"מ פליג בפ"ו וס"ל שיש פשיון לתוכו בפלוגתא לא חייבי.מ"ל מה בפשיון מטמא חוץ לנגע שפיר הוי חומרא שטומאתו טהנ בכל מקום בגוף . אבל שער לבן אינו סימן טומאה . ולפ"ז משמע דפשיון לחוק נמי מטמא כמ"ש הר"ב לקמן מ"ה: **ב** ואין בה סי' עכרה.אפ"ג דא ז כיסתה המחי' לנגע ומיעטתה מבגדים עיהר. הא לאו מחמת המחי' אלא שהלו לה הנגע . ועיהרת הפשיון אע"פ שהנגע קיים : **ג במבוצר** ושלא במבוצר. פ' הר"ב מבולר בחמלעו הנגע וכו' . בחמלעו לאו דוקא אלא כל שבתוך שתי שערות

ציונים

מה שאין כן . מי"ו שם ע"ב הלכה ח : ב שהמחיה . מי"ו שם פ"ח ה' : ומטמא בכל מראה . מי"ו שם פ"ב ה"ב : מה שאין כן . מי"ו שם ה"ח וג' : ג ששער . מי"ו שם פ"ב ה"ב : יש במחיה . מי"ו שם פ"ב ה"ל ופ"ב ה"ט :

תוספות חדשים

משנה ב [בר"ב ד"ה] בכל מרלה הייטו כמרלה הבשר . דמחי' הוא . שבשאר בתוך הנגע כמרלה עור בשרו שלא עבר שם הנגע. (הרא"ש): משנה ג [במשנה] ושלא הפוכה . לפי שלא נאמר בה והיא הפכה . (הרמב"ם פ"ג מהט"ל) :

אליהו רבא

בה סי' עכרה ופשיון יש בה סימן עכרה שלא פרח בכולו עהור . וכשיעל הן מוריקין שהפשיון מטמא בכל שהוא ומחיה בכעדשה ושער לבן בשתי שערות . ובמיני נגעים מוכדלין שהפשיון מטמא בכל הנגעים ומחיה אינו מטמא אלא בעור הבשר ובקרחת וגבחת ושער לבן מטמא בעור הבשר ובשחין ומכוה . ומקוים הן מיכדלין שהפשיון מטמא חוץ לנגע ושער לבן בתוך הנגע ומחיה דוקא במבולר שיהא בה שיעור שתי שערות מכל לד :

חדושי מהרי"ח

פ"ד משנה א [במשנה] חוץ לנגע כו' עכ"ל.חכמה לי כמו שהושב זה לחומרא מה שהפשיון מטמא חוץ לנגע מה שאין כן בשער לבן כך היה לו לחשוב לחומרא יש בשער לבן ששער לבן מטמא בתוך הנגע משא"כ בפשיון שאין הנגע פושה לתוכו כמו שהוא בפ"ו משנה ג' ע"ש ואין לי לתרץ אלא משום דשם פליג ר"מ וסבר שהנגע פושה לתוכו ובפלוגתא לא קמיירי וחידוש גדול לי מה שלא דקדקו כל מפרשי המשנה שראיתי :

תוספות אנשי שם

שור לו חמור מורה על יחיד לף כלן ויחל שער ראשו לגמח מורה על רבים ושער בנגע מורה על יחיד עכ"ל ולענ"ד מוכח דשער יורה על רבים מקרא דמלכים ב' ג' ח' דכתיב ויאמרו אליו אים כעל שער וגו' ואי שערה ח' נקרא ג"כ שער הילל בעל שערות ל' רבים כמו בעל דברים . כי לא יתכן לנגל לשון שיהיה כן כשיאמרו מי האיש הזה הבולך לקראתנו שיאמר בעל השער אם לא לבל בני העיר יש לכ"א שור אחד והאיש הזה יל"ל שורים רבים שיאמרו בנעל שור הוא"ל וי"ל הרבה מה סימן לף כלן מה סימן נתנו על שיהיו שתמכו עליו בעל שער אבל אם לא מל סתנים יל"ל שער אבל אם לא

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

שהמחיה קדמה לבהרת. מה שאין כן בשער לבן. *)שאם קדם לבהרת טהור: ומעבבת את ההופך כולו לבן. דאם הופלט במחיה. ופרחה הלרעת בכולו חוץ ממקום המחיה. עדיין ממא הוא. אבל אם פרחה בכולו אע"ג דכל גופו מלא שער לבן טהור שאין שער לבן מעכב: **ד** עקרן משחיר וראשון מלבין טהור. דאמר קרא (ויקרא יג) ושער בנגע הפך לבן. העקר הסמוך לנגע הפך לבן: כדי לקרוץ בזוג. כדי שיטול בפי הזוג של מספריים. והלכה דשיעור שער לבן תרכו. אין פחות מכדי שיטול בפי הזוג. אבל הלבונית שבו בכל שהוא: ונראית בשתים טהור. שיש שערות שמתחלקות בראשן לשתיים ובעקרן אינן אלא א': הכי גרסינן בהרת ובה שער לבן ושער שחור טמא. בהרת שהיא

ומעבבת את ההופך כולו לבן יח). ומטמא בכל מראה יט). מה שאין כן בשער לבן: **ד** שתי שערות כ) עקרן משחיר וראשון מלבין כא) טהור כב). עקרן מלבין וראשון משחיר. טמא. כמה יהא בלבונית כג). רבי מאיר אומר כל שהוא. ר' שמעון אומר כדי לקרוץ בזוג כד). היתה אחת מלמטה. ונחלקה מלמעלה. והיא נראית בשתים כה). טהור כו). בהרת כז) ובו שער לבן. או שער שחור. טמא. אין חוששין שמא מיעט

ביקום

והביאה הר"ש נוסחת. מלמד שמטמאה אלא הפוכה. והלא דין הוא שער לבן וכו' אף מחיה כו'. [*נוסחת. מלמד שמטמאה אלא הפוכה] היא. מלמד שמטמא הפוכה. והלא דין הוא כו'. ומ"ש הר"ב משא"כ לשער לבן שאם קדם לבהרת טהור. כמפורש בס"פ: **ד** כדי לקרוץ בזוג. כתב הר"ב דהלכה דשיעור שער לבן תרכו כו'. כר"ע במי"ב פ"ו דנדה. וע"ש [מ"ש ד"ה רע"א]. אבל הלבונית שבו כ"ש. כר"מ. וכתב הכ"מ בפ"ב מהל' ט"ל. משום דר"מ ור"ש לא אפשיק [הלכתא] בפרק מי שהוציאוהו [דף מו]. ונקטינן לחומרא. כמו שכתבתי במסכת [*כלים פי"ז מ"ד]: **בהרת**. כל היכא דתניא בהרת ה"ה לשאר מראות חלקות ופתוכות. הר"ב במ"ז [ד"ה גרים]. וכ"כ הרמב"ם במשנה דלקמן. ובגל"י הוא במתני' דהכא: **או שער שחור**. והר"ב גורס ושער שחור וכך גירסת הרמב"ם. וכן הוא בגל"י. אבל הר"ש כתב ג"כ גי' הספר. ופי' לענין הסגר דצריך להסגיר. ולפ"ז ה"ק מהגי' ובו שער לבן הרבה יותר משתי שערות. או שער שחור ואפי' מעט ממא. הא כדאיתא. והא כדאיתא. שער לבן מחליטו. ולא אמרינן מה שיש יותר משתי שערות ממעט הבהרת משיעורו שבגרים. ושער שחור מסגירו. ולא אמרינן. שממעט הבהרת מכגרים. ול' ת"כ שהביא הר"ש מסכים קלת לגירסא זו וזו היא שאלו תלמידיו את ר' יוסי. בהרת ובה שער שחור. חייסינן שמא מיעט מקומה את הבהרת מכגרים. אמר להן ובה שער לבן. חייסינן שמא מיעט מקומה את הבהרת מכגרים. א"ל לא אם אמרת בשער לבן שסימן טומאה. תאמר בשער שחור שאינו סימן טומאה. א"ל הרי שיש בהן שש שערות לבנות. כלום הם סימני טומאה אלא בעיס. מושמין אנו על המותר שמא מיעט מקומן את הבהרת מכגרים. א"ל לא אם אמרת בשער לבן שהוא מין טומאה. תאמר בשער שחור שאינו מין טומאה. א"ל אף שער שחור הופך והיא מין טומאה. ואומר ושערה לא הפך לבן והסגיר. אם יש בה שער

מלאכת שלמה

ורמב"ם ז"ל כשמתחדש נגע בגוף והלבין המקום ואחר זה נספך בתוך זה הנגע הלבן ושב בשר חי הוא מחי' הפוכה וכאשר התחדש נגע בגול במקום מהגוף ונשאר בתוכו בשר חי הנה ה"א מחי' שאינה הפוכה וכולן סימן טומאה ע"כ: **ד** כמה יהא בלבונית וכו'. בת"כ קתני רמ"א כל שהוא וחכמים אומרים כשיעור ופי' הר"ש ז"ל חכמים היינו ר"ש דמתני' וכשיעור דקתני היינו כדי לקרוץ בזוג. וי"מ דאמר כאן בכל שהוא היינו בלבונית אבל בשיעור השער מודה וכו' עקיבא דאמר בפ' בא סימן כדי שיהו נימלות בזוג. ועיין בספר קרבן אהרן בפרשת נגעים פ' שני: ה"ג ובה שיער לבן ושיער שחור. ואי גרסי' אז שיער שחור מיירי לענין הסגר דצריך להסגיר. הר"ש והרא"ש ז"ל. ונלע"ד דר"ל דלגדדין קתני אם הוא שער לבן שמא מיד ואם הוא שער

שתיב

יכין — תפארת ישראל — בועז

ממנה למחיה. ובין שהמחיה קדמה והנגע מתהווה סביב לה. משא"כ שער לבן. אם קדמו הב' שערות לבנות לנגע. אינן סי' טומאה: יח) כשהולט הנגע במחיה ואח"כ נכסה הנגע כל הגיף חוץ מהמחיה או שנכסה הנגע כל הגוף ונטהר. ואח"כ נתגלה ממנו מחיה כעדשה טמא. [והר"ש והרא"ש לא נקטו רק גוונא קמא. וא"ל דהכוונא רק לרבותא נקטי הא. וכ"ש גוונא ב' דמפורש נקטא]. אבל שער לבן בין שנולד בהנגע ואח"כ פרח בכולו. ובין שפרח בכולו ואח"כ נולד השער לבן טהור. מיהו הבא בתחלה כולו הפך לבן ובו שער לבן או מחיה ממא. וכ"כ הבא בתחלה כולו הפך לבן בלי שום סי' טומאה שצריך הסגר ובסוף ההסגר נמצא בו סי' טומאה זה או זה טמא [רמב"ם פ"ד מטו"ט פ"ב וג"] : יט) שאינו ג' שערות לבן ג"כ מטמא בכל לובן. אף שהיהה הרבה מקרוש בולה. עכ"פ רק במראה לובן מטמא ולא בשאר מראות: כ) שהן בנגע: כא) דרק ראשון לבן אבל שאינו לעיקרן הן שחורות: כב) דכתיב ושער בנגע הפך לבן. ר"ל עיקר השער שהוא שאינו להנגע צריך שיהיה הפוך לבן: כג) ר"ל עד היכן בגובה השער צריך שיהיה לבן: כד) ר"ל במספריים ולרבנן בכל דהו לבן שאינו לעיקרן סגי. אבל בגודל השער כולו. לכ"ע צריך שיהיה כדי לקרוץ בזוג וכדקיי"ל כר"ע [נדה פ"ו מי"ב]: כה) שהי' רק שער א' בהנגע ונחלקה לשנים: כו) נ"ל דיליף הכי מדכתיב ושער בנגע הפך לבן. דמלת שער הייט ב"ש. צריך שיהיה ב' בנגע. דהיינו למעה. ולא בשאינו הפוך לעלה (ב): כז) ולא דוקא בהרת. אלא ה"ה כל נגע שבגוף אדם שנומלתו מחמת לובן נקרא בכל מקום בשם בהרת. והיינו על שם שסולו שהוא משוש בהירותו [ולאפוקי מתה במטמא בכל

המראות

משנה אחרונה

מתחלת הנגע מיקרי בתחלת כדלקמן בפ"ו והלכך אם"נ לכבר תני דמטמא במפורש שזה בחזרתו וזה בשבירתו הוא ס"ד דמ"מ בשינן בכל אחד מהם יהא רחוק שתי שערות דליהי מבולר קמ"ל דלא צריך. ולקמן מ"ה אתרי' דאפי' הוא היולא שוקקה לשער לבן: **ד** עקרן משחיר. לכך נקט משחיר שרוב האנשים שערותיהן שחור כדאתני' פ"ג דנדרים. ומיהו לשון משחיר ומלבין צריך עכשו דלא תני שחור ולבן. וכן שפ"ב דפרה שיקרן מאדים ורחמן משחיר. ואפשר משום דשער לבן איינו לבן ממש שמטמא בכל מראה לונן אפי' למראה מראות כדלעיל שיוצ למיתני מלבן שנוסף לבן ואינו לבן ממש וכן בפרה שבריה שהיה אדומה איינו אדום ממש דהא לא תני שיעור אודם כדתני בדם הנדה אדום כדם המכה בפ"ב דנדה. משמע כל מראה הנוטה לאודם כשר והיינו מאדים שנוטה לאודם: ר"מ

ציונים

ד שתי. מיי' שם ה"ב פ"ב; כל שהוא. שם: חיתה. שם; אין חוששין. מיי' שם ה"ב:

חלופי גרסאות

ומטמא נד"מ ול"א ומטמאה. ד שתי' נל"א חסרה בל המשנה. נראית נל"ו נראה. ובו נמצא"ב ובה. וכ"ה נל"מ. או שער נ"א ושער.

תוספות חדשים

[בהר"ב סר"ח] הפוכה כו' טהור. דכתיב ושער בנגע הפך לבן. ולא קודם (הר"ש בשם ת"כ):

אליהו רבא

ד רבי שמעון אומר כד' לקרוץ בזוג. כ' שמעון הוא דאמר כר' עקיבא דתנן (נדה פ"ו י"ב) שתי שערות האמורות בפרה ובנגעים ובכ"מ ר' עקיבא אומר כדי שיהו נימלות בזוג. וסבר ר"ש כל השיעור של שתי שערות צריך שיהיה לבן. ור"מ ס"ל א"ל כל השיעור של השער שיהא לבן וכדתניא בתוספתא אר"מ אלא יכא בני אדם מדמין שבאולן הם נידונין אלא אם מודו בל שער לבן שמא אין מודו לבן שהוא לבני מודו לבן: בהרת ובו שער לבן ושער שחור. גרסינן. וקמ"ל אע"ג דבתיב שער שחור

מגיל

תוספות אנשי שם

אין במשנה שיער אלא רבים שאינו אומרו עליו בעל שער ר"ל ש"ל רבוי שער. (רל"מ): אומנם הרא"ש ז"ל בפי' לת"כ כ' מישהו שער שיש עד שיפרוש לך הכתוב אחת דהדבר' ועד אין בה מדכתיב לא יקום עד אחד וגו' ממשמע שנא' עד אינו יודע שהוא אחד אלא זה בנה אב כ"מ שנאמר עד הרי כאן שיש עד שיפרוש לך הכתוב אחד ומהתם יליפי אולבו ע"כ וכ"ה בז"ל ופי' פ"ע דעהרות מ"ח ופ"ז דמקוואות מ"ח ופ"ג דהה מ"ב בתוי"ט. (הר"מ):

ג בר"ב ד"ה הפיכה כו' בשער לבן כו'. והרמב"ם בפיה"מ למדו מדכתיב והיא הפכה וכ"ש נ"ב בפי' לק' מבנה ר"ת ובפ"ה מ"ג וע' תו"ת נעיל בסמוך וכן פי' הר"ב לק' מי"ל ומש"ה. (הר"מ):

ד עיקרן מלבן. בזה גם ר"מ הולך אחר עקרן משא"כ לענין פרה אדומה הלך אחר הלשן ע' פ"ב דפרה. (הר"מ): תי"ם ד"ה **בדי** לקרוץ וכו' ונקטינן לחומרא. ע"ש במל"מ שהקשה דא"כ הו"ל להרמב"ם לכתוב שמומלתו מספק שיש ר"מ בזה לענין כמה דברים ועוד הא קי"ל ספק נגעים להקל ואיכן דהו דוקא בספק מציאות אבל לא בספיקא דכנוותא דלא ידעי' כמאן הלכתא וגם ל"ב בזה חוקן בכרא אחרוניה פ"ש. (הר"מ): ד"ה אין שער מי' ולפ"ז ה"ק. ולא דמי' ומו

שער

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

שער שחור ליט ממעט. פי' הר"ם דמשמע לע"פ שעדיין שחור הוא והסגיר. ע"כ. ודקתני במתני' אין חוששין שמא מיעט מקום שער שחור. ולא תקן נמי [שמא מיעט מקום] שער לבן. משום דשער לבן שאינו ממעט. הוא פשוט יותר. וכמו שהוא ג"כ בברייתא זו דת"כ: מפני שאין בו ממש. לשון הרמב"ם [בפירושי]. לפי שפשיטות הנקב אשר ילא ממנו השער. מעט מזעיר. ואין לו שיעור מוחש עד שימעט השיעור ע"כ: ה' בהרת כגרים. משורש ברפ"ו בס"ד: אם יש בו רוחב ב' שערות. הגיה בת"כ והנה אין בה ולא בחוט היולא ממנה. יכול אע"פ שיש בו רוחב ב' שערות. ת"ל והנה אין בבהרת שער לבן. פי' מדכתיב בקרא אחריתא בבהרת. ודרשינן עלה בת"כ זהו שאמרנו לרבות את החוט שיש בו רוחב ב' שערות. הר"ם. ומ"ש הר"ב. אבל אם פשה בו' וכן אם פשה בו' ובעי כגרים. וכן ל' הר"ם. ותמיהני דבמ"ה פ"ק תקן השחין ומחית השחין וכו' חולקין בין האוס לפסיון הרי אלו להקל. וסתמא קתני. ודוחק לומר דדוקא בפסיון כל שהוא ועוד דלא אשתמיט הגא בנגעי אדם למתני בהדיא דפסיון רחוק מיטמא כלל וכי קתני בבגדים פי"א מ"ז. ובבתים ספי"ב. אתם מקרא יליפין. ומנלן לנגעי אדם. ואע"פ שיש דרוש כיולא בזה בנגעי אדם. דכי כתיב ואם פשה תפשה המספחת בעור וכן אם פשה תפשה בעור. איכא למדרש נמי דבעור מיותר לומר בב"מ שיפשה בעור ואפי' רחוק ממקום הנגע. מ"מ לא מצאנו לחז"ל שידרשו כן בת"כ. כמו שדרשו כן בבגדים ובבתים. אלא ודאי דבנגעי אדם ליתא כלל. וכן מ"אתי להרמב"ם בפי"ב מהט"ל [הלכה ד'] דדייק למכתב הפסיון הסמוך בבגדים וכמו שכמ"ז פי"א לא תני בגדים מהאי טעמא. דכולה פירקא בבגדים מיירי. אלא למידק אתי לאשמעינן דדוקא בבגדים ולא בנגעי אדם. וכן לא אשתמיט הרמב"ם בדיני נגעי אדם למתני דין פסיון רחוק כגרים שיהא פסיון. אך הראב"ד כתב עליו וז"ל אם תעיין בדרש ת"כ עם משנת נגעים. תמצא שאדם והבגדים והבתים שוים לזה הדין עכ"ל. וכתב הכ"מ שהשיג למה אמר בבגדים. דמשמע שזה הדין מיוחד בבגדים. ואינו כן. שאדם ובגדים ובתים שוין לדין זה. והעתיק ל' הראב"ד בפירושו לת"כ. שז"ל. היא פרט לשפשתה לבהק. פי' דקי"ל פסיון כ"ש. והרחוק כגרים בנגעי בגדים ובתים. ואע"ג דלא אשכחן לה בפירוש. שמעינן לה מכללי דמתניתין. דפסיון הרחוק לא מטמא בנגעים דאדם. דתנן בנגעים פ"ד. בהרת כגרים וחוט יולא ממנה אם יש בו רוחב שתי שערות זוקק לשער לבן ולפסיון אבל לא למחיה. שמעינן מהא דאי לית בה רוחב שתי שערות אינו זוקק לפסיון. דאם פשה חוץ לאותו חוט. לא מטמא משום פסיון אלמא פסיון הבא מרחוק לא מטמא. ותנן בנגעים פ"ק. היה בו פסיון והגיע לו הפסיון או שהלכה לה האוס. או שנתמעטה. ואין בזה ובזה כגרים השחין ומחית השחין. המכוה ומחית המכוה. [והבהק]. חולקים בין האוס לפסיון. הרי אלו להקל. שמעינן מהא דשחין ומכוה ובוהק חולקין בין אוס לפסיון הוא טהור. משום דשחין ומכוה ובהק לא חזו לפסיון אבל עור הבשר בעלמא אע"פ שחולק ביניהם טמא. אלמא פסיון הרחוק מטמא. אלא ש"מ חדא בפסיון כל שהוא וחדא בפסיון שהוא כגרים. עכ"ל הראב"ד. וכתב הכ"מ דלדעת הרמב"ם י"ל. שאע"פ שהם שוים בסמוך ורחוק הם מוחלקין בחוזר. דבבתים הוו כשני גריסין. כדתנן בספי"ב דנגעים. עכ"ל. ואני נפלאתי הרבה דמאי דיוקיה דדייק הראב"ד ממתני' דפ"ק דה"ט דשחין ומכוה ובהק חולקין. משום דלא חזי לפסיון. דהא ממתני' דבתרה דתנן דחולקין והלכו להן הרי אלו להחמיר. שמעינן מינה ודאי דראוין הן לפסיון והייט דהרמב"ם בפ"ד מהט"ל [הלכה ג] כתב בהרת שפשתה לבהק ה"ז פסיון. וכתב הכ"מ דהכי משמע בפ"ק. ומעתה דלמדנו שיש פסיון לבהק דיוקא דהראב"ד ליתא. ול"ק אמאי קתני דוקא הכי. משום דרבותא נימא דאפי' אלו שאינן עור בשר הרי הן חולקין כ"ש עור בשר עצמו שיחלוק. והא דתניא בת"כ היא פרט לשפשתה לבהק. אין נעינו כמשמעו כשהיה בהק סמוך לנגע ופשה לתוכו. אלא נעינו פרט לכשהפסיון פשה למראה הבהק. שהפסיון עצמו צריך שיהיה מהמראות שהנגע גופו מיטמא בהן ואהכי קאי התם בת"כ ספ"ב

מלאכת שלמה

שחור יסגירנו אלו יתלבן והדר קתני דין אחר דאין חוששין להאי שער שחור שמא מיעט וכו' ולכל הגרסאות אין חוששים שמא וכ' פי' אין חוששין להקל:

זוקקה

יכין

המראות. ופי' מראה כהן פי' יט]. ור"ל הכא אם בא לפני הכהן נגע שנדונה כגרים מצומצמת: כה) ר"ל שיש בהנגע ב"ש לגבוה לו יותר. אבל גם שער שחור. והרי ע"י מקום השער יתמעט השיעור גרים שבנגע: כט) ולהכי יחליטו. ונ"ל דאפילו יש הרבה שערות שחורות לו לגבות.

תפארת ישראל

כדי לקרון בזוג. וכדמפרש בריש. וא"כ אי הוה נקט גם הכא היתה אחת בעיקרה. סד"א דגם הכא ר"ל כדי לקרון בזוג. ור"ל דדוקא בשנראה מגולן השער כדי לקרון בזוג טולו אחת. אז אפילו למעלה מזה נחלקה לשנים דיינינן לה כשער א'. אבל בשנראה באחת רק בפחות מכדי לקרון בזוג גדולת כב' שערות. להכי נקט הכא לשון למעט. לאשמעינן דאפילו נראית באחת רק למעט משיעור זו הנ"ל. אפ"ה נחשבה כאחת ואינה שימן טומאה. ואפשר עוד דלמעט דקאמר הגא היינו למעט תוך הבשר. וכל מה שמהשער מבחוץ על הבשר משולל ונראה כשתים. אפ"ה כיון שבאמת בשרשה אינה רק אחת. גדולת רק כשער א'. ואת"ל היאך גדרום במטוסה ממנו לידע אם בתוך הבשר היא א' או שתים. ואי"ל כגון שהוחלש עבור פסיון או מחי'. ותלש השער בשער פסיון או מחי'. דבר הפסיון והמחי'. הר"ז ממא משום ב' השערות שתלשן בשכבר הי' מוחלש. ליתא. דהא דאמרינן לאחר התלמ ממא היינו לאחר שהוחלש באותו סי' טומ' שתלשו [עי' פ"ז מ"ד]. אלא י"ל דמוכל לידע שפיר אם השער מחולק תוך הבשר. אם כ' פלוגי שער אלו יולאים מנומא א'. אז וודאי שער א' שנתפללה רק בתוך ונראה כב'. דבריי

כרותה

משנה אחרונה

עבור דסיא גופה מ"ל דמתחלקות אין נחשבות לשתים. אלא בא לומר שהשער יכול לבוא כן דבכיה הוא שיש שמתחלקות ולשון הר"ם מוכח כן בהדיא. אבל הטעם דעבור פשוט כדאמרי' הכל תולך אחר העיקר ואינם אלא אחת: ה' אם יש בו רוחב שתי שערות זוקקה. פי' הר"ב ואם לאו פסיון רחוק ובמי כגרים וכ"כ הר"ם והרא"ש וגם הראב"ד הוכיח כן ממתני' דפ"ק כמ"ש בתוי"ט. והקשה עליו בתוי"ט דמסיפא דאתם דקתני והלכו להן הרי אלו להחמיר מינה דהא דבהק רחוי לפסיון ע"כ ולא ידעתי טוותו היכי אמינן מינה דהא והלכו להן משמע שהנהק הלך ולא הנגע במקומה ואין כאן הפסק ופסיון סמוך לנגע

ציונים

ה בהרת. פיי' עם פ"ל כ"ל: שתי. עם:

אליהו רבא

מגיל מידי שער לחוב הכא ליט מגיל מעמא. והדר קתני אין חוששין שמא מיעט מלתא בתפי נפשה הוא דאין חוששין שמא מיעט מקום השער לת הבהרת. וכן בתוספתא הוא תרי מילי דתניא (רפ"ב) יש בשער לבן מה שאין בשער לחוב ובשער לחוב מה שאין בשער לבן בשער לבן לא גילו שער אחר מידו משא"כ בשער לחוב. והדר הגא היו בו ב' שערות ובוכנות הוא לו והדר הגיא הא דר' מאיר בחוזו לבן והדר הגיא שאלו תלמידיו לת ר' יוסי בהרת ובה שער שחור חוששין לו שמא מיעט לת מקום הבהרת מכגרים מ"ל לא אם לאמרת בשער לבן שהוא שימן טומאה תאמר בשער שחור שאינו שימן טומאה מ"ל הרי שיש בו עשר שערות לבנות כלום הם סימני טומאה אלא שאיש חוששין אלו לומר כו': ה' אם יש בו רוחב שתי שערות כו'. וכ"ל בר' שמעון פליג דתניא בתוספתא ר"ש בר"ש

תוספות אנשי שם

שער לבן הייגו קודם הבהרת דאינו בי' טומאה וזהו דייק ר' המאיר דקתני וכו' ר' זכר וכ"מ לאמרה ובה ר' נקבה מכוס הבהק קאי על עור האדם [ור"ל קודם שבא' הבהרת] וכ"מ שב על הבהרת. (רש"ם): ה' תי"ם ד"ת אם יש בו כו' והמהני דבמ"ה פ"ק כו'. לק' בדברי הראב"ד שהעתיק דייק מזה לריסך דמשמע הא עור בשר תולק בינם אינו להקל. (רב"ם): באי"ד לשון הראב"ד בפי' לת"ר ס"ל כו'. בפי' הראב"ד שתיב לפנינו הכי איתא פרט לשפשתה לבהק פי' דקיי"ל פסיון הסמוך כ"ש והרחוק כגרים לק' בנגעי בגדים ואע"ג דבנגעי אדם לא אשכחן לי' בפירוש מיהו ממעי' לי' מכללא כו' וקרוב לזה הגיה הגי"ר מסברא דנפשיה וכ' עוד הגי"ר וי"ל גם מ"ש בכ"ז הדבור לסתור דברי הראב"ד אינו מוכרח והמדקדק יראה שיש להגיה עליו ולא הלכתי בזה מפני שהעיקר בעיני הדברי הרמב"ם ולאי' לדבר מצאתי בתוספתא סביאה הר"ש ספי"ג דהשיב תומרות שבנתים ובבגדים שאין באדם וקא' בתרוייהו שהפסיון הרחוק טמא בהם. משא"כ בהדם והר"ש עצמו מפ' שם ח"ל אבל אדם עד שיפשה בסמוך וכו' עכ"ל: באי"ד וב' הכ"מ דלדעת הרמב"ם י"ל כו'. לא ידעתי איך הבלה רפואת העלה בזה נשוף סוף הו"ל לפרש דין סמוך ורחוק באדם ובאלה

שנב

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

שחורות. ממעט הבהרת מכגרים: **ה** זוקקה לשער לבן ולפסיון. דאי איכא באחתו החוט שער לבן. מחליטו. או אם פשה אצל החוט בסוף שבוע. טמא. אבל אם אין ברוחב החוט שתי שערות. ואית ביה שער לבן לא מטמא. דלא חשיב מן הנגע. וכן אם פשה אצל החוט אחין ברחבו שתי שערות. כפסיון רחוק מן הנגע הוא חשוב. ובעי כגרים: אבל לא למחיה. דאפי׳ יש ברוחב החוט שתי שערות. אין מחיה. שבו מטמאה. שהמחיה צריך שתהא מבולרת באחצע הנגע כמבצר שהוא באחצע העיר: מצרפן. ונדוניס כנגע אחד. ואם פשה אחת מהן משהו או עולה שער לבן באחד מהן. מחליטו על שתיהן: ואם לאו אינו מצרפן. ונדוניס כשני נגעים ואם פשתה האחת והאחרת לא פשתה. מחליטו בזו ומסגיר בזו. וג״מ דלכי מיטהר. בעי לאתויי שתי קרבנות: **ו** בהרת כגרים. בלא מקום מחיה. דהיינו תשע עדשות בהרת ועדשה אחת מחיה. עשר עדשות בין הכל: גרים. הן תשעה עדשות. ומחיה אין פחות מעדשה. וכל היכא

זוקקה לשער לבן. ולפסיון [ד]. אבל לא למחיה [לא]. שתי בהרות. וחוט יוצא מזו לזו. אם יש בו רוחב שתי שערות. מצרפן [לב]. ואם לאו אין מצרפן [לג]: **ו** בהרת כגרים [לד]

דפרשה ב׳. ורלה הכהן והנה פשתה המספחת בעור. הרי זה בא ללמד על הפסיון שלא יטמא אלא בד׳ מראות כו׳. והלא דין הוא כו׳ או כלך לדרך זו כו׳ נראה למי דומה כו׳. או כלך לדרך זו כו׳. ומסיק ת״ל וטמאו הכהן לרעת היא. ה״ז בא ללמד על הפסיון שלא יטמא אלא בד׳ מראות היא פרט לשפשתה לבהק. ע״כ. ואומר אני דהיא פרט כו׳ עיקר למודיה ללמד על הפסיון כו׳. ואע״פ שגם בעל קרבן אהרן לא פי׳ כן לי נראה דמשתיו מכרחת הסיא לאחרונה בפ״ק. ואחר שכתבתי זה מלאתי להרמב״ם עצמו בפי׳ מ״ו פ״ו שכתב הבהרת פושה לבהק ולא יטעך אומרם בספרא לרעת הוא. [היא] פרט לשפשתה לבהק לפי שעניין זה המאמר שיהיה הפשיון מראה הבהק וכל המאמר הנאמר אם מורה על זה. עכ״ל. הוא הדבר אשר כתבתי. ומלאתי לבעל קרבן אהרן עצמו שכתב לדברי הרמב״ם בסא״ז בדיני שחין ומכוה. ועוד אומר אני דאפי׳ כי תימא דבריהתא דת״כ אחיא לומר. דאין פסיון בבהק על כרחיו משמעתיו לא ס״ל הכי ואפי׳ אי איתא שגם להראב״ד כח לפרש דלא לכתוב משמעות

ובה

הת״כ. וכגון שיאמר דמתני׳ דספ״ק דוקא בחלוקת הבהק בין נגע לפסיון *) ולא בבהק שאינו חולק דביה אין פסיון כלל מ״מ הרמב״ם ודאי דלא ס״ל הכי דבהדיא כתב דיש פסיון לבהק וא״כ לא ה״ל להכ״מ [סם פי״ב] להודות להראב״ד ומאן הרמב״ם סובר כמותו. דהא מכיון דאין סברת הרמב״ם בבהק שלא יהא בו פסיון. א״כ דיוקו של הראב״ד ממתני׳ דפ״ק ליתא כלל למידק מינה דדוקא בהק שאין בו פסיון הוא שחולק. אבל עור בשר אינו חולק ופסיון הרחוק מטמא. אלא אף עור בשר חולק כמו בהק. דלא תנן בהק משום שאינו ראוי לפסיון דראוי הוא לפסיון אלא לרבותא קתני דאע״ג דאינו עור בשר חולק וכ״ש דעור בשר חולק אין פסיון רחוק בנגעי אדם כלל. ומתני׳ דהכא כפשטה שאם אין בחוט שיעור רוחב ב׳ שערות אינו ראוי לפסיון כלל משום דהוי פסיון רחוק ואינו מטמא ואפי׳ הוא כגרים ואף דברי הר״ב והר״ש יש ליישבן דהכי קאמרי כפסיון רחוק מן הנגע הוא חשוב ובעי כגרים. והרי הוא גדון כנגע אחד לא שיהא גדון לפסיון אל הנגע הראשון ויהא מוחלט אלא בעי כגרים ויהיה דינו דין נגע אחד ולאפוקי שאם אינו כגרים דלאו כלום הוא. ועכשיו בא לידי דברי מהר״ם ורלאיתי דלעיל ספ״ק כתב וז״ל חולקין בין האוס לפסיון דה״ל נגע אחד. ואין פסיון הרחוק מטמא באדם משום פסיון. דכיון דהשחין מפסיק בין האוס לפסיון הו״ל פסיון הרחוק ותנן לקמן הפסיון הסמוך בכל שהוא והרחוק בכגרים כ״ל. עכ״ל. וזה כדברי הראב״ד. וקרוב לשמוע דאף שטת הר״ם כך היה. ואליביה נמי דברי הר״ב כך הן. ומ״מ במקומי אני עומד במה שכתבתי בזולת ישובן של דברי הר״ש והר״ב: **מצרפן**. פי׳ הר״ב ואם פשה כו׳ או שעולה שער לבן בחחת מהן כו׳ כ״כ הר״ש. והכ״מ פ״ד מהט״ל [הלכה ו׳] כתב דג״מ שאם עולה שערה אחת בנגע זה. ושערה אחת בנגע זה. הוי סימן טומאה ויחליט: כעדשה

*) כ״כ בד״ש ובד״ק ובד״ח הגיהו דביה אין פשיון אלא [נשור] שאינו חולק

מלאכת שלמה

ה זוקקה לשער לבן ולפשיון אבל לא למחי׳. ובתוספתא פליג ר״מ בר״ש אמרה מתני׳ בין באחת בין בשתים דתניא בהרת בהרת וחוט יוצא ממנה שתי בהרות וחוט יוצא מזו לזו אם יש בו רוחב שתי שערות זוקקים לטמא בשער לבן ובפסיון אבל למחי׳ אינו מצרפן עד שיהא בו רוחב כגרים רא״ב אומר כשם שאין מצרפן לטמא במחיה עד שיהא בו רוחב כגרים כך אין זוקקים לטמא בשער לבן ובפסיון עד שיהא בו רוחב כגרים וחוט יוצא ממנה שתי בהרות וחוט יוצא מזו לזו אם יש בו רוחב שתי שערות זוקקים לטמא בשער לבן ובפסיון אבל למחי׳ אינו מצרפן עד שיהא בו רוחב כגרים רא״ב אומר כשם שאין מצרפן לטמא במחיה עד שיהא בו רוחב כגרים כך אין זוקקים לטמא

בשער

יכין

עכ״פ כל ג׳ שרשם אין בה ממש. וכן משמע מפי׳ הרמב״ם כאן (ג): ל) דאם הי׳ באותו חוט ב״ש לבמת. או שפשה אותו חוט משהו לגד חוץ טמא: לא) דכשעולה באחצע החוט מחיה. עטור. דהרי מחיה צריך שיהי׳ מרכה ורחבה ב״ש על ב״ש. והנגע שמקיף המחיה סביב. לא תהיה בשום לד פחות מרוחב ב׳ שערות והרי כל רוחב חוט זה אינו רק רוחב ב״ש. ונ״ל דה״ה אם היה רוחב החוט כרוחב ג׳ או ד׳ או ה׳ שערות. כל שאינו רחב כו׳ שערות א״א בו מחיה. ורק נקט רוחב ב״ש להחוט. משום שער לבן ופסיון. דכשהחוט פחות מב׳ שערות אינו חשוב כנגע. ואין שער לבן ופסיון פוסלים בו. מקרו״ל כרתוקים מנוף הנגע. מיהו כשרוחב החוט ו׳ שערות שפיר גם מחיה אפשר בו לטמא מדיש שיעור גדים בעיקר הנגע. ואע״ג שרוחב הנגע בלד ג׳ של המחיה הוא יותר מבלד האחר. אפ״ה עצמא [ודלא כמשמע לכאורה מלשון הר״ב שמחיה צריכה שתהיה באחצע הנגע ממש]. ועוד גל״פ דאע״ג דכל שאין בהחוט רוחב ב״ש. אין הפסיון פוסל בו. עכ״פ החוט בעצמו אף שרחב כ״ש מחשב פסיון כשעולה בימי הסגר: לב) ונדונין כנגע ג׳: לג) ונדונין כב׳ נגעים. ויש כ״מ כגון בכל ג׳ חצי גדים. או שיש שער לבן ג׳ בזו וג׳ בזו מלטרפין (ד). ונקט רישא לרבותא דמלטרפין. וסיפא לרבותא דאין מלטרפין ודו״ק: לד) ר״ל שהיה הבהרת כגרים מלבד מקום המחיה דהייט שהיה הנגע בעצמה

בהסגר

תפארת ישראל

כרותה לב״ש שאינן יוצאות מנומא אחת [כב״ב דפ״ו א׳]: (ב) ולרב״א מתניתין ב׳ בני קתני לה. בריש״א אמשיגן דאין שער שחור מגיל משער לבן. כמו שמגיל משער לטוב. והא דקאמר הו אין מושבין מילתא אחריתא מיהו. שאין השער ממעט שיעור הנגע. וי״ג או שער שחור. ולפי״ז מה דקאמר תנא שער לבן. היינו שיש בהנגע יותר מב״ש לבנות. וסד״א שהוספי׳ ימעטו השיעור שלא יחליטוהו. קמ״ל. ומה דקאמר תו או שער שחור. תו קמ״ל דסד״א דעכ״פ ימעטו השיעור שלא יסגירוהו. ול״מ אמינא זיה קלת דוחק. דא״כ הל״ל שהמא שמא מיעט השער הבהרת. ועוד צריך לדחוק לפי״ז לימא דעמא דתני לגדלין קתני לה דבשער לבן יחליט. ובשחור יסגיר: (ד) אבנם מ״ש הר״ש ואחריו הר״ב מושא כליו. דגם כשנדונין כנגע ג׳ יש נ״מ לקולא. דכשעולה בא׳ מהן פסיון או ב״ל. דאם נחשבים נגע ג׳ מחלים על שתיהן. וכשנחשבין כב׳ נגעים מסגיר מזו ומחליט בזו. והנ״מ. דלכי מטהר בעי לאתויי ב׳ קרבנות עכל״ר. ובמחב״ר אין הלשון מדוקדק דמה שכתבו מחליט על שניהן וכו׳ משמע דשניהן מוחלטין. והא ליתא. דלדרבה נחשבין כנגע ג׳. ותו מה זה שסיימו מסגיר בזו ומחליט בזו. ולכי מטהר בעי לאתויי ב׳ קרבנות. וגם הא ליתא. דמוסגר ג״כ קרבן. והא דלא קאמרי כנון שיש מחי׳ בזו ומחי׳ בזו. דאם נחשבים כנגע ג׳ הו״ל כב׳ מחיות בנגע ג׳. וכשנטהר משניהן

בועז

(ג) ולרב״א מתניתין ב׳ בני קתני לה. בריש״א אמשיגן דאין שער שחור מגיל משער לבן. כמו שמגיל משער לטוב. והא דקאמר הו אין מושבין מילתא אחריתא מיהו. שאין השער ממעט שיעור הנגע. וי״ג או שער שחור. ולפי״ז מה דקאמר תנא שער לבן. היינו שיש בהנגע יותר מב״ש לבנות. וסד״א שהוספי׳ ימעטו השיעור שלא יחליטוהו. קמ״ל. ומה דקאמר תו או שער שחור. תו קמ״ל דסד״א דעכ״פ ימעטו השיעור שלא יסגירוהו. ול״מ אמינא זיה קלת דוחק. דא״כ הל״ל שהמא שמא מיעט השער הבהרת. ועוד צריך לדחוק לפי״ז לימא דעמא דתני לגדלין קתני לה דבשער לבן יחליט. ובשחור יסגיר: (ד) אבנם מ״ש הר״ש ואחריו הר״ב מושא כליו. דגם כשנדונין כנגע ג׳ יש נ״מ לקולא. דכשעולה בא׳ מהן פסיון או ב״ל. דאם נחשבים כנגע ג׳ מחלים על שתיהן. וכשנחשבין כב׳ נגעים מסגיר מזו ומחליט בזו. ולכי מטהר בעי לאתויי ב׳ קרבנות עכל״ר. ובמחב״ר אין הלשון מדוקדק דמה שכתבו מחליט על שניהן וכו׳ משמע דשניהן מוחלטין. והא ליתא. דלדרבה נחשבין כנגע ג׳. ותו מה זה שסיימו מסגיר בזו ומחליט בזו. ולכי מטהר בעי לאתויי ב׳ קרבנות. וגם הא ליתא. דמוסגר ג״כ קרבן. והא דלא קאמרי כנון שיש מחי׳ בזו ומחי׳ בזו. דאם נחשבים כנגע ג׳ הו״ל כב׳ מחיות בנגע ג׳. וכשנטהר משניהן

ציונים

ו בהרת. כילה מפני׳ שנרים בפ״ב נפשים פ״ב. מיי׳ בם הלכה י׳:

תוספות חדשים

משנה ה [הר״ב ד״ה] מצרפן כו׳ באחד מהן כו׳. הי״ה אם היה הפסיון לו השער לבן בתוך החוט מלרפן לחיות נגע ג׳ ומביא קרבן ג׳ על שתיהן. משא״כ אם היה המחיה בתוך החוט דאלא הוי מבולית. כיון דרוחב החוט לא הוי רק ב׳ שערות. דאז אין בין סוף הבהרת וסוף המחיה רוחב ב׳ שערות. ולכי לא נקט הרש והר״ב רק פסיון ושער לבן:

אליהו רבא

בר״ש אומר כשם שאין מתקנין לעצמה במחיה עד שיהא בה רוחב כגרים כך אין מתקנין לעצמה בשער לבן ובפסיון עד שיהא בה רוחב כגרים:

תוספות אנשי שם

שגם דברי הראב״ד אינו אינן סובבין על דין הרוחב דמשנה ערוכה היא דבבתים הוי כב׳ גדיסין אלא לאמתן ולהוק קלי. (מ״ע): באא״ד שיעבן זה המאמר שיהי׳ הפסיון מראה הבהק כו׳. ק״ל דהרמב״ם בעצמו הביאו התי״ט לעיל מ״א בד״ה ומטמא בטופו. הביא לימוד אחר ע״ז מתיב גופי׳ ו״ה יקשה גם לפי׳ הראב״ד דהא מ״מ אינ לה הכא הת״כ אין לגרעת היא והתם אינ לה מן פרט בעור עהור הוא לכן מזה כ״ל להכריע כפי׳ ר׳ אלא אמר הביא שם הקיא ולא כמו שלהמה שם. (רש״ש):

משנה אחרונה

תוספתא זו לקמן בפי״ג ומבנים בהדיא באדם אינו מטמא עד שיפשה בפסוק. ותימה שהחליף דבריו כאן וגם על הראב״ד ושיטתו המי׳ שנעלם מהן תוספתא זו. וכן נראה ממתני׳ דלקמן פ״ז מ״ז דבעינן שיראה הנגע עם סימן הטומאה כולו כאחד ובפסיון רחוק אינו נראה כאחד ועוד כתבנו הוכחה לזה בפ״ו מ״ו ובפפ״ו: אבל לא למחי׳. עד שיהא בו רוחב שם שערות והמחי׳ במקום שתים אמצעיות הדבק הוי מבולר דלקמן בפ״ו. ושיעור שתי שערות מייתי לה בת״כ מקרא והביאו הר״ש: מצרפן. פי׳ הר״ב לחיות חשובין כנגע אחד. ואין לפרש שאם יש בזו כחצי גדים ובזו כחצי מצרפן ומטמא ואם לאו טהור. דבנגע לא מהני לעולם לחיבוי ובעינן בגדים במקום אחד כדמוכח בפ״ו

זוגיע

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ן [*כעדשה. [כתב הר"ב ומחיה אין פחות מכעדשה]. כמ"ש במ"ב בד"ה ומצומא בכ"ש פו"]: [*טמאה. בכולה מחני' קתני בנשאר שער לבן טמאה ובנשארת המחיה טמא חוץ מבדברי ר"ש בסיפא [נגי ומודה] דקתני טמא על שער לבן ולא ידעתי בכל זה והרמב"ם בספ"ד מהט"ל הטתיק בכולהו טמא] : ר' שמעון מטהר מפני שלא הפכתו הבהרת. דדרים בת"כ ושערה הפך לבן ושערה ולא שער מחיתה ורבנן

ר' עובדיה מברטנורה

קרא אחרינא כתיב ושער בנגע הפך נגע זה מ"מ כלומר שהנגע הפכו. והרי היה כלון נגע קודם שהפך [הר"ש]: בהרת היא ומחיתה כגרים וכו'. הלכה המחיה טמאה מפני שער לבן. כדאמרן ושער בנגע הפך. והרי היה נגע קודם שנהפך השער לבן שהבהרת

ובה מחיה כעדשה. ושער לבן בתוך המחיה (לה). הלכה המחיה (לו). טמאה מפני שער לבן (לז). הלך שער לבן (לח). טמא מפני המחיה (לט). ר"ש מטהר (מ). מפני שלא הפכתו הבהרת (מא). בהרת היא ומחיתה בגרים (מב). ושער

היכא דתנינן בהרת. ס"ה לשאר מרחות חלקות ופתוכות: והלכה המחיה. שבא הנגע על מקומה: הלך שער לבן. שנשר לו הפך לשחור: ר"ש מטהר. אהלכה מחיה קתי: שלא הפכתו בהרת. ששער לבן קדש

ח"ג. ן בתוך נד"ג לתיך. טמאה נד"מ ול"ש טמא.

טלאבת שלמה

לאחר דק ונפשיון ולהגיל נגמוח עד שיהא בו רוחב כגרים. הר"ם ז"ל: ן ר"ש מטהר. אהלכה מחי' קתי דאילו הלך שער לבן מודה דטמא מפני המחי' דמחי' מטמאה הפוכה ושלא הפוכה: מפני שלא הַפְּכָתִי הבהרת. דהואיל והלכה המחי' ס"ל לר"ש דאין שער לבן סימן טומאה אם לא שיעמוד בנוף בהרת.

יכין תפארת ישראל בועז

ברוחב ט' עדשות שמקיפות את המחיה שהיא כעדשה (הן): לה) ומיירי אף במסופק היאך מהן קדם. ואפ"ה אף בתחלה טמא כסוף פרקן. ואפ"ה הכא לא הי' נטמא הבהרת על ידן מדאינן תוך הבהרת בעצמה. אבל נטמא הבהרת מטם המחיה. והוחלט: לו) שאחר שהוחלט מטם המחיה התפשטה הנגע במקום המחיה: לז) דהרי השתא השער לבן הוא תוך הנגע. ואע"ג דבמקומן הי' השער לבן קודמין להבהרת. אפ"ה מהיה כנוף הנגע דמי לענין קדימה אף שבתחלה לא נטמא הנגע עצמו. אבל מטם פסיון לא נטמא דהרי אין הנגע פושה לתוכה [כפ"ז מ"ג]: לח) שנשרו מעצמן או השחירו. אבל לא הלכה המחי': לט) ר"ל טמא עדיין מטם מחיה דמקודם (ן): מ) אהלכה מחיה קתי: מא) דר"ש ס"ל דמחיה לא חשיב כנוף הנגע. ולהכי אף שבזמן קדמה הנגע להשער לבן. שהתווה קודם שהי' השער לבן. אפ"ה כיון שבמקומן קדמו הש"ל להבהרת להכי טהור (ז): מב) וסגי בהכי דלטמא ע"י המחיה. ואפ"ה נקט בריאה שהי' הבהרת כגרים מלבד המחיה היינו לרבותא דר"ש. דאע"ג שהיתה כגרים קודם שבא הש"ל לתוכה. אפ"ה מטהר ר"ש מטם דהש"ל הוך המחיה. והכא בסיפא נקט לרבותא דרבנן דאע"ג

שנשר

בכה"ג מודה ר"ש דטמא. וכ"כ בסיפא. בהרת ומחיתה כגרים וש"ל בתוך המחי' בכה"ג מודו גם חכמים דטהור. (ן) ותמה רתוי"ע. למה בריאה בהלכה המחי' נקט שמאה לשון נקיבה. ובסיפא בהלך ש"ל נקט שמא לשון זכר. והניח בצ"ע. ולבאורה הי' נראה דהוחלט בש"ל לא שייך למנקט שמא לשון זכר. דאז הוי מטמא דקאי אמטונא. והרי הש"ל יש בו עדיין לד מהרה. כשיסוך מלו לבן. ואז אפילו יטאהו הב' שערות. יהי' טהור [וכמ"ג]. להכי נקט שמאה. דהיינו אחת הנגע בחמותה הטתא שמאה. אבל במוחלט במחי'. דמעכב הסוף כולה לבן. דכל עוד שהמחי' במקומה לא אפשר בה לד מהרה שפיר שייך למחי' נגה לשון שמא. אבל באמת הא ליתא. דהרי בסיפא בים במקום הש"ל כגרים. דג"כ שמא משום הש"ל. ואפ"ה נקט לשון זכר שמא. ואת"ל שאני התם דמלאיכא בהמטונא הזקת טומ' מהמחי' שהי' בו התילה. להכי שייך שפיר לשון שמא. ועכ"פ הרי בהמשנה ד' בהי' בו ש"ל ושער שחור שאין בו חזקת טומא' עדיין. ואפ"ה נקט תנא לשון שמא. אלא נ"ל דהלכה המחי' מ[illegible] קרינן במפיק. וב"ל הלכת המחי' טומאה להנגע משום השער לבן דמקודם לא הי' שמא משום השער לבן. מלבד הי' בתוך הנגע בעצמה. והשתא הן בתוכה. משא"כ בסיפא בהלך לו הש"ל שפיר קאמר שמא מפני המחי' דהרי גם מקודם שמא הי' משום המחי'. ולפי"ז בסיפא הי' ש"ל בבהרת כגרים. ומי שפיר נקט שמא. משום דבכה"ג גם מקודם משום הש"ל. וכ"כ בהשנה ד' בטולדו בהבהרת ש"ל ואח"כ גם שער שחור. ג"כ שפיר נקט שמ'. דר"ל גם אחר שטולד השער שחור עוד טומאתו בו כמקודם משום הש"ל. והאמת עד לעצמו: (ן) ולבאור' היה נראה דגם כשלא הי' בהמחי' כשיעור לטמא הנגע אז כשלא היתה המחי' מבוארת וטולד בתחי' זו ש"ל. ואח"כ התפשטה הנגע במקום המחי' אף דמחי' זו מדאינה מטמא וודאי אינה כהנגע לגמרא לשיעור גרים. ואח"כ הש"ל שבה קדם להבהרת כשיעור. עכ"פ לא גרע הך מחי' משאין ונוסק ולכוותייהו. שכשהן באמצע הנגע. ובאמצע א' מהן יש ש"ל. ואח"כ התפשטה הנגע למקום הסאין והבוהק. ועי"ז בא הש"ל לתוך הנגע. שהוא שמא [כפ"א מ"ב]. אלא י"ל דדוקא שאין ומכוה דמין נגע הן. להכי אף דאין מצטרפין לנגע שבשער ובשר. עכ"פ מדהן מין נגע.

שפיר

אחר ואלך הסימן ובא סימן אחר במקומו ג"כ שמא מחמת הטלב לחשון וא"ל שיאליטו הכהן אכהו. ונראה דאפי' לר"מ איכא נפקותא אי שמא משום שער לבן הרי שם סימן טומאה פליהן ואם תלבן מייב מלקות כדלקמן פ"ז מ"ד. ואי טומאתו משום פסיון הטלב שבבות פטור. ואע"ג דנפ"ז מוכח דהטלב מייב אפילו עד שלא הרהה נגעו ולא נקרא שם טומאה עדיין. שאני התם שאין שם סימן טומאה אחר אלא השער הרי ביטל סימני טומאה שאילו הרהה לכהן היה שמא. אבל הכא שמא הוא כבר משום פסיון ולא אהנו מעשיו. ובזה יש ליישב מה שדקדק תוי"ט בלשון המשנה בהלכה המחי' תני שמאה ובהלך שער לבן תני שמא. ולשאלי דפי' ניחא דמשום דנשי לתימר אפי' לר"מ הלכה המחיה שמא מפני שער לבן ולא שייך לתימר שמא מפני שער לבן דשמא דנגרא שמא וזה אינו מפני שער לבן דנגרא בלא"ה שמא משום פסיון אלא קמ"ל דהנגע שמאה משום שער לבן והטולבן חייב. ובהלך שער לבן שייך לתימר שמא דנגרא שמא משום המחי' דאי לאו משום מחי' נגרא שמי טהור. אלא דאיך לדקדק אפי' טומאתו משום שער לבן אשר נמי דלא אהנו מעשיו דמ"מ נגרא שמא משום פסיון לר"מ. ונראה דהיינו פלוגתא דאמוראי בפ' המליגא בשבת ד' ל"ד הטולב שער לחת משלם רב נחמן אמר חייב ורב ששת אמר פטור. רב נחמן אמר חייב אהנו מעשיו דכי משהקלא אחריתא אזלא לה טומאתה. ורב ששת אמר פטור השתא מיהת הא לא אהני. ואף דמחי' נמי לר"ל חייב דאהנו מעשיו דכי אזל הפסיון אזלא לה טומאתה. ולרב ששת פטור השתא מיהת לא אהני. ולפי מ"ש לפיל מדקדוק לשון המשנה משמע ברב נחמן. ולרב ששת י"ל דאיסו מחי' בחתני' שמא בחלוייהו וכרמב"ם פסק התם כרב ששת ובאן דהכא השתא דר"ל ורב ששת הואיל ואתא לידן נמצא בה מלאה דנראה דר' יוחנן ור"ל פליגי נמי בהכי דאתרי' פ' בתרא דיומא ד' ע"ד האוכל חלי שיעור ר' יוחנן אמר אסור ור"ל אמר מותר. ל"י אמר אסור אחזי לאיצטרופי. ור"ל אמר מותר אהילה בעינן ולוכה. ולכאורה דעיא הך פלוגתא דר"ל ורב ששת דר' יוחנן אזיל בתר לקמי' דאזי לאיצטרופי כשאיכל אח"כ ואע"ג דהשתא ליכא שיעור כיון שיכול לבא לכשיעור אסור. והייט כקבלת רב נחמן אע"ג דהשתא ליכא שיעור אהילה. בכל השומאה כיון שיכול לבא לכשיעור אי משהקלא אחריתא מיהת לא אהנו מעשיו. והייט כר"ל דאמר השתא ליכא שיעור אהילה. ואם דר' יוחנן נמי חלי שיעור אסור. ורב נחמן אמר חייב השתא דהשתא מיהת לא אהני. ומשום דאזי לאיצטרופי דהא אי נמי לא אכיל. אבל שעדיין לאו בדידי' אלי דכי כשרה אחר מ"ב שעדיה אחר מעלמה אזלא לה טומאתה ונמצא מיד אהנו מעשיו. וכיון דקי"ל התם כר' יוחנן נמי ר"ל ס"ב אית לן למיפסק הכאתא כרב נחמן ורבמ"ם שפסק כרב ששת משום דס"ל לאלק בין הך פלוגתא לפלוגתא דר"י ור"ל ולא"ש: ר"ש מטהר. בס"ב דרים ר"ש דכתיב

שנשר

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

קדש לבהרת של מקוש המחיה: שלא הפכתו בהרת כגרים. שעשר לבן קדם לבהרת כגרים. דמקוש המחיה היה חסר מכגרים. וכאן נמי לא פליג ר"ש אלא אהלכה מחיה. ואין הלכה כר"ש: [ז] בהרת ובה מחיה ופשיון. בהרת כגרים והסגירה. ולסוף שבוע מלא בה מחיה ופשיון והחליטו: הלכה המחיה. כגון שבא עליה הנגע. *)טמא הבהרת מפני הפשיון: הלך הפשיון. כגון שנכנסה הבהרת

*) כל"ל ממלה וחזרה

ושער לבן בתוך הבהרת מג) הלכה המחיה טמאה מפני שער לבן מד). הלך שער לבן טמא מפני המחיה. ר' שמעון מטהר מה). מפני שלא הפכתו בהרת כגרים. ומודה שאם יש במקום שער לבן כגרים שהוא טמא מו): ז בהרת מז) ובה מחיה ופשיון מח). הלכה המחיה טמאה מפני הפשיון. הלך הפשיון טמאה מפני המחיה מט).

מלאכת שלמה וכן

הבהרת דדרים וסיא הפכה שער לבן ולא מחי' וחכמים ס"ל שמא שהי' שיער לבן בתוך הנגע הנה הוא טמא שנאמר ושער בנגע הפך לבן וקרא דוהיא הפכה שער לבן לגמד שלא יקדיש שער לבן לנגע כמו שיתבאר הרמב"ם והרא"ש ז"ל: מפני שלא הפכתו בהרת כגרים. כל"ל הלכה

["שהבהרת שהיא ומחיתה כגרים טמא. כדתנן במשנה ב פ"ו] ר' שמעון מטהר כו'. דדרים ושערה ולא שער מקלתה. כלומר שער כולה של בהרת כגרים דבהרת כגרים הפכה השער. ולא שמקלתה הפכה השער [הר"ש]: ומודה שאם יש במקום שער לבן כגרים שהוא טמא. ירלה לי דאשמעינן דאע"ג דלא ידעינן אם קדם הבהרת אם לא. וכת"ק דרבי יהושע דס"פ: ז בהרת ובה מחיה ופשיון. פירש הר"ב בהרת כגרים והסגירה ולסוף שבוע כו'. וכ"כ הר"ש. ומשום פשיון לריכו לפרש שהסגירו כו': וכן

יכין תפארת ישראל בועז

שבשוד שלא היתה הבהרת כגרים כבר הי' בתוכה הס"ל. ורק אח"כ כשהתפשטה למקוש המחיה נהתווה כגרים. וסד"א דלא עדיף האי גוונא משער פקודה לחכמים [לקמן פ"ה מ"ג]. דמדכתבו הב"ש בנגע שפחות מגרים מעוברי רבנן. וה"ל הכא. קמ"ל דאפ"ה מטמאי' חכמים משום דהס"ל תוך הבהרת (ח): מג) הכא ג"כ מיירי שלא קדמו הב"ש לבהרת והמחיה: מד) דאע"ג דמשיקרא לא הי' טמא מפני השער לבן. דהרי הס"ל גריך שיהי' בבהרת כגרים. והרי זו הבהרת כבר הי' בה הס"ל קודם שהיתה כגרים. ולא הוה חשבינן המחיה כגוף הבהרת לענין שתהטמא הבהרת מהב' שערות. אפ"ה לענין הקדמה שחשוב שקדמה הבהרת לנ"ל חשבינן להמחיה כגוף הנגע. והרי הבהרת והמחיה נתהוו ביחד עם הב"ש. והרי כבר שמעינן לעיל ברים פרקן [סימן מ'] דכשבא בתחלה בהרת עם ש"ל ביחד טמא. דמשמע ולאי אף שנתהוו כאחת. ולא דמי לה דתנן בפרקן [לקמן מ"י]. הבהרת כחלי גרים ובה ב' שערות. ופשתה עוד חלי גרים. דאינה נחלטת בשביל הב' שערות. התם שאני דחלי גרים הראשון הי' נידון כאילו אין כאן עדיין נגע כלל והרי אז כבר הי' שם הב' שערות. ולפיכך שפיר הו"ל כאילו קדמו הס"ל לבהרת. משא"כ הכא הפחות מגרים של הנגע שהי' מקודם שעברה המחיה. כבר היתה נדונה כנגע. אף דימות שלא היתה טמאה אז גם משום הס"ל. וחז"ק (ט): מה) דעכ"פ המחיה לא מחשבה כנגע. ומשלא הס"ל קדם להבהרת כגרים. ולרבנן אף דלענין שיעור הבהרת לטמאה משום ב' שערות. לא חשבינן המחיה כגוף הבהרת. ולהכי בין שהי' בהבהרת לבד כגרים. אז שהבהרת עם המחיה יחד כגרים אין הבהרת טמאה רק משום המחיה אבל לא משום הס"ל. אפ"ה לענין קדומי שלא נחשב הס"ל כאילו קדמו לשיעור גרים של בהרת חשבינן המחיה כגוף הנגע. והו"ל כלא קדמה הס"ל. [מיהו מלעיל פ"ה מ"ה דנקט רק ש"ל שנמחית אחין ומטה. וכ"כ מהרמב"ם [מלעת פ"ב ה"ד] משמע דגם ש"ל במחיה טמאה בהבהרת משום ש"ל. וא"כ נ"ל דר"ש פליג בשא וס"ל בהבהלה היה טמא רק משום מחיה ולא משום הס"ל דאל"כ ק' טומאה שבאן לאיכן הלכה. ושוד ולאו ק"ו הוא]: מו) קמ"ל אף שמסופק אינה מהן קודם אפ"ה בס"ל טמא. ונ"ל דהיינו אפילו לר' יהושע בשלהי פרקן דס"ל דבמסופק בקדימתן טהור. הכא שאני דאיכא להאי גברא חזקת טומאה מהמחיה אף דהשתא הלכה לה. בכה"ג לכ"ע טמא [ומלינו דומה לזה דמ"ר מ'] דכל הספק בשחיטה אסור מחזקת אבמה"ת ודו"ק וכ"כ במלילתן פ"ה מ"ד. וזה דלא כריטב"ם הכא]: מז) כגרים לו יותר והסגירה. דאי לא הסגירה לא היתה מתטמאת אח"כ משום פכוון. דאין פסוון מטמא בהחלה: מח) דבסוף שבוע א' לו ב' מלא בה מחיה ופסוון: מט) פטיעה. וג"ל דמשום הלך המחיה טמא משום פסוון נקט לה. דסד"א דכיון דבכה"ג נשתנה הוא הנגע. דמשיקרא הי' הדרה כטבעה סביב המחיה. ואח"כ כשהלכה המחיה נתמלא כל שמחמת כל שמחיה מסייעת לגידול השער לזו סימן טומאה וקא"ל דאפי' יש בנגע לבדה כגרים בלא המחיה כיון שיש בלן מחי' א"ה שאין המחיה מסייעת. ולמאי דפי' א"ה כיון דבנגע כגרים ויש בשיעור הנגע כח להבין השער לא תליון בשיעור המחי'. ונ"ל דקרא מעמא הכי דכתיב בני בלת ובהיה שער לבן ומחיה בשר חי. וכיון דבשר לבן לבד בלא מחי' הוא סימן טומאה וכן מחי' בלא שער הוא ג"כ סימן טומאה לאחי כתב תרוייהו. וס"ל דתנוב הו מחיה. אלא בא לומר בהשער מעמא אפי' במקוש מחי' שבתוכה ולא דימות שהשער בא ג"כ מכח המחי' קא"ל דבכשישות שריב לא אמר" הכי: ז הלכה המחיה טמאה מפני הפשיון כך מהני' משנה שלא"ל היא דעדיפא מינה תניא לקמן פ"ה מ"ב דאפי' הלך הפשיון טומאה ולא נאמר שם סימן אחר ואח"כ

ז בהרת. מיי', פס אני יש"ל:

הלופי גרסאות

בתוך נד"ל לתון. טמאה נד"מ טמא. בהרת נד"ל ול"ל בהבהרת וכ"ה נמצ"ג. ז טמאה נד"מ ול"ל טמא. הלך נד"ל ול"ל הלכה וכ"ה נמצ"ג. טמאה נכה"ל שמא וכ"ה נמצ"ג.

תוספות אנשי שם

ומודה כו'. לכאור' ר"ל דהיינו בנגע דרישא דלא השער הוא בבהרת דע"כ לא פליג אם אלא מטוס השער בתוך המחיה בדקתני בהדיא ולהכי מלקינהו לב' בנות דלהנן ולאי אפי' היא ומחיתה כגרים והשער בתוך המחיה טמא וקא"ל דהא אלא המחיה אין בנגע בשעור דהא בשיון שיכנס בתוך הנגע כגרים מ"ש הרא"ש לק' רפ"ו ויותר אני תמה על הפי"ש דלדידיה פשיטא ליה הא' ומודה ולדידי מיבעי טומא ועמ"ל בפ"ו מ"ו ולולי כיון דמחיה כו' עומאה אינה מפסקת ולפ"ז טומא לשמעי' תנא בהאי ומודה וא"ל למ"ש הפי"ש. (רש"ש):

משנה אחרונה

בעלה ולא שער מחיתה. ודבנן קלא אחרינא כתיב ושפר בנגע נגע זה מכל מקום ע"כ. ולריך להבין דכי היכי דעבלה במפיק ס"ו משמע דאמנגע קלי וממעע שער המחי' כ"ש הכא דכתיב בנגע בסדיא משמע עפי ולא שם מחי'. ונ"ל דדרים מדכתיב בנגע בני"ח ולא כתיב שער הנגע משמע דבתוך הנגע קאמר והיינו במחי' שמטולה בתוך הנגע. ור"ש לשמעי' דדרים עשמא דקלא בכל דוכתא וס"ל חזיל בתר בעמא כיון דקלא לא מכרעי דחד קלא ממעע שער מחי' וחד קלא מרכי. אזיל בתר עמא בדרך השער להתלבן מחמת הנגע כמ"ש הר"ש בפ"ו וכ"כ סמוס' והשער הוא סימן להוחק הנגע. וסיכה שהשער במקום המחי' אינו מחוזק הנגע. וכן בסיפא אמרן בנגע כגרים אלא שם המחי' גם המחי' מסייע לגידול השער ואינו סימן גמור לחי' חזק הנגע. ובהבי מיובא הא דמסיק בחתי' ומודה אם יש במקום שער לבן גרים שהוא טמא. ואין לזה הכנה מה בא ללמדנו. ומ"ש הוי"ש בזה אינו בחמשמ. ולמאי דפי' א"ה כיון דבנגע כגרים ויש בשיעור הנגע כח להבין השער לא תליון בשיעור המחי'. וכיון דשער לבן ומחיה בשר חי הוא סימן טומאה וכן מחי' בלא שער הוא ג"כ סימן טומאה לאחי כתב תרוייהו. ומ"ל דקרא מעמא הכי דכתיב בני בלת ובהיה שער לבן ומחיה בשר חי הוא סימן טומאה. אלא בא לומר בהשער מעמא אפי' במקוש מחי' שבתוכה ולא דימות שהשער בא ג"כ מכח המחי' קא"ל דבכשישות שריב לא אמר" הכי: ז הלכה המחיה טמאה מפני הפשיון כך מהני' משנה שלא"ל היא דעדיפא מינה תניא לקמן פ"ה מ"ב דאפי' הלך הפשיון טומאה ולא נאמר שם סימן אחר ואח"כ

[משניות טהרות] ואן .6.

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

וכן בשער לבן ובפסיון. ודין מחיה ושער לבן. תנא לעיל לחודה. משום פלוגתא דר"ש ורבנן. הר"ש: הלכה וחזרה בסוף שבוע. לשון הר"ב כגון שהסגירו כו' והלכה הבהרת באמצע השבוע כו'. ולשון הר"ש הסגירו ובסוף השבוע הלכה לה וחזרה בו ביום. או שהלכה באמצע השבוע כו': לאחר הפטור. לשון הר"ב דרלה אותה הכהן בסוף השבוע כשהלכה לה כו'. או עמדה בו שני שבועות ופטרו ואח"כ הלכה וסוב חזרה. הר"ש: היתה עזה ונעשית כהה כו'. פי' הר"ב היתה עזה כשלג כו' ונעשית כהה כגון כסיד או כקרוס וכו'. וכן לשון הר"ש. וכבר כתבתי בזה בפ"ק מ"ג [ד"ה לפטור] [*וכן כתבתי שם ג"כ בפ"ד מנגע שאם היתה כהה ונעשית עזה שהרי היא כמו שהיתה]: כנסה ופשתה וכו' רבי

וכן בשער לבן ובפסיון נ). הלכה וחזרה בסוף שבוע נא). הרי היא כמות שהיתה נב). לאחר הפטור נג) תראה כתחלה נד). היתה עזה. ונעשית כהה נה). בהה ונעשית עזה. הרי היא כמו שהיתה נו). ובלבד שלא תתמעט מד' מראות נז). כנסה ופשתה. פשתה וכנסה נח).

ח"ג. כתחלה נד"ל בתחלה.

ר'

וחזרה לכגרים: וכן שער לבן ופשיון. אם הלך האחל. ממא מפני הנגע: הלכה וחזרה בסוף השבוע. כגון שהסגירו על בהרת כגרים. והלכה הבהרת באמצע השבוע. ובסוף השבוע חזרה: הרי היא כמות שהיתה. ומסגירו הסגר שני: לאחר הפטור. דרלה אותה הכהן בסוף השבוע כשהלכה לה. ופטרו. אם אחרי כן חזרה. תראה *)בתחלה. והאי חזרה היינו במקומה הראשון. דאי במקום אחר א"כ הרי זו בהרת אחרת: היתה עזה. כשלג כשהסגירו ונעשית כהה בסוף שבוע ראשון כגון כסיד. או כקרוס. או היתה כקרוס בשעת הסגר. ונעשית עזה כשלג בסוף שבוע [ראשון]. הרי היא כמות שהיתה. ומעונה הסגר שני כמו עמד בעיניו: ובלבד שלא תתמעט מד' מראות. אם נתמעטה מד' מראות פוטרו מיד. וטהור: כנסה ופשתה. היינו שהסגירה בבהרת כגרים ובסוף שבוע כנסה. ואח"כ פשתה את מקום הכנוס ולא יותר לו שפשתה בסוף שבוע. ואח"כ כנסה את מקום הפשיון. ולא יותר: *) נד"ל בתחלה. ר"ע

מלאכת שלמה

ז הלכה וחזרה בסוף שבוע. ואפי' שהלילה והחזרה שתיהן היו ביום אחרון של סוף השבוע הרי היא כמות שהיתה ומסגירו הסגר שני ואם עמדה בסוף שבוע שני פוטרו ולא אמרינן כיון שהלכה כשחזרה הוי נגע הדם וצריך שני הסגרות אלא כיון שחזרה למקומה הראשון הרי היא כאילו לא הלכה ופלוגתא היא בת"כ פ' שני דפרשת נגעים דתניא וטהרו הכהן מספחת היא ואע"פ שלא נשתנה מראה יכול אע"פ שהלכה לה וחזרה ת"ל היא מה יעשה לה ר' יהודה אומר תראה בתחלה והכמים מטהרין ע"כ וז"ל הרמב"ם ז"ל אם פ"ל היתה בו בהרת והסגירו והלכה הבהרת סוף ימי הסגר וחזרה בהרת במקומה כמו שהיתה הרי הוא כמות שהי' ע"כ וכתוב שם בכסף משנה שג"ל שגילתה רבינו היתה כמו

אליהו רבא

ז כנסה ופשתה פשתה וכנסה. הלי פשתה לאו באותו מקום שהיה בו הנגע בתחלה דא"כ היינו הלכה וחזרה והרי היא כמות שהיתה ואמאי ר"ע מעמא. אלא כנסה באותו מקום שהיה בו הנגע בתחלה מלד זה ופשתה מלד אחר או פשתה תחלה מלד אחר ואח"כ כנסה באותו מקום מלד זה ר"ע מעמא במלבדין עם היצה והכמים מטהרין הוא"ל והלכה מן האום הו לא מצטרף והכא אכתי לא נמר למילתיה אלא לומר בהאי מלתא קמיפלגי ר"ע ורבנן והדר קא מפרש למלתיה ר"ל

משנה אחרונה

בא סימן אחר ה"ז מוחלט כמו שהי' אלא אייבי דתני לפיל כה"ע בטמא' ושפר לבן משום פלוגתא דר"ש תני נמי הך:לאחר הפטור תראה בתחלה. אבל אם לא פטרו וחזרה הרי הוא מוחלט ככתחלה דתניב כמו בתוך ימי הסגר: כנסה ופשתה. פי' הר"ב בהרת כגרים וכנסה בסוף שבוע ופשתה את מקום הכנוס וכו' ע"כ ונמשך אחר פי' הרמב"ם וכתבו כתב בתמעט בתוך ימי הסגר כו'. ותמה הראב"ד דבזה מודה ר"ע דתראה בתחלה כדלקמן. וגם הר"ש והרא"ש כתבו דמה שנתחדש מן התוספת והתכנון בתוך ימי הסגר אינו כלום דהכל תלוי בראיית הכהן בסוף שבוע כדמוכח בתוספתא וכמתני' נופה הא תני לעיל הלכה וחזרה בסוף שבוע הרי היא כמות שהיתה. ועוד כתבו הר"ש והרא"ש דאפי' בסוף שבוע לא מיתוקמא שהסגירה בכגרים דבהא אפי' אם כנס ונעשה פחות מכגרים ואח"כ פשה את מקום הכנוס מודה בזה ר"ע דאין כאן להתליע כיון שאין כאן פשיון מתחלה דאייתו. ועוד דפחות מכגרים לאו כלום הוא וכשעמדה על כגרים הרי היא כמו שהיתה. אלא פלוגתייהו הוא כשהסגירו בכגרים ועוד ובסוף שבוע כנס אותו ועוד פשה. או פשה ועוד כנס דלר"ש חייב פשיון. ולחכמים כיון שאין כאן תוספת מהאלת דאי' אין זה פשיון ואי קאי בסוף שבוע שני פוטרו וטהור. והוסיף הר"ש דהוה מיירי שבסוף שבוע כנס ופשה לעיני הכהן וקודם שפטרו אבל אם פטרו לב"ע מטור מאחר שכבר נסתלק והנגע חזרה לכמות שהי' ותוי"ש בשעיק בשם הר"ש דמוקי מתני' לאחר הפטור לא דאה אלא תחלת דבריו ולפי שיש ע"ש ומסתברא דבריו הר"ש

יכין תפארת

כל חלנה שבאמצע. הרי פיס חדשות בא לכאן ונגע חדש הוא. ולא התמעט משום פסיון. והרי נגע בהאר זה לא פשתה. ומה שכסתה על פני המחיה. פסיון לתוכה הי' דאמר"ע. קמ"ל ואגב הך בבא נקט נמי מיך בבי. עוי"ל דמיירי הכא שלא החליעו הכהן רק עבור הסיט"ו שעבר אח"כ. וקמ"ל דאע"ג שלא החליעו עבור סיט"ו הנאחר עדיין אפ"ה כל דיני מוחלט עליו (י): ג) דבהלך הא' עמא מפני הב': נא) מלת בסוף שבוע רק אחזרה קאי. וכגון בהרת כגרים שסגרה והלכה הבהרת או נתמעטה מכגרים בתוך ימי הסגר. ובסוף שבועת הסגר כשראהו הכהן מלאו שחזרה הנגע למקומה הראשון. או שבסוף השבוע מלא הכהן שנתמעטה. וקודם שפטרו ראה שחזרה למקומה הראשון. אינה כנגע חדש. [ובן מוכרח דגם בהלכה וחזרה שיהן בסוף הסגר לעיני הכהן ג"כ היו כנגע חדש מדלא אשכחן בפיסא גוונא שתראה בתחלה רק לאחר שפטרו ממש. ולא ידענא למה בשמיע הרב ז"ל מלהביא גם הך גוונא]: נב) לפיכך אם הוא בסוף שבוע א' הדון כעומד בעיניו וחוזר ומסגירו רק שבוע א'. ואם אירע כך בסוף שבוע ב' פטרו לגמרי. מיהו דוקא בחזרה למקומה הראשון. דאי חזרה בשני מקום אפילו בחזרה קודם פטור. זו נגע אחרת היא [מפא"ל בנגדים ובנגדים. כשחזרה אפילו אלא במקומה הראשון כנגע הראשון דייקינן לה]: נג) אם כבר פטרו הכהן מתחת שעמדה בעיניה ב' שבועות או משום שנתמעט מכגרים בסוף שבוע א' או ב'. ולאחר הפטור חזרה ונתמעטה וחזרה ונתגדלה לכגרים במקומה הראשון: נד) ונריכה ב' הסגרות. מיהו כשפטרו הכהן בסוף שבוע ב' מדעמדה בעיני' ב' שבועות ולא נתמעטה ולאחר הפטור פשתה. לכ"ע דינה כנגע הראשונה. והרי כל פסיון שלאחר פטור טמא מיד: נה) כשהסגירה היתה במראה טמא עז. ובסוף השבוע מלאה במראה טמא כהה מראשונה. אבל עדיין היא בא' מד' מראות. או איפכא: נו) דמדשאר שיעור גודל הנגע וגם שיעור לבנונית. כפי הראוי לטמא. עדיין לא נתבטל שמה הראשון והו"ל כעומדה בעינה [וג"ל דמדלא מתלא הכא בין שאירע כך קודם שפטרו לו אחר שפטרו. משמע דגם באירע כך לאחר שפטרו כשאר בפטרו כבתחילה. אף שנשתנה מראית הנגע. וזה דלא כהר"ב דדייק וכתב שאירע כך בסוף שבוע ראשון. והרי מוכח כדבריו. מדקאמר בפיסא ובלבד שלא תתמעט מד' מראות. והכ"ז ודאי מייני שפטרו מדכהה. ואחר הפטור נכנסה עז. וק' ל"ל דנקט שכהה מד' מראות בפטור הרי גם בפטרו במראה טמא כהה ואחז למראה טמא עז. ומי מראה בתחלה. אע"כ דכל שנוי ממראה טמא למראה טמא אפילו לאחר הפטור. היא אמו שהיתה. ועונ"ל דבמתהוו ב' שנויים ביחד שהלכה כהה. וחזרה עזה. ואפילו אירע כך בין הסגריים אפ"ה מראה בתחלה. דאי"ל דהיתה עזה דקאמר תנא. כ"ל אותה שהלכה וחזרה דנקט בריעא. ליתא דמי גרע הלכה במראה כהה. מתמעטה מד' מראות בפיסא דאמרינן שבשתחזור במראה טמא תטמא בתחלה. וא"כ ה"כ כשהלכה הרי ודאי לא גרע מכהה מד' מראות. רק י"ל אתם בכהה מד' מראות ופטרו משא"כ הכא שאירע כך בין הסגרים והו"ק]: נז) דכשפטרו מדנתמעט נמוך מד' מראות. הו"ל כהלכה לגמרי וזו שנתהוו אח"כ נגע חדש הוא. ונל"פ דבאירע כך בסוף הסגר קודם שפטרו הכהן בפירוש. לא עדיף כהה מד' מראות. מהלכה לגמרי וחזרה בסוף הסגר לעיני הכהן. דכל שלא פטרו בפירוש אמרינן דהיא היא: נח) ג"ל דמדנקט לעיל לשון הלכה וחזרה. והכא נקט לשון כנס ופשה. ע"כ ה"ע משום דבריהא.

כתמא

בועז ישראל

מיוייהו מפקת [כתוס' זבחים ד"ל א'] וא"כ הכא בנגע וא"ל שתהוו כאחת מסתבר דהנגע היה הסיבה שלבינו השערות [כתוס' נדה ד"ש א']. ועי' עוד במנ"א [סי' ל"ב סקנ"ו] בהדפים פרשיות התפילין. רק משום שמא נדפס האות המאוחר קודם הראוי להקדים ולא משום כל שאינו בזא"ז וכו'. ולו"ק: (י) ומהבא מוכח שא"ל שיהי' המחיה באמצע הנגע ממש. ולא כהר"ש והר"ב שהבאתו לעיל סימן ל"א. דהרי מסתמא אין הפסיון מקיף סביב כל הנגע. וא"כ כשהלך הפשיון מלד א' איך יהיה שמא מהמחיה שהשאה אינה באמצע ממש. ואי"ל שבתחלה לא היה המחיה באמצע הנגע. ורק

כתמא

הלכה מיי' שם פ"ה: היתה. מיי' שם פ"ח הי"ח: כנסה. מיי' שם פ"ל הי"ח:

תוספות חדשים

משנה ז [במשנה] תראה בתחלה.כיון דפטרו הוי כמו שאין בו נגע כלל. ולהכי אף כשחזרה למקומה הראשון. הי"ל כנגע חדש. מאא"כ בסוף שבוע ראשון דאם עמד בעיניו צריך עוד הסגר. להכי אף אם הלכה וחזרה היא כמו שהיתה ומסגירו שנית: [הר"ב פר"ח] הרי היא כו' שני עכ"ל ואם עמדה בסוף שבוע שני. פוטרו ולא אמרינן כיון שהלכה. כשחזרה הי"ל נגע חדש וצריך ב' הסגרות אלא כיון שחזרה למקומה הראשון היא כאילו לא הלכה (הרא"ש):

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

רבי עקיבא מטמא וחכמים מטהרים. פירש הר"ב היכא דהסגירה בבהרת כגרים ובסוף שבוע כנסה כו' ר"ע מטמא שהרי פשה וחכמים מטהרים וכו' ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו וכו'. [הר"ש]. וכ"פ הרמב"ם ר"ע חושב שזה כולו פסיון וכו'. וחכ"א שאין זה פסיון. לפי שהוא בסוף השבוע או אחר הפטור כמו שהי' תחלה. ולא [נחוש] במה שהתחדש בדבר [בחמצע] הזמן מן התוספת והחסרון. ע"כ. גם בחבורו [פ"ד מהט"ל הלכה ה] העתיק נתמעטה בתוך ימי הסגר ופשתה כו'. והקשה הראב"ד דמדתנן לקמן ר"ע אומר תראה כבתחלה לפי' א"א להטמיד

ר' עובדיה מברטנורה

ר"ע מטמא. שהרי פשה: וחכמים מטהרים. שאין זה פסיון. אלא הרי היא כמו שהיתה. ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו הסגר ב'. ר' עקיבא מטמא (נפ) . וחכמים מטהרין (פ): בהרת זו בתוך ימי הסגר דא"כ רבי עקיבא למה היה מטמא. כלומר מחליט. ואולי לא כתב זאת כנגד משנה זו דכנסה ופשתה אלא מ"ש אח"כ ואי למעה [שם הלכה ט'] בהרת שכנסה אחר הפטור ופשתה כו'. הרי הוא בטהרתו. *)עכ"ד. אבל מתוך פי' הרמב"ם שבמשנתיו שכתבתי מבואר דמפרש לבבא זו שהתוספת והחסרון בתוך ימי ההסגר נעשה. מבואר א"כ שזו הבבא העתיק כנגד משנתיו. ומפני כן אני תמה על הכ"מ שהיה לו פי' הרמב"ם. והניח לדברי הראב"ד ואתר מקום שיש לו להרמב"ם בבא זו דנתמעטה בתוך ימי הסגר והוציאו מת"כ. והרי מבואר היטב מתוך פי' הרמב"ם דמשנתיו זו היא אותה בבא. גם הבבא דבהרת שכנסה אחר הפטור כו' שכתב הרמב"ם. וחשב הראב"ד שאותה בבא כתבה ממשנתיו זו לא היא אלא מן התוספתא פ"ב והביאה הר"ש במתני'. וזאת לשונה בהרת אחר הפטור. כנסה ופשתה. או פשתה וכנסה כו' הרי זו כמו שהיתה. ע"כ. וזה אמת שבתוספתא היא שנויה במקום משנתיו זו. מ"מ העתיק הרמב"ם גם שהיסס. לפי שהתוספתא דשנאה בהדיא לאחר הפטור. ולא קחני בה פלוגתייהו דבשאר מילי. ש"מ משום דלאחר הפטור לא פליג ר"ע. וכמ"ש ג"כ הר"ש. וכתב הטעם דכיון דפטרו כהן ואין זקוק לו. לא מחויב להראותו. הואיל וחזרה לכמות שהיתה. וא"כ בעודו בפני כהן עלתו פשתה וכנסה או כנסה ופשתה. מודה בה ר' עקיבא מאחר שכבר נסתלק. ע"כ. וסובר הרמב"ם דאם כן משנתיו דפליג בה ר"ע. הייט משום דמיירי בתוך ימי הסגר. ואע"פ שבפירושו כתב על דברי חכמים. או לאחר הפטור י"ל דבדברי רבנן כתב כן. אבל לא שר"ע חולק גם בזה. א"כ דבפירושו אה"כ דסובר דר"ע פליג. ולא היה מדייק מהתוספתא. אבל בחבורו [פ"ד מהט"ל] חזר בו מזה. וסובר דמתני' בתוך ימי הסגר בלבד. ולפיכך העתיק כך למשנתיו. וחזר ג"כ והעתיק להתוספתא ג"כ בפני עצמה. משום דהיא מיירי לאחר הפטור. ונראה לפי זה גירסת ספרי הרמב"ם שבידינו. דבהעתיקו למשנתיו מסיים הרי זה יסגיר. ולא מסיים ומי לו יפטור. כגי' הספר שלפני הראב"ד. דהא משנתיו לא מיירי אלא בתוך ימי הסגר. ואע"פ שהכ"מ הסכים לגי' ספר הראב"ד. ומכך מלא בספר מוגה. מה שכ"ל כתבתי. וזאולי אותו ספר הוגה ע"פ טעם הראב"ד. ומעתה שהוכחתי דהרמב"ם לא פי' משנתיו בלאחר הפטור. א"כ הדרא קושית הראב"ד לדוכתה. למה בכאן ר"ע מטמא. כלומר מחליט. ולקמן קאמר תראה בתחלה. ומ"ש הכ"מ דלקמן *) לחילוקו של הראב"ד דהכא לאחר הפטור. אכתי בפשתה וכנסה אין שום טעם שיחליט. ולפיכך כתב דמ"מ אנו מוכרחים לפרש. דטמא דאמר ר"ע. הייט לומר תראה מתחלה. ולאפוקי מחכמים דמטהרים. ע"כ. אני מכריחו שלא יוכל לפרש כן.

*) נמ"ש העתיק הוא כנגד משנה זו **) נר"ח הגיהו דלאושו

מלאכת שלמה

ואח"כ פשתה אותו ועוד ר' עקיבא מטמא דהא פשתה וחכמים מטהרין דלא חשבי לי' פסיון מאחר דתחלתה היתה כגרים ועוד וכן ממי פשתה וכנסה ר"ע מטמא דחשיב לי' כפסיון וחכמים מטהרין דאיל וחזרה לכמות שהיתה וכל הך פלוגתי דר' עקיבא ורבנן בסוף שבוע שני ובחזרה לאחר הפטור דלאחר שפטרו ממי אם חזר ופשה טמא עכ"ל הר"ש והרא"ש ז"ל ועוד המריך הר"ש ז"ל ע"ש. וז"ל שהביא הר"ש ז"ל פי' הר"ש ז"ל דבכה"ג מוכח בתוספתא דכ"ע מודו דהיא כמות שהיתה ופלוגתייהו היכא דהסגירו בבהרת כגרים ועוד ובסוף שבוע כנסה אותו ועוד ואח"כ פשתה אותו ועוד וכן ממי פשתה משהו מכגרים ואח"כ כנסה אותו משהו. עוד פי' דפלוגתייהו בשבתית בז' עצמו ובו ביום חזרה לכמות שהיתה ולא שכנסה באמצע שבוע ובסוף שבוע פשתה דלכ"ע ס"ה היא כמו שהיתה וזה לא קשה מידי מדר"ע דדקתני לעיל בפ"ק ויש בדבר להקל ולהחמיר דהיינו להקל אם פשתה ביום שבת ולאחר כנסה והכא קתני פשתה וכנסה ר"ע מטמא דהתם מיירי ביום שאין ראוי להסגיר ולא להחליט דהיינו יום שבת והוי כמו באמצע שבוע והכא מיירי ביום שביעי עצמו

פשתה

יכין

סתמא בבהרת כגרים מיירי לרבי עקיבא נבה לשון הלכה. דמשמע שעברה לגמרי. או שנתמעטה מכגרים דהו"ל כהלכה לגמרי. אבל הכא הרי ע"כ מיירי שהיא יותר מכגרים. דאי הכא בכגרים שנתמעט מיירי הייט הלכה וחזרה דרשא. וכן מוכח ממי מדאיצטריך למנקט במשנה ה' בהרת כגרים. ש"מ משום דבבא שלאחרי' דמיירי בכגרים. וא"כ מדמיירי הכא ביותר מכגרים. שפיר נקט כנס ופשה. ר"ל שבסוף ראשון אלא שכנסה עד כגרים. ומדשאר כגרים. חזר והסגיר שבוע ב' ובסוף שבוע ב' מלא שחזרה ופשתה כאותו שיעור המקלת שכנסה בסוף שבוע א'. או שבסוף שבוע א' או ב' מלא שפשתה הנגע שהסגיר וטמאו הכהן. ואחרת כמו שהיתה קודם ההסגר. וג"ל עוד דמדלא מחלק הכא בבריתא. בין שנולד בשני בסוף הסגר. או שנשתנה אחר הפטור. ש"מ דגם לאחר הפטור מיירי כגם ופשה. וכגון שבסוף שבוע ב' מלא שכנסה עד כגרים ופטרה. דהרי אפילו היתה עומדת בעיני בסוף שבוע ב' הי' פוטרו. אבל זו כנסה ופטרו. ואחר הפטור חזרה ופשתה אותה מקלת שכנסה סוף שבוע ב' (יא) : נמ) שכיון שמלא בסוף שבוע ב' שפשתה הנגע שבו יותר מהשיעור שסגרו עליו בתחלת שבוע ב'. הרי פשה. וכ"כ כשפטרו בסוף שבוע ב' מדכנס עד כגרים כיון דפשתה על השיעור שפטרו בה. מחשב פשיון וטמא. וכ"כ בפשה וטימאו. ואח"כ כינס ונשאר כגרים. ס"ל לר"ע כיון שטימאו. ועדיין נשאר שיעור נגע הרי הוא בטומאתו עד שיתמעט הנגע מכגרים: ס) דס"ל דחוקת בריתא בהלכה וחזרה. דלא נשאר כגרים מנגע הישן. הו"ל הראשונה כליתא. וזו נגע חדש הוא. משא"כ הכא. שאחר שכנסה נשאר כגרים מנגע הראשונה. להכי כשכנס אח"כ בסוף הסגר ראשון. וחזר ופשתה בסוף הסגר ב' לשיעורה בתחלה. דייניק לה כנגע הראשונה

תפארת ישראל

ורק ע"ש שהלך הפסיון בא המחיה לאמצע. ליתא. דהא בא מחיה משמע מחיה כדיוה. ונם מדקאמר שמא שמא משמע שכבר היה שמא גם מקודם משום המחיה. וכמ"ש לעיל בס"ד סימן ל"ע: (יא) ומ"ש הר"ש דבתוספתא קתני כנסה ופשתה. פשתה וכנסה. לאחר הפטור. הרי היא כמו שהיתה ולא קתני בה פלוגתא. ש"מ דלאחר הפטור לא פליגי. במחב"ר היינו רק בשנם השני הראשון היה לאחר הפטור אמרינן מדכבר פטרו. ונשתלק הכהן בנגע שהיא יותר מכגרים. שעמדה בעיני ב' שבועות. אין משגיחין בהשוויי שנעשין בנגע

בועז

וכיון

לי' אלא למפרע שחייב בקרבן משום הפסיון ומה שכנס אח"כ הוי כמלוכה שנתרפא וכבשו פטור. והא דתנן פ"ז שודאו ממליחו והלכו לסן סימני טומאה יפטור כחכמים דהכא אתיא ולא כר"ש. כך נ"ל בדבר הר"ש. אבל הראב"ד מפרש היתה דפ"ש שתבטש ומפב' תנוייהו לאחר הפטור וכ"כ מדברי מהר"ם פ"ח מ"ז. ולכ"ד א"א להסמיכה כיון דאין פסיון משבת הפטור אחלי שמא. אלא אחדנה שנכסה ופשתה הכל קודם הפטור. וגזה יש לישב נמי לשון הרמב"ם שכתב נתמעטה בתוך ימי הסגר דלאו דוקא בתוך ימי הבטוח דולאי בהוה בשביעי אלא כל אלא

פשתה

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

משנה ח מתני׳ והלך מן (האוס) כו׳. גירסת הערוך האוס פי׳ האוס עיקר המלה ושורש:

משנה אחרונה

פעמו הכהן ולא פסק את הדין אלא בהסגר קאי. ואחתי לכל הפירושים לא נחבר טעם בחור לדברי ר״ע דמעמא אף בפשתה וכנסה ובכולה מילתיפשיטא לן דקודם בפסק הכהן את הדין אין שם עומאה עליו והיכי נימא מבוס שלאה הכהן את הפסיון אפ״פ שהלך בר המלא הוא אכ״פ אלא שהליטו. ומ״ש הרמב״ם שכבר נמשך הנגע בגוף. ואינו מובן דהא בהלך הפסיון קי״ל דטהור ולא אמרינן שכבר נמשך בגוף. וע׳ בפי׳ הר״ב פ״ח מ״ש קשה ג״כ ולקמן פ״ז מ״ד גבי תולע סימני עומאה משמע דלר״ע נמי כל שלא אמר הכהן הדין הוי אלא אמר לאחו. ולולי שאיני כדאי סייתי מפרש פי׳ אחר במשנתינו שהיא לאותה שמיטו פ״ח נתכסו טהור נהגלו עמא אפי׳ מאה פעמים ודלכו בת״כ. וכול פעם אחת מנ״ל אפי׳ מאה פעמים מ״ל יבוב כי יבוב או כי יבוב פ״כ. מוכח דאי לאו דיבויא דאו כי יבוב הוה אמרי׳ דאין הפסיון סימן מהלה ולא החזרה סימן עומאה כיון דמיגנו דדלכו לחזוב מפסיון לחזרה ומחזרה לפסיון אין הפסיון סימן לטהרה שעשוי להשתנות והחזרה ג״כ אינה סימן עומאה משום בעשוי להשתנות כל בשר. והיינו נמי דין דהכא דנכנסה ופשתה פשתה וכנסה כלומר בהכהן רואה שדרך נגע זו להשתנות בגון שראה בסוף שבוע ראשון שפשתה וכנסה מיד לטיגו וחזרה ופשתה וכנסה ואח״כ פשתה אם בא בשבוע שני ומצא בה פסיון אי״כ בעפסיון בזו סימן עומאה בכל הנגעים אע״פ שעשוי להשתנות כדאשכחן גבי פריחה. וחכמים מטהרין דלא אלפי׳ מפריחה לחידוש הוא דאין הטמא טהור ומן הטהור טמא: ח ר״ע אומר תראה בתחלה. דסל״ל דאלי הנגאר לא נמל אע״פ שהלך אלא מזי לאלטבודפי וחכמים סברי דפחות מכגרים

ר׳ עובדיה מברטנורה

ולא קאי בסוף שבוע שני. פוטרו וטהור: ח ופשתה כחצי גרים. לגד המזרח: והלך מן האום כחצי גרים. לגד מערב: תראה בתחלה. דחשיב כנגע

ח בהרת כגרים פא) . ופשתה כחצי גרים . והלך מן האום כחצי גרים פב) . רבי עקיבא אומר תראה בתחלה פג) .

ח״ג . ח בתחלה גל״ל בתחלה וכן בכל הפרק . וחכמים

שהרי הרמב״ם כתב בפירושו ח״ל ר״ע מוסב שזה כולו פסיון ואח טמא. שהנגע כבר נמשך בגוף. ע״כ. ועוד לפירושו דהכ״מ דה. מאד. דבבות שאמרו חכמים תראה בתחלה קאמר נמי ר״ע מטמא. והתם ודאי יחליט קאמר. והילך יאמר בלשון אחד ואין עמיס שוה. ונראין שילמדו מדברי חכמים שחלוקין עמו. שאם חולקים לטהר. יהיה פירוש דבריו דטמא. להראות בתחלה. ואם חכמים חולקים וס״ל להראות בתחלה. יהיה פירוש דבריו דטמא להחליט. וזה דוחק ודאי. ומו קשיא לי אף לדברי הראב״ד דאי איתא דהכא לאחר הפטור. והך דלקמן דרבי עקיבא אומר תראה בתחלה היינו בתוך ימי הסגר. א״כ לא ה״ל להגא לשנות הלשון בהרת כגרים ופשתה כחצי גרים כיון דלאו בהכי תליא כלל. אלא הל״ל ואם בתוך הסגר. ולכן הנכון מה שהעיד הכ״מ [שם הלכה ה׳] שבמשניות מוגהות כתוב על אותה משנה דר״ע אומר תראה בתחלה. דזו המשנה איה בנוסחת הרמב״ם. ע״כ. וכן בדפוס ישן שבגמרא לא נדפסה כלל. ומתני׳ ע׳ מחולקת לשתי דבות. והמדקדק בלשון הרמב״ם שבפירושו. ידאה מבואר מאד שמתני׳ ע הוא במפרש. ואין בפירושו כלום על מתני׳ ח. והיא זו דר״ע אומר תראה בתחלה. וגם בחבורו לא העתיקה. ש״מ דל״ג לה *) ודבתוספתא גרס לה. ל״ק דלא גרס פלוגתא דר״ע בהך דהכא כמ״ש לעיל. ומ״מ במשנה ל״ג לה הרמב״ם. ולענין דבשתה וכנסה שכתב הכ״מ. דאין טעם שיחליט. י״ל דסברת ר״ע דהתורה לא הקפידה. אלא על שתפשה. והיינו דדייק הרמב״ם בפירושו שכתב. שהנגע כבר נמשך בגוף. ע״כ. ואכתי תיגח להרמב״ם דל״ג למתני׳ דלקמן. אבל הר״ב דגרס לה ומפרש הכא דר״ע מחליט. שהרי כתב הטעם שהרי פשה. ועוד דבדברי חכמים פי׳ שיסגיר. ש״מ דלר״ע יחליט. א״כ קשיא קושית הראב״ד ממתני׳ דלקמן. ול״ע. ול׳ הר״ש הוכא דהסגירו בבהרת כגרים וכו׳. עד מקום הפסיון ולא יותר. כלשון הר״ב. אבל משייס בה הכי. הרי היא כמו שהיתה. ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו הסגר שני. ואי קאי בסוף שבוע שני פוטרו. ובתורת כהנים דרשם להו מקראי. ובהאי גוונא מודו בולי עלמא. כדמוכח בתוספתא דקתני הרי זו כמו שהיתה. ולא קתני בה פלוגתא דר״ע ורבנן. והא דפליגי לאו בהאי גוונא פליגי. אלא כגון דתחלתו היתה בו כגרים ועוד. והסגירו. ובסוף השבוע כנסה לאותו ועוד. והסגירו הסגר שני. ואח״כ פשתה לאותו ועוד. ר״ע מטמא דהא פשתה והכמים מטהרים דלא תשיבי ליה פשיון. מאחר דתחלתו היה כגרים ועוד. וכן נמי פשתה וכנסה. שפשתה משהו מכגרים ואח״כ כנסה לאותו משהו. [ומהר״ם הגיה של״ל וכן נמי פשתה וכנסה שפשתה כחצי גרים למזרח. ואח״כ כנסה חצי גרים למערב. וסיפא פירושא דרישא דבבבא דבסמוך מפ׳ פלוגתייהו. ע״כ]. וכתב עוד הר״ש וכל הך פלוגתייהו דר״ע ורבנן. בסוף שבוע שני לאחר הפטור כו׳. עכ״ד. ומהר״ם כתב כל היכא דקתני ר״ע מטמא. היינו מחליט. לבד מבבא קמייתא זו שהוא כולל כמה מילי להסגיר ולהחליט. דיש מהן להסגיר ויש מהן להחליט ומשום דכייל מילי טובא נקט האי לישנא. ועוד משום דבעי למתני וחכמים מטהרין. עכ״ל. והראב״ד כתב [שם הלכה ט׳] שאינו מתיישב אלא בבהרת כגרים. שאם היתה יותר מכגרים וכנסה אחר הפטור ואח״כ חזרה למקומה. לא היו חכמים מטהרים. וכן היא השאלה ששאלו את ר׳ אליעזר במתני׳ דספ״ט. ע״כ: ח ר״ע אומר תראה בתחלה.

*) כ״ה בד״ב ול״ק ובד״ח התליטו המלות והשאין נגא דקדוק כלל

מלאכת שלמה

פשתה וכנסה ודו״ק עכ״ל ז״ל: ח בהרת כגרים. וכו׳ זו הבנא ליתה בנוסחת הרמב״ם ז״ל. וכן כתב ג״כ מהרי״ק ז״ל שם פ״ל דבזה בעלה קושית מעיקרא. פירוש שהראב״ד ז״ל השיג שם על הרמב״ם ז״ל דקשה דר״ע אדר״ע דלעיל בסמוך קאמר ר״ע מטמא ואי ההיא בתוך ימי הסגר מיירי מ״ש מהא דקתני בה ר״ע אומר תראה בתחלה דהאי נמי כנסה ופשתה הוא שמתחלה היתה כגרים ופשתה כחצי גרים והלך מן האום כחצי גרים והיינו וכנסה שחזרה כמות שהיתה

כבר

יכין

וכיון שלא פשתה על שיעורה שבתחלה טהורה. וכ״כ כשכנסה בסוף שבוע ב׳ עד כגרים ופטרה. ולאחר הפטור חזרה ופשתה כשיעור כניסתה ולא יותר. כשתרה בטהרתה. דהרי אם בסוף שבוע ב׳. הי׳ מעלתה בזה השיעור שמעלתה השתא. נ״כ הי׳ מטהרה. כדין עמדה בעיני׳ ב׳ שבועות. וכ״כ בפשתה בסוף שבוע א׳ או ב׳ וטימאה ואח״כ כנסה לאותו פסיון. אע״נ שנשארה כגרים. טהור מדעבר הסימן עומאה (יב): סא) והסברה: סב) ר״ל שבסוף שבוע א׳ או ב׳ מצא שפשתה הנגע חצי גרים [או פחות או יותר מעט] מצד א׳. רק דלאותו שיעור שפשה. הלך מעיקר הנגע מצד אחר (יג): סג) דס״ל דכיון שמצא החסרון והפסיון ביחד. הרי לא פטרו עדיין משום החסרון לא חשבינן להחלי הגרים שנשאר

תפארת ישראל

בהנגע אח״כ שלא בפני הכהן כל שלא פשה יותר מבתחלה. משא״כ הכא שהשנוי הראשון נעשה בהסגרו. על נגע זו אנו דנין: (יב) וגי״ל דבפירושא דקרא פליגי. דכתיב והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע. ר״ע ס״ל דמדלא כתיב והנה נרפא הצרוע. ש״מ דה״ק שכל הנגע נרפא׳. שלא שאר כשיעור נגע. ורבנן ס״ל דמדכתיב מן הצרוע. והרי כיון שנרפא. כבר אינו צרוע. ופפי הול״ל מן האדם. אלא ש״מ דה״ק אע״ג שעדיין הוא צרוע דהיינו שם בהנגע עדיין שיעור כגרים. והרי עלי׳ הי׳ סוגרו בתחלה. אפ״ה יטהרו הכהן. וגי״ל שד דהיינו דדרשינן בת״כ [שהביאו רמב״ם ורתו״ם לקמן רפ״ה]. וז״ל והנה נרפא. שהלך לו ונעלם. נגע. שהלך לו שער לבן. ה צ ר ע ת. שהלכה לה המחיה. דלר״ע נרפא משמע שנרפא מכל וכל. והיינו שהוחלש בפסיון. ולא סגי בשהלך לו הפסיון. אלא צריך שתתרפא כל הנגע. ורבנן. כמו שהלך לו שער לבן או מחיה. אף שנשאר הנגע טהור. כ״כ בהלך הנגע דהיינו הפסיון שעל ידו נטמא אף שנשאר האוס טהור. ולפ״ז משנה א׳ וב׳ לעיל דלא מנה גם הא בתה שיתר הפסיון על מחיה וס״ל דבפסיון כשיתפשר צריך שתעבור כל הנגע. היינו רק אליבי׳ דרבנן. דהרי במתני׳ וס״ל כ״ש מודו שפ״ל שתעבור כל הנגע בעצמה. וכמפורש בת״כ ואילה״ק מלקמן ספ״ע. דטמא בנגע שפשתה אח״כ לגמו שהיתה והר״ז בר״ע ולא בחכמים דהכא. נ״ל דהתם ה״ק שטמא מתקנן לפחות מכגרים ויפטרנה הכהן. ואח״כ תחזור לכגרים. ותפשה אח״כ לכסלא [ומשו״ה נמי נקט התם לשון כנסה פשתה ודו״ק]. ופשיון הוה לכ״ע טמא. דאף דפשתה רק לכשהיתה עכ״פ מדהספיקה להיות בינתיים פחות מכגרים. א״כ כשתחזור אח״כ לכגרים נגע חדש הוא. ולפיכך כשיחזור ויפשה יותר מכגרים טמא. ובזה מתורץ קו׳ הראב״ד להרמב״ם [פ״ד מצרעת ה״ט] ע״ש. די״ל דהרמב״ם מיירי שכנסה לאחר הפסיון. משא״כ במשנתינו ספ״ע מיירי שפטר׳ משום שכנסה [וע״ש מ״ש בס״ד סימן כ״ז]. ואאמ״ו ע״ר זצוק״ל. וכ״כ הגאון רב״א זצוק״ל. שני גבילים מתנגדים בסגנון מ׳. דכנסה ופשתה דמשנתינו ר״ל כנסה מצד א׳. ואח״כ פשתה מצד אחר. או שתחלה פשתה מצד״א ואח״כ כנסה מצד אחר. ומשנה ח׳ וט׳ פירושא דהך בבא הם. רק נקט במשנה ח׳ פשתה וכנסה. היינו לפרושי הך בבא דסליק בה במשנה ז׳. וה״ה בכנסה ופשתה. ולפי דברי רבותינו אלה נ״ל עוד. דהא לנקט במשנה ז׳ ר״ע ממטא. והרי במשנה ט׳ ס״ל ח׳ קאמר ר״ע תראה בתחלה. היינו משום דר״ע במשנה ז׳. כולל פשתה חצי גרים דמשנה ח׳. וגם פשתה ח״נ ועוד. דתני לה במשנה ט׳. והרי במשנה ט׳ ס״ל לר״ע שהוא טמא. להכי ניח״ל לנקט בסוף ז׳. דכייל לה ב׳ בבי. ר״ע מטמא. דבמלת מטמא נכלל דינא דתראה בתחלה דמ״ח וגם טמא דמשנה ט׳. ולאפוקי מרבנן דמפרי בתרוייהו לגמרי: (יג) והא דהקדים התנא למתני׳ ופשתה קודם שהזכיר הליכת האוס והרי מסתבר פפי׳ שרצו להקדים הליכת האוס שיש

מכגרים

כנגע אחר. ונגע אחד הוא זה. ויסגיר: וחכמים מטהרין. דלא חשיב פסיון. אלא אם כן מוסיף על שיעור הנגע שהיה בתחלה. וזה שאינו עכשיו אלא כגרים נחשב כראשון שעמד בעינו וטיהור: **ט** ופשתה בחצי גרים ועוד כו'. רבי עקיבא מטמא. משום ועוד דאשתייר ביה מן הפסיון. ובפשתה לאחר הפטור איירי: וחכמים מטהרין. דכיון דאזיל ליה חצי גרים מן האוס. ליכא מגנע אחד אלא חצי

וחכמים מטהרין (פ"ה): **ט בהרת בגרים. ופשתה בחצי גרים ועוד. והלך מן האום בחצי גרים** (פ"ה). **רבי עקיבא מטמא** (פו). **וחכמים מטהרין** (פז). בהרת

כתחלה. וחכמים מטהרין. דאין דין אפשר משאי אפשר. דמשום פסיון לא שייך להחליט לאחר הפטור אלא מחמת לירוף נגע קמא שבוע פשה על הראשון. אבל לענין אחר לא מצטרפינן ליה לגוף של נגע הראשון. שכבר נטהר ונתבטל. אלא אם כן נולד בו מחיה ושער לבן באותו גרים הראשון. ולאו דוקא שפשתה ברישא ושוב הלך מן האוס. אלא ה"ה לופכא. רע"א תראה כתחלה. דכיון דס"ל בסמוך כשהלכה מן האוס חצי גרים. מצטרף חצי גרים קמא בהדי חצי גרים דפסיון להחליט. א"כ נימא נמי שיצטרף חצי גרים קמא בהדי חצי גרים בתרא להסגיר. ע"כ: וחכמים מטהרין. לשון הר"ב דלא חשיב פסיון אלא א"כ מוסיף כו'. ולא דק בלישניה. דלא"כ לר"ע חשיב פסיון. והרי לא אמר ר"ע אלא תראה בתחלה. ואם נאמר שנסמך על פי' הרמב"ם. כ"ש דלא דק. שהרמב"ם תפרש דר"ע חשיב פסיון. והא"א שהפסיון הוא שיוסיף כו' אבל לא על משנה זו כתב כן. דאיהו לא גרס לה כלל כמ"ש לעיל. אלא על מתני' דלקמן הוא. דקאי על בבא הראשונה שבה. ומ"ש הר"ב. נחשב כראשון שעמד בעינו וטיהור. כלומר ואי קאי בסוף שבוע ראשון מסגירו כו'. כדפי' הר"ב בחכמים מטהרין דמתני' דלעיל. והר"ש מפרש לעיל והכא דמטהרין לגמרי. ומוקי לה בסוף שבוע שני ולאחר הפטור. וכבר כתבתי לשון מהר"ם בזה. [לעיל ד"ה רע"א]: **ט ופשתה** כחצי גרים ועוד וכו' ר"ע מטמא. פי' הר"ב משום ועוד כו' ובפשתה לאחר הפטור איירי. וכ"כ הר"ש. ומיהו לדידיה ניחא שהוא מפרש לכולהו בבות דלעיל נמי בהכי ומטעם שכתבתי דחכמים מטהרין. קסבר הר"ש דלגמרי מטהרין. ולא משכחת לה אלא בסוף שבוע שני ולאחר הפטור. אבל להר"ב דלא דייק לפרושי הכי בהני בבות דלעיל. ה"נ דלא ה"ל לדקדק ולהתנות דלאחר הפטור איירי. נ"ל: וחכמים מטהרין. פי' הר"ב דכיון דאזיל

מלאכת שלמה

שהיתה ואמר תראה בתחלה ולא חשש למה שפשה כיון שהוא לכשיעור וא"כ למה יחליט בזו. וכתב מהרי"ק ז"ל שם בסוף דבריו ומכל מקום נראה שאנו מוכרחין לפ' דטמא דאמר ר"ע הייט לומר דתראה בתחלה ולאפוקי מחכמים דמטהרין דאינו להחליט אין שום טעם בפשתה וכנסה ע"כ: אום הערוך גורס אום בסמ"ך: **ט** והלך מן האום בחצי גרים ר' עקיבא מטמא. בפשתה לאחר הפטור איירי דמתני' דמטהרין ליה: תראה

יכין

שנשאר מהאום כליתא ומצטרף להדי חצי גרים החדש. ולהכי תראה בתחלה כאילו הוא נגע חדש דגרדינן החצי גרים מהיכנה לגבי חצי גרים החדש כאילו כולה חדשה: **סד**) דס"ל כיון שלא נשאר מהאום רק כחצי גרים. חשבינן לזה החצי גרים כליתא כלל. וא"כ הין כאן רק חצי גרים חדש וטיהור לגמרי. מיהו אם הלך מהאום חצי גרים ופטר'. ואח"כ פשה ממנה חצי גרים בלא הסגר. גם ר"ע מודה דהחצי גרים שפטרו בו הו כליתא דמי ולא מצטרף בהדי חצי גרים החדש (**יד**): **סה**) שבסוף הסגר א' או ב'. אלא שפשתה כח"ג ועוד. אבל הלך מהאום חצי גרים אלא אחר א"כ יש לפני הכהן השתא משניהן יחד כגרים ועוד: **סו**) לטעמי' אזיל דס"ל לעיל דכל שלא פטרו עדיין בשביל הח"ג שהלך מהאום. מצטרף הנשאר להדי הפסיון. והרי יש כאן הוועד יותר ממה שהי' קודם הסגר א'. וטמא (**טז**): **סז**) גם הם אזלי לטעמייהו. דס"ל לעיל דכשלא נשאר מהאום כגרים חשבינן ליה לגמרי כליתא וא"כ ליכא מהחדש כגרים. ולפיכך

ואח"כ חזרה למקומה הראשון. דאמרינן דתראה בתחלה ומצטרף הישן עם החדש. והכא אמרינן דמלהתמעט הישן עד פחות מכגרים נתבטל מכל וכל. ואמ"ל עם החדש. י"ל התם איכא רק חדא לעיבותא דהתמעטה מכגרים. אבל הרי חזרה למקומה הראשון. להכי אף ע"י שהתמעטה בטל שמה הראשון ממנה. עכ"פ כשחזרה למקומה הראשון. לא חשבינן להפחות מכגרים הנשאר כליתא. והרי גם נקמן [ספ"ט] דבהתמעטה משיעור גרים ביני ביני. אם חזרה ופשתה על יתר מכגרים אע"ג שזה הפסיון כבר הי' תחלה במקום הזה. אפ"ה נסמ"ש לעיל [סימן מ']. מחשב כפיס חדשות להחליט. מכ"ש בחזרה לגרים למקומה הראשון כלעיל [סימן נ"ג]. שיחשוב כפיס חדשות להסגיר. משא"כ הכא דתרתי לעיבותא דלא נשאר כגרים. וגם לא חזרה למקומה. בכה"ג אמרינן דהתבטל לגמרי מה שנשאר מהישנה. וכליתא דמי. וי"א דמשנה זו ז' וח' כולהו לאחר פטור מיירי. ור"ל שעמדה נגע כגרים בעיני ב' שבועות ופטרו. ואח"כ פשה ח"ג מלא"ת והלך מהאום ח"ג מלא"ת שבועות ופטרו ואח"כ פשה לא חשבינן להאום שפטר. כליתא. ומצטרף להדי פסיון להחליט. ה"נ אם לאחר פטור זה הלך מהאום כח"ג ופשה כח"ג. לא חשבינן לה"ג הנשאר מהאום כליתא. ומצטרף להדי ח"ג של הפסיון. ותראה בתחלה. ורבנן ס"ל דדוקא בנשאר גרים מהאום. אז לא מחשב כליתא. ומצטרף להפסיון להחליט. אבל בנשאר רק ח"ג מהאום. הו"ל כליתא כלל. ולא מצטרף הו בהדי ח"ג החדש. ולפיכך טהיר גמרי. וג"ל דלפי' זה. אם לאחר הסגר א' או ב' מלא"ת שהלך מהאום כח"ג ופשה ח"ג מלא"ת אחר. גם לרבנן מצטרף הח"ג ישן עם החדש. מלא פטרו הכהן עדיין משום הח"ג הנשאר מהישן. ודו"ק. ולפירוש דלן אם אירע כך לאחר הפטור. גם ר"ע מודה דאינו מצטרף: (**טז**) וא"ת מ"ש דלעיל גרדינן הח"ג. הנשאר מהישנה לח"ג החדש. ואמרינן

תפארת ישראל

שנשאר מהאום כליתא ומצטרף להדי חצי גרים החדש. ולהכי תראה בתחלה כאילו הוא נגע חדש דגרדינן החצי גרים מהיכנה לגבי חצי גרים החדש כאילו כולה חדשה: **סד**) דס"ל כיון שלא נשאר מהאום רק כחצי גרים. חשבינן לזה החצי גרים כליתא כלל. וא"כ הין כאן רק חצי גרים חדש וטיהור לגמרי. מיהו אם הלך מהאום חצי גרים ופטר'. ואח"כ פשה ממנה חצי גרים בלא הסגר. גם ר"ע מודה דהחצי גרים שפטרו בו הו כליתא דמי ולא מצטרף בהדי חצי גרים החדש (**יד**): **סה**) שבסוף הסגר א' או ב'. אלא שפשתה כח"ג ועוד. אבל הלך מהאום חצי גרים אלא אחר א"כ יש לפני הכהן השתא משניהן יחד כגרים ועוד: **סו**) לטעמי' אזיל דס"ל לעיל דכל שלא פטרו עדיין בשביל הח"ג שהלך מהאום. מצטרף הנשאר להדי הפסיון. והרי יש כאן הוועד יותר ממה שהי' קודם הסגר א'. וטמא (**טז**): **סז**) גם הם אזלי לטעמייהו. דס"ל לעיל דכשלא נשאר מהאום כגרים חשבינן ליה לגמרי כליתא וא"כ ליכא מהחדש כגרים.

בועז

הוא שכבר הסגירה. וכמו שהזכיר במשנה ז' כשפשה ופשתה קודם לפשתה וכשפשה. ג"ל דה"ע. דאינו הוא נקמ והלך מהאום כח"ג. ופשה כח"ג. סד"א דר"ל דבסוף הסגר לא מצא אחר. ורק בכה"ג אר"ע תראה בתחלה משום שכבר פטרו כהכן. להכי אר"ל הנגע הראשונה כליתא. וזו נגע חדשה הוא. אבל כשיוסיף בסוף הסגר מצא ב' השטויים ביחד. שהלך מצא זה ופשה מצא אחר. סד"א דכיון שלא פטרו הכהן עדיין גם ר"ע מודה. דיודן כעמד בעינו. להכי נקט תנא בסוף הסגר שפשתה. קודם דנקט שהלך. דהשתא הו ליכא למשני ולומר דה"ק שבסוף הסגר מצא שפשה ח"ג ושימלו. ואחר שהחליטו הלך ח"ג מהאום. ליתא. דבכה"ג שהחליטו נשביל הפסיון והוא עדיין במקומו הרי מדים כאן עדיין שיעור נגע. לא הוי מטהרי רבנן. דהרי אפי' בהלכה כל האום ונשאר עדיין שיעור נגע מפסיון. ס"ל לרבנן [במ"ש] דתראה בתחלה. מכ"ש הכא שנשאר קצת מהאום שכבר ממלא היתה. אע"כ דמיירי דבסוף הסגר מצא ב' השטויים ביחד. ואפ"ה ס"ל לר"ע דיודן כנגע חדש: (**יד**) ולא דמי לדלעיל סימן נ"ג. דבתמעטה מכגרים ופטרה. ונ"ל

הוא משהרין. שם אלכה ס"ה ם וחכמים. שם:

תוספות חדשים

משנה ח [בהר"ב סד"ה] וחכמים כו' ושהור. ופטרו ולו נתבטל הנגע ישבה. ולא כאחר רק בחצי נגע בפשתה. מבל"ל מתני' דלעיל דהלכה ותנדה לאחר הפטור דתראה בתחלה

משנה אחרונה

מגגרים הנשאר כמקום דלעיל' ולא חזי לאלעטרופי. ונ"ל דר"ע לעטמי' דה"ל ס"ל בפ"ה מ"נגעים בעבר פקודה דתלי גרים שם נגע עליו ותביב כהפכהו היא. ומכאה לפי שעת המשרשי' במתני' דלעיל דכל שראה הכהן פסיון בנגע זו אע"פ שכנסה לר"ש מחליט. הא לאמר הכא תראה בתחלה היינו דעכשיו הסגר מעכבו. אבל מן הפסיון הראשון הוי מוחלט לר"ע ואיך קונן כדון מעוכב שתראה והכא לא איירי בה דכבר פליגי בה במתני' דלעיל כדפי' שם והכא לענין הסגר בל עכבו פליגי ומיושב בזה קושית הראב"ד דרמי להו להני מבניות אהדדי ולמאי דפי' ניחא. ומהר"ש דמוקי מתני' לאחר הפטור דקאיא לי' נמי קושית הראב"ד דבמתני' דלעיל מחליט ר"ש לכך מפרש דלעיל איירי קודם שפטרו והכא לאחר הפטור שבכר הסגר. אבל הר"ש כתב בהדיא לעיל במתני' לאחר שנשאלק אין זקוק עוד להראותו לכהן אפי' לר"ע. ולמאי דפי' בלא"ש ניחא. ומ"ש הר"ש כאן דחכמים מטהרין בשבוע שני ולאחר הפטור כדפי' לעיל ע"כ נראה דהיינו לפי פירושו הראשון במתני' דלעיל. וא"ת אבתי אמאי תראה בתחלה לר"ע מה בין זה לכאן הפסיון דקי"ל דטהור ולא אשכחן דפליג ר"ש בה וה"ל כיון שהלך מן האום הוי כהלך הפסיון. וי"ל הא דהלך הפסיון מטהר היינו לנגע שהחליט מטהרו מהחליט אבל הסגר בכי אם נשאר עם בגרים והכי תנן בפ"ק מ"ה שהלך הפסיון או שהלכה האום ואין זה ובזה בגרים ע"ש שכ"כ

תוי"ט שם. ושוב ראיתי שאין הדבר כן דבהוספתא תניא בהדיא בהרת שמהרה מתוך החלש מתי' ופסיון ושער לבן או מתוך הסגר אינה משמשת הסגר מעתה. לעולם והביאה הר"ש לקמן מ"ו ופסק כן הרמב"ם פ"ד דין ח' ומתוך זה נ"ל דתתני' דהכא לא אמר ר"ע תראה בתחלה כיון שבהרה אין משמשת הסגר עוד ולית לן לאיתוי דר"ע פליג בה דאפושי פלוגתא לא מפשינן אלא קודם הפטור מייתי דכל שלא פטרו הכהן לא עיהרה. ואפי' לגנאי לאתרי' במתני' דלעיל דר"ע מבוי לאו אפי' כל שלא פסה בגלון דפסק דמי. היינו לאחמיר אבל לאקל לא אמר ולכן אמר תראה בתחלה שנדיינלא עיהרה. וחכמים מטהרין דאי גרים קמא בגלון דליתא: **ט ופשתה** כחצי גרים ועוד הלך מהאום חצי גרים.

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ואע"ג דכשתרלה בתחלה נמי יטמאנה הכהן וכו' מ"מ כ"מ דלרבנן בעי לתויי קרבן לכל חד וחד כו'. וכ"כ הר"ש. ותימה לי נפרש כפי' הסני' על מהר"ם. דמיירי שקודם שטולו שער לבן ומחיה. הוחלט בפסיון וכשהלך האוס נתחייב על אותו החלט. אבל לפי' קמא ליכא לפרושי. ועוד תמה לי לדברי הר"ב דנ"מ דלרבנן בעי לתויי קרבן לכל חד וחד כו'. דכיון דפטרטוהו. כשחזר לאח"כ ופסה וטולד לו סימני טומאה אכתי אין לנו לחייבו אלא בקרבן אחד. שמן הראשון כבר נפטר. מאי לאמרת שעכשיו פסה ופסיון דלאחר הפטור מחליטו. א"כ אף אתה לא תוכל לחייבו אלא הקרבן שמן הראשון שכשאתה מחשב הפסיון אל הנגע הראשון להחליטו. לא תוכל לאח"כ לחשוב אותו נגע בפני עצמו. ולהחליטו בבא בסימנין בתחלה אע"פ שהאוס הלך לו. כיון שכבר לא חשבטוהו אלא לפסיון. דמנלן למושכו לכאן ולכאן ולחייבו בשתי קרבנות. ואי אמרת דסברא היא שנחייבו בב' קרבנות. א"כ כי לא נפטר עדיין נמי טולל לחייבו בב' קרבנות. שנחשוב הפסיון אל נגע הראשון ולהחליטו מיד הנגע הראשון. והדר נחליטו שנית מצד שטולד לו גרים מחדש עם סימני טומאה. והכ"מ כתב לדברי הר"ש בפ"ד מהט"ל [הלכה ו] שנתחייב בשני קרבנות. ולא התנה שיהא לאחר הפטור אבל גראה דאגב שיטפא כתב כן. ולא דקדק בזה שהר"ש התנה בכך. וא"ל שכתב בסתם [משום] דאע"ג דלהר"ש [מיירי] בלאחר הפטור. מ"מ להרמב"ם לא שמעטו שמפרש לאחר הפטור. והוא כתב הכ"מ להרמב"ם. וע"ק דהא תנן במשנה ג פ"ב דכריתות דמטורע שנתגע וחזר ונתגע אינו מביא אלא קרבן אחד דאמי' למ"ד שמשנה שהיה ראוי לקרבן. נחייבהו אח"כ בשני. הכא כיון שפטרטוהו מעולם לא נתחייב בקרבן. ולא היה ראוי לקרבן. אלא אח"כ כשפשתה נתחייב בקרבן. ואז טולד לו ג"כ סימני טומאה. ובינו הכי לא היה לו שעה ראוי לקרבן [וכ"ש לי מיירי אף קודם הפטור כסברת הכ"מ] והרמב"ם מפרש למתני' בטעם אחר וז"ל ר"ע מטמא מגד הפסיון ולזה הוא אומר טמא איך שיהיה שער לבן [או] המחיה [ועל דעת חכמים יסתכל הכהן בשער לבן ובמחיה] ואם היה בשיעור המתואר ועל התואר הקודם זכרו הגה יהיה טמא לפי ששער לבן ומחיה מטמאים בתחלה לדברי הכל. לפי מה שקדם בחורו ע"כ. ובמשנה ה פ"ק דמ"ק [ד"ה רמ"ח] כתבתי בשם הירושלמי. דערב הרגל איכא ביניהו. ותו התם ימי הרגל איכא ביניהו. ותו הרגל דטהור. ופורח מתוך הטומאה דטמא. איכא ביניהו ע"ש. והר"ש בעצמו כתב עוד נפקותא אחרינא דעד שיטמאנו הכהן אין עליו תורת מוחלט. ע"כ. וכלומר דלא בעי פריעה ופרימה. כדתנן במשנה ה פ"ק דכלים. ואני תמיה מאד דאף לר"ע עד שיטמאנו הכהן אינו מוחלט: [*ובה שערה אחת. עיין בפי' הר"ב במשנה דלקמן]: בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת טולדה כו'. כתב הר"ב דבעינן שתקדוש כגרים כו'. כדדרשינן בת"כ. והיא הפכה שער לבן שהפכה כולה את כולו ולא שהפכה כולה את מקלתו. כילד בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת. וטולדה בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת. הרי זה להסגיר. דשער משמע כל השער הגורם לה טומאה ולא מקלת השער. ואמרי' בת"כ מיעוטו שער שנים. הר"ש. ולשון הר"ב שתקדוש כגרים בהרת. וכן לשון הר"ש. ולא נתתי הכא לפלוגתא דר"ש ורבנן דמתני' ו. דלרבנן כשיש מהיה בתוך הבהרת משנים נמי לכללא דאם בהרת קדמה כו'. וכמו דמתני' גופה דלקמן. דתנן אם בהרת קדמה. דבהרת עם המחיה קרוי בהרת לרבנן דר"ש: בהרת כחלי גרים ובה שתי שערות כו'. [*כתב הר"ב] דאע"ג דחלי גרים הראשון קדם לשתי השערות

מלאבת שלמה

ואין בה כלום נולדה בהרת כו'. וכתב הרא"ש ז"ל והא דלא קתני ופשתה כחלי גרים דלא שייך להזכיר פסיון אלא על נגע שיש בו טומאה בשיעור

ואין בה כלום. אין בה שער לבן: ובה שערה א' ונולדה בהרת כו' הרי זו להסגיר. ואע"פ שקדם כגרים בהרת לשער האחרון. כיון דלא קדמה את הראשון לא מהני. דבעינן *) שתקדוש כגרים בהרת לשתי השערות: בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות כו' הרי זו להסגיר. ואע"ג דחלי גרים הראשון קדם לב' שערות. לא מהני עד שיקדוש הגרים שלם לשתי שערות:

*) נדפ"ש שקדים ונולד

ואין בה כלום שי). נולדה בהרת כחצי גרים ובה שערה אחת שי). הרי זו להסגיר שח). בהרת כחצי גרים ובה שערה אחת. נולדה בהרת כחצי גרים. ובה שערה אחת. הרי זו להסגיר שט). בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות. נולדה בהרת כחצי גרים ובה שערה אחת ס). הרי זו להסגיר סא):

בהרת

הפטור מחליטו. א"כ אף אתה לא תוכל למייבו אלא הקרבן שמן הראשון שכשאתה מחשב הפסיון אל הנגע הראשון להחליטו. לא תוכל לאח"כ לחשוב אותו נגע בפני עצמו. ולהחליטו בבא בסימנין בתחלה אע"פ שהאוס הלך לו. כיון שכבר לא חשבטוהו אלא לפסיון. דמנלן למושכו לכאן ולכאן ולחייבו בשתי קרבנות. ואי אמרת דסברא היא שנחייבו בב' קרבנות. שנחשוב הפסיון אל נגע הראשון ולהחליטו מיד הנגע הראשון. והדר נחליטו שנית מצד שטולד לו גרים מחדש עם סימני טומאה. והכ"מ כתב לדברי הר"ש בפ"ד מהט"ל [הלכה ו] שנתחייב בשני קרבנות. ולא התנה שיהא לאחר הפטור אבל גראה דאגב שיטפא כתב כן. ולא דקדק בזה שהר"ש התנה בכך. וא"ל שכתב בסתם [משום] דאע"ג דלהר"ש [מיירי] בלאחר הפטור. מ"מ להרמב"ם לא שמעטו שמפרש לאחר הפטור. והוא כתב הכ"מ להרמב"ם. וע"ק דהא תנן במשנה ג פ"ב דכריתות דמטורע שנתגע וחזר ונתגע אינו מביא אלא קרבן אחד דאמי' למ"ד שמשנה שהיה ראוי לקרבן. נחייבהו אח"כ בשני. הכא כיון שפטרטוהו מעולם לא נתחייב בקרבן. ולא היה ראוי לקרבן. אלא אח"כ כשפשתה נתחייב בקרבן. ואז טולד לו ג"כ סימני טומאה. ובינו הכי לא היה לו שעה ראוי לקרבן [וכ"ש לי מיירי אף קודם הפטור כסברת הכ"מ] והרמב"ם מפרש למתני' בטעם אחר וז"ל ר"ע מטמא מגד הפסיון ולזה הוא אומר טמא איך שיהיה שער לבן [או] המחיה [ועל דעת חכמים יסתכל הכהן בשער לבן ובמחיה] ואם היה בשיעור המתואר ועל התואר הקודם זכרו הגה יהיה טמא לפי ששער לבן ומחיה מטמאים בתחלה לדברי הכל. לפי מה שקדם בחורו ע"כ. ובמשנה ה פ"ק דמ"ק [ד"ה רמ"ח] כתבתי בשם הירושלמי. דערב הרגל איכא ביניהו. ותו התם ימי הרגל איכא ביניהו. ותו הרגל דטהור. ופורח מתוך הטומאה דטמא. איכא ביניהו ע"ש. והר"ש בעצמו כתב עוד נפקותא אחרינא דעד שיטמאנו הכהן אין עליו תורת מוחלט. ע"כ. וכלומר דלא בעי פריעה ופרימה. כדתנן במשנה ה פ"ק דכלים. ואני תמיה מאד דאף לר"ע עד שיטמאנו הכהן אינו מוחלט: [*ובה שערה אחת. עיין בפי' הר"ב במשנה דלקמן]: בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת טולדה כו'. כתב הר"ב דבעינן שתקדוש כגרים כו'. כדדרשינן בת"כ. והיא הפכה שער לבן שהפכה כולה את כולו ולא שהפכה כולה את מקלתו. כילד בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת. וטולדה בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת. הרי זה להסגיר. דשער משמע כל השער הגורם לה טומאה ולא מקלת השער. ואמרי' בת"כ מיעוטו שער שנים. הר"ש. ולשון הר"ב שתקדוש כגרים בהרת. וכן לשון הר"ש. ולא נתתי הכא לפלוגתא דר"ש ורבנן דמתני' ו. דלרבנן כשיש מהיה בתוך הבהרת משנים נמי לכללא דאם בהרת קדמה כו'. וכמו דמתני' גופה דלקמן. דתנן אם בהרת קדמה. דבהרת עם המחיה קרוי בהרת לרבנן דר"ש: בהרת כחלי גרים ובה שתי שערות כו'. [*כתב הר"ב] דאע"ג דחלי גרים הראשון קדם לשתי השערות

יכין תפארת ישראל בועז

הוא. ויטול להתעסק בלפרים עבור נגע הראשונים. ויהיה טהור לכה"פ עד אחר הרגל. שיחזור אל הכהן וירא ויחליטנו. ואם יתרפא ביני ביני ישאר בטהרתו [ועי' בטהרות ל"ד ב']. ולר"ע מחשב כאילו עדיין הנגע הראשונה במקומה עומדת. ואיך יתטהר כשעוד הנגע הטמא בו. [ולר"ש והר"ב נ"מ דלר"ע דהשנינו לה בנגע הראשונה א"כ כשיטהר לגמרי מב' הסימני טומאה א"ל רק קרבן א'. ולרבנן חשבינן לפסיון זה לאחר שפטרה האוס בנגע הדש. ולכשיתטהר גם ממנה צריך בפוף ב' קרבנות [ובמת"ש בפ"ד לטיל פ"ג סי' י"ב בבועז סי' ג']: עוז) מלת כלום משמע דאפילו אלו סי' טומאה דהיינו אפילו שער א' אין בו. וקרני הכי משום סיפא. לאמטיגן לא זו אף זו: עוז) וא"ב ההדש הוא תכוף לא"ב היכן. והא דלא קאמר פשתה כח"ג ובה וכו'. ה"ש משום דלא שייך פסיון רק בנגע כגרים: עח) פסיטא. ותו מולד למה לי ולא הול"ל אלא בהרת כגרים. ובה שער א' הר"ז להסגיר. ונ"ל דקמ"ל אפי' ראהו הכהן לא"ג הראשון ופטרו. סד"א דכיון שפטרו הכהן הו"ל כליתה. ולא מצטרף להא"ג שנתוסף בלדי אח"כ כלעיל [סי' ס"ז]. קמ"ל דדוקא התם דכבר הי' כגרים וזקוק לכהן אמרינן דכשנתמעט חשבינן לי' כליתה. מכא"כ הכא אלא הי' הנגע עדיין כגרים ולא היה זקוק לכהן עדיין. להכי אע"ג שראהו הכהן ופטרו. מחשב' כאילו לא ראהו החלה כלל. ולהכי כשיתוסף אח"כ לגרים מצטרף. והא דנקט ובה שער א'. היינו רק משום סיפא לאמטיגן ל"ז אף זו וכדלאמרן. א"נ כ"ל דהרי זו להסגיר דקתני לאו אבהרת לחוד קאי רק גם אשער א' שכבר יש בה. ולפי"ז פיר אצטריך למנקט הי' בה שער א' הרי זו הסגיר להסגיר. אם יולד בה עוד שער א' יחליטנו. וקמ"ל מהניהן ספיר. דאע"ג אלא נולדו הב' שערות ביחד. אפ"ה יחליטנו הכהן (יח) : עט) דאע"ג דהשתא יש בבהרת כגרים ב"ש. עכ"פ שער א' מכן קדמה לבהרת כגרים: פ) לרבותא נקט שער א' דאפ"ה דינה רק להסגיר. וכדמסיק: פא) מדלא קדמה בהרת כגרים לב"ש. והרי

פי' מהר"ש בהחליטו על הפסיון אפי' הלך אח"כ ובאו סימנים אלו כאשר בהחליטו לר"ע כמו הלך הסימן וחזר לו שבא אחר. וכן לפי פי' רמב"ם שמחליטו על הפסיון לאפרש מטמאת דאין מיטוק. ולפי' הרא"ש שמחליטו כל ממי' ובכבר ג"כ אין מיטוק שהרי כבר הטעם שיש בלון נגע וסימן טומאה: ואין בה כלום טולדה בהרת כחלי גרים ובה שערה אחת פי'

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

יא *)ונולד בהרת בחצי גרים ובה שתי שערות כו' הרי זו להחליט. כל היכא דתנן ובה שתי שערות. לו ובה שערה א'. לאו דאתו שערות ובהרת בהדי הדדי. אלא דבהרת קדמה. ואח"כ באו שערות: ואם שער לבן קודם לבהרת טהור. דכתיב (ויקרא יג) והיא הפכה שער לבן הבהרת היא שגרמה לשער

*) נד"ע ונולדה

יא בהרת בחצי גרים ואין בה כלום. נולדה בהרת בחצי גרים ובה שתי שערות. הרי זו להחליט (פב). **מפני שאמרו אם בהרת קדמה לשער לבן. טמא. ואם שער לבן קדם לבהרת כלום. אלא האמת נקט דאפי' יש בחלי גרים אחרון שערה אחת. הרי זו להסגיר. הר"ש:**

יא אם בהרת ואם

מלאכת שלמה

כפיעור דהיינו כגרים ע"כ: ה"ז להסגיר. דאכתי לא אתיליד בה סימן טומאה: **יא** מפני שאמרו אם בהרת וכו'. קשה לע"ד מאי שייך למיתני הכא מפני שאמרו ומה כתיבת טעם הוא זה למאי דקתני ברישא דבשלמא אי הוה עסיק תנא בדיני הפוכה ושלא הפוכה שייך למיתני מפני שאמרו וכו' אבל הכא עד השתא לא תני רק איזו בהרת בסימן טומאה להסגיר ואיזו להחליט ומפי הוה שייך למתני' לעיל בסימן ו' אבן בלע"ד שאפשר שהרגיש התנא בדבריו דהא קתני עד השתא בכולהו הני בחצי ובה שערה א' ובה שתי שערות דהוי פירושא דבהרת קדמה ואח"כ באו שערות ומאי לא תני בהדיא ונולדה בה אח"כ שערה א' או ונולדה בה אח"כ שתי שערות זה קאמר מפני שאמרו וכו' כלומר מפני שבכבר הוא דבר ידוע לא הוצרך התנא לפרשו לך בהדיא ואפשר

ואם

שלמה

שלזה כוון ג"כ רבינו שמשון בלשונו שהעתיק בבר רעו"ל כל היכא דתנן וכו' דוק ותמצא דכתיבנא בסמוך בשם הר"ם והרא"ש ז"ל ניחא שפי. ובגזיר פ' בתרא דף ס"ה כתב רש"י ז"ל ה"ג ספק ממא ור' יהושע אומר כהה פי' כאילו כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כשמתהה המלובן לאחר הסגר ותוס' הלקו עליו שם דל"ג מלת אומר ע"ש וז"ל רש"י ז"ל פ' כל היד ר' יהושע אומר כהה מהור והרי הוא כנגע שכהה מראיתו בשבוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכתיב והנה כהה הנגע וגו' ובשם ר' משה הדרשן שמעתי קהה כלומר קיהה בדבר ונחלק עליו וכן מצאתי בת"כ ר' יהושע קיהה ומיהר ע"כ. וכן בערוך הביא בערך כה ובערך קה. וז"ל הר"ם ז"ל ר' יהושע אומר כהה למאי דכתיב בכ"ף קשה דאמרי' בסוף מזיר ואמר רב יהודה אמר רב כיהה ומיהר

ופריך

יכין תפארת ישראל בועז

זו דקאמר גם השער קאי (יט): פב) אע"ג שאין קדימת חלקי הנגע להב"ש שוה. שמקלת הראשון של הנגע קדם ממם לב' השערות. ומקלת הב' של הנגע. נתהווה עם הב"ש ביחד. דמחשב כאילו קדם להן. אפ"ה אמרינן דמדה"ג הראשון קיים לפ"ל ביחוש שגם ח"ג הבני קדם להש"ל ומלטרפי כאילו ודאי כולה קדמה (כ). ולהכי בהא גם ר' יהושע דסיפא

מודה

כבר כתבנו [סימן מ"ד] לעפי נסוז דעת. פשטיות לשנת דפרקן במשנה א'. דקתני השער לבן פיסל בתחלה. וכ"כ בהמשניות שאח"כ לא משמע כדברי רבותיו. ועד כאן לא פליני הכמים ור' יהושע במשנה י"א אלא במסופק איזה מין קדם. לכ"ע מסתבר שהנגע היה סובה להשערות. ויותלש. וכן משמע מהרא"ש כדברינו שכ' שיהיו לאחת. משמע דהא ביודע בוודאי שבא שיהיו כאחת אין כאן פלוגתא. ובן מוכח דאיה ברורה לזה מהרמב"ם [פ"ז מטו"ל ה"ב]. שכ' שהבא בתחלה הפך לבן עם ש"ל יוחנן. א"כ כ"ם בהבהרת קטנה שבא בתחלה עם ש"ל שתלש: (כ) ועוד נ"ל לבתר דסיים הנא כל פלוגתייהו דר"ע וחכמים אמשיון דמדכתיב ושער בנגע הפך לבן. דמשמע

שבבר

משנה אחרונה

פי' אפילו יש בה שערה אחת וכולה מהני לא זו אף זו קתני דלא מיבעיא דאין בכולה אלא שערה אחת אלא אפי' יש עם אלו אחרון שתי שערות לא מהני דאיכא כגרים. והדר תני אפי' יש עם אלו הראשון שתי שערות לא מהני: **יא** נולדה בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות הר"ז להחליט. ברלה בהרת כחצי גרים ובה שערה א' הבשערות ואח"כ באו שתי שערות דאמרי' דאי נולד אלו אחרון לבד הוא שהפכתו ולא ניעשה קמ"ל: שער לבן קדם לבהרת. פי' הר"ם לפיל מ"ג כגון שנולקה בו שיבה או כיולא בו וכ"כ בקרבן אהרן אבן גרמוני מ"ה שיהפך הבהרת השער לבן ולא יפול בו ספק אם קדם הבהרת לשער שהרי ודאי השער קדם שמתחלתו הי' לבן ע"כ. והא דפשיטא לה בנזקן ודאי השער קדם אע"ג דאפשר שעולה בו נגע על ידיו ועל תגרה נוחריו ושם מולד לו אח"כ שער לבן. זה מ"מ שהנגע אינו מגדל שער אלא אם הנגע במקום המגדל שער כגון בלבו ועל גב ידיו ואחר הגוף מן מרלאם ויצא. הנגע הופכתו לבן. אבל נגע במקום שאינו מגדל שער לשון לא יבא שם שער כדאתן פ"ע מ"ב מי שעלתה שחין לאוך ידו אין שם חשש שיבא שער לבן שכף היד אינו מגדל שער לעולם. והלכך בנזקן ואים שיבה כשהנגע נתקום אתגדל שער מ"מ שתקדום הבהרת לשער לבן שבבר מתחלה שערותיו לבנים. וכן פי' רש"י כפי' המורה בני הפך לבן מתחלה שמור והפך לבן כלומר שסתם אדם שערותיו שחורות כדאמרי' בנדרים הגדר משחורי הראש והיינו דקאמר מתחלה שחור שהרי הנגע במקום המגדל שער והוא שחור והנגע הופכו לבן. ואם נ"כ שאינלו התוספות דלהכי לא אזלי' הכא בתר חזקה לפהר דהחזקה דשמא בדרך השער להלבין מתחת הנגע ויקודם שבא הנגע היו שחורות. ואם בהקשה הר"ש ע"ז בנזקן וגרמוני דליכא הוכחה שהבהרת הפכתו מאי איכא למימר. יפה כתב בעל קרבן אהרן דפפק דמתני' לא משכחת כלל בנזקן וגרמוני. ומ"מ יש מקום לישב דברי הר"ש דה"ק דבשאר אתם אינים שם בדרך השער להלבין מתחת הנגעים בכל הנגעים אז הוכן וכוב עדיף מחזקה והלכך שמא. ובנזקן וגרמוני דליכא הוכחה מ"מ ספק מיהא הוי שמא אם היו שבבראשיהן שחורות היו ג"כ מתלבנים ומתני' תני סתם כל היכא דמספקא לן שמא ובנזקן וגרמוני דליכא הוכחה וספק הנקול הוי אמאי שמא. ומיהו דברי קרבן אהרן נראין יותר דאין לנו לומר שמא אם היו שחורות

יא בהרת. מיי' שם ס"ב ס"ש: אם. כפ"ג נגעים פה: נזיר פה: ב"מ פו. פנהלין פז: נדה יב. ציו' שם ס"ש:

חלופי גרסאות

יא קדמה נגעים ונגזה קודם ונגזיר ובב"מ קודמת ובפנהלין קדם. לבן נפנהלין הלבן. ואם נגעים ונפנהלין אם. קדם נגעים ונגזיר ובב"מ ונגזה קודם.

תוספות חדשים

משנה יא [במשנה] ובה שתי שערות. פי' ובה כ' שערות. דהיינו נולדו בה לאחר שנעשה בהרת ולא שבתו כאחת. (הרא"ש): ר"ל דאם בתו כאחד דהו הוי ספק אם בהרת קדמה. אם לאו. ותנא בפלוגתא דרבנן ור"י דבסמוך. ומתני' דתמא דקתני הי' להחליט. דמשמע דבהתי בבא כ"ע מודו אפי' לר"י וכ"מ דעת הר"ב מברטנורה:

אליהו רבא

לא מקלתה את כולה במקלת בהבהרת הפכה אתהב' שערות והדר קתני מקלתה מקלתו ומקלתה כולו:

תום' אנשי שם

תי"ם ד"ה בהרת כחצי גרים ובה שתי שערות כו' וכיעא דמתני' כו'. ע"כ שבוטתו אהא דמליעתא בהרת כחצי גרים ובה שערה א' נולדה בהרת כחצי גרים ובה שערה א' וקאמר דהיינו דאפי' בשתי שערות בחצי גרים הראשון ה"ז להסגיר. ואף דודאי בהב' שערות בחצי גרים הראשון ובשני אין כלום יותר משהגר שלא להחליט מאלו הי' שערה א' בחצי גרים הראשון וא' בהשני מ"מ כשיש ב' שערות בחצי גרים הראשון וגם א' בשני הוי דבוטה יותר בלין מתלבנין וע"ז קאמר דלשאינו קתני וא"כ תמוה מה שייס והכא ס"ל למקבא כו' דאוקן כזה כ"ש הוא מהך דמליעתא. ונ"ש: **יא** בר"ב ד"ה ואם שער כו' דכתיב והיא הפכה כו'. וכ"כ הר"מ ובב"מ ובנדה ותוס' כתובות כ' דגמרא מקרא דוהנה נהפך שער לבן ולא הקדם. ומקרא דוהיא הפכה למד בתו"כ שהפכתו כולו ולא הפכתו מקצתו כמוכא בתי"ט וא"כ היאך הביאו הר"מ והר"כ ממקרא זה דשער לבן קודם לבהרת שמא ובדוחק יל קלא דבבני הר"ם הביאו התי"ט בדיש ואם ספק כו' דסיפא אייר בנגועה דריפא שהי' בהרת בחצי גרים ואין בה כלום ונולדה בהרת בחצי גרים ובה ב' שערות ואמרו אם באותו חצי גרים לאחרון בהרת קדמה ממא ואם שער לבן קודם טהור וא"כ בשיר הבא קלא דוכיא הפכה ודוחק ומל הר"מ נ"ש עפי שהוא הביא לומד זה גם בס"ג דלעיל ולק' פ"ש מ"ג. (ל"ש):

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ואם ספק טמא. ולא לחזלין בתר חזקה דגופא. ואע"ג דאתכחן לר"ג ור"א בעלי מחלוקתיו של רבי יהושע בפ"ק דכתובות משנה ו ז דסברי דלחזלין בתר חזקה דגופא. והתם דליכא חזקה דממונא כנגד חזקת הגוף. ואפ"ה חזלי בתר חזקה דגופה. וכ"ם הכא דליכא חזקה כנגדה. דה"ל למיזל בתר חזקה דגופא. תירלו התוס' בפ"ב דנדה דף יט [ד"ה ר' יהושע] דהכא שאני דאדרבה החזקה ריעה. לפי שדרך הטער להתלבן מחמת הנגע. לפיכך נראין הדבריס דבהרת קדמה. שהרי דרכן לבא שחורות. אלא שהנגע הוא שהפכהן ללבן וכיון דליכא ריעותא הלכך ספק טמא. ר' עובדיה מברטנורה

והקשה הר"ם. וקן שכל שערו לבן. לבהרת. טהור פנ). ואם ספק. טמא פר). לשער שיפך ללבן: ספק טמא. ספק שנולדה בו בהרת. לו בני אדם לבנים ורבי אם

ביותר. כגון גרמני שכל שערו לבן ונולדה בו בהרת מאי איכא למימר. ומתני' קא פסיק. ותני בין ילד. בין זקן. בין כושי. בין גרמני. לכך גראה דטעמא דרבנן משום דאיירי בבהרת כחלי גרים ואין בה כלום ונולדה בהרת כחלי גרים ובה שני שערות. ובאותו חלי גרים אחרון ספק אם קדם את השער. אם לא. וקסברי רבנן דמאחר דבא חלי גרים ראשון קודם לשער. סתמא דמלתא כמו כן קדם האחרון את השער. אבל גרים שלא הבא עם השערות ואין יודע איזה קדם. מודו רבנן דטהור. ע"כ. וכ' בעל קרבן אהרן דפלא עליו. איך לא הוקשה לו מה שהקשה הוא על פי' התוספות דתנא פסיק ותנא ספקו טמא מ"מ. [איך] שיפול הספק. ולא חלק כלל. וכי תימא דבהרת טוקים דברי רבנן במקום דליכא ריעותא כזה. שכבר היה בהרת חלי גרים קודם. דאי לאו הכי. ה"ל למיזל בתר חזקה. א"כ גם לדברי התוס' יעלה תירוץ זה דבהרת טוקים שלא אמרו ספק טמא אלא היכא דליכא ריעותא והייט בחיטו זקן וחיטו גרמני אבל בזקן וגרמני דליכא ריעותא שדרך שערותיהן שיהיו לבנות מלד עלמם שהם זקן או גרמני ואתא' לא קאמרי רבנן ספק טמא כיון דליכא ריעותא ודאי דחליגן בתר חזקה. ולפי' דברי התוספות יותר מתישב משום דלא אוקימו אוקימתות בפלוגתייהו דרבנן אלא שביקו פלוגתייהו כספקיה. והקושיא שיפול בטעמייהו דרבנן תירלו אותו תירוץ נאה וממילא ידעינן דהיכא דליכא דבר המוליד הספק. דהייט שהאיש המטוגע הוא זקן או גרמני דכיון דאין כאן דבר המוליד הספק ודאי דחזלינן בתר חזקה. ואין זה בכלל אוקמתא. אלא דבריו של בעל קרבן אהרן. ואע"פ שיש פנים להסביר דברי הר"ם דכיון דהכא מהני' איירי בבהרת כחלי גרים כו' שמעמו שפיר דדוקא בהכי אמרו ספק טמא ולא במקום אחר. מ"מ ליכא דמפני שאמרו לא משמע דאהכא קאי אלא דבעלמא אמרו וכיון דבעלמא אמרו בהרת קדמה כו' ובעלמא בבהרת שנולד תחלה כגרים הוא ואהכי גמי תני ואם ספק טמא ולפי' ודאי כי אמרת דאם ספק. דוקא בבהרת שתחלתו כחלי גרים ואין בו כלום הוי אוקימתא. ודחיקא לן טפי. מלחלק בין כל אדם. לגרמני וזקן. דההוא ממילא משמע. ולא הוה כענין אוקימתא. ועוד אומר אני דאי איתא דלא אמרו ספק טמא. אלא היכא דקדם (חלי) בהרת [כחלי גרים] ואין בו כלום. א"כ במשנה דתנן ומודה שאם יש במקום שער לבן כגרים שהוא טמא. והתם כשמתחלה היתה בהרת כגרים. וא"כ [אי איירי] דוקא דידעינן דבהרת [כגרים] קדם. מאי קמ"ל דמודה. ואלא היכא משכחת שער לבן דליהוי סי' טומאה. אבל כי אמרת דכל בהרת ספק טמא. הא קמ"ל דמודה. ולאפוקי מרבי יהושע דהכא. ומהאי טעמא גמי קשיא לי על פי' ר"ת דמפרש בפ"י דסנהדרין דף פז דלא אמרו ספק טמא אלא מסנזקק לטומאה. דמודה דלעיל לא משמע דדוקא בנזקק לטומאה. ובלאו הכי הקשה הר"ש על פירוש ר"ת. ולפיכך אין להאריך בו. אלא מיהת הואיל ואמרן דטעמייהו דרבנן דמטמאים. לאו מהמת חומרא בעלמא אלא מפני שחזקת שער שבא שחור. וע"י הנגע מסתמא הוא שנתלבן. הלכך נראה דבודאי מחזיקים לטומאה זו. וכן מוכח גמי מדרבי יהושע מייתי [בגיר דף סה] לסברתו מן הכתוב [דלטהרו כו'] נשמע ממילא מיהא. לרבנן שהן מטמאים מדין תורה. וכן מוכח גמי בסנהדרין פ"י [שם]. דהא בין נגע לנגע דגבי זקן ממרא מפרשינן בפלוגתא דר"י ורבנן דהכא. ובזקן ממרא צריך שיחלוק בדבר שזדונו כרת. ופירש"י דלרבנן אם נכנס למקדש חייב כרת. ובפ"ז דב"מ דף פו בעובדא דרבה בר נחמני דקב"ה קאמר טהור. וכולהו מתיבתא דרקיע קאמרי טמא. ובדין תורה נחלקו במתיבתא דרקיע. ולאו הייט בכלל קושיא דספיקא קמי שמיא גליא. כיון שאפשר שבהרת קדמה. וכ"כ התוס' בפי"ט דשבת דף קלו [ד"ה הזכר]. וכמ"ש ג"כ במשנה ז פרק בתרא דבכורות [ד"ה פטורים]. אע"פ שיש לומר שהמחלוקת. הוא היינו חכמים אשר המה בחיים. אמנם ראיתי להרמב"ם שכתב אהכא בספ"ב מהט"ל דירלה לו שטומאתו בספק ועיין

מלאכת שלמה

ופריך ודילמא כיהה ושימא ומשני אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח הכתוב בטהרה תחלה והשתא היכי בעי למימר כיהה ושימא הא כל כהה טהור ומיהו יש כהה שאינו טהור כי ההיא דתנן לעיל בפירקין היתה עזה ועשית כהה בשומד בר' מרלות דלא נתטמעה מד' מרלות אבל מ"מ לא הוזכרה אלא לענין הסגר ואי בעי למימר הכא כהה ושימא למימרא דבעי הסגר הא ע"כ מ"ד גמי כהה טהור לאו למיפטרה בלא הסגר קאמר דלא תהא אלא בהרת דאין

יכין תפארת ישראל בועז

מודה: פג) ר"ל בקדם ש"ל לבהרת אין הש"ל סי' טומאה. ועכ"פ צריך הנגע הסגר: פד) אף שלא נזקק לטומאה עדיין [דלא כר"ת בסנהדרין דפ"ז ב] אף דבכה"ג איכא שפיר חזקת טהרה להגוף. והרי אתכחן לר"ג ור"א בעלי פלוגתא דר' יהושע. דחזלינן בתר חזקה דגופא אף דאיכא חזקה ממון כנגדה [בכתובות פ"א מ"ו וז] והכי קיי"ל. ומ"כ כ"ם הכא דליכא שום חזקה נגד חזקת טהרה של הגוף. דהו"ל דבספק טהור. י"ל הכא שאני דמסתבר טפי דמחמת הנגע שהי' בו מקודם התלבנו השערות [כתוס' נדה די"ט א']. והרי הולין במלוי בין לקל בין לחמיר. כדתלינן במסגרן כרעא לאחורי' בשגרונא דשכיח טפי מנספק שוע השדה [כחולין נא א] (בא). ולפיכך כיון שאין כאן ספק שקול. נראה דלחכמים טמא מדלאורייתא

כולה את כולו. לו הוא להחליט. ומסיים עלה שפיר. מפני שאמרו אם קדמה בהרת לש"ל וכו'. י"ל להכי הוצרכתי לפרש לך בכל הני בבי. באיזה אופן תהיה הקדימה שיחלט על ידה. דצריך שתקדים כל הבהרת לכל השער הראוי לה. ומים עמוקים. דברי פי אים הגדול בעמקים. ה"ל רבינו הגדול נאון שזנו ואור עיניו רב"א זצוק"ל. הוא עוררני לדבר יקר. רק לא ראי זה כראי זה. שהרואה דברי קדשו נספרו הקדוש. יראה ברבינו בדרך אחר הלך. ונם שיבם בבא קדמאה. ואמר שאינה מן המשנה. ואולם אני עני ונוע. ישועתך אלוהים תשגבני. וכאפרוזת בר דוקא. אתנהלא לאחי נתנל המלאכה אשר לפני ויש המלחן אשר לפני ה' המאורני חיל ויתן תמים דרכי. ה' צורי וגואלי. ימלא פי תהלתו לנצח: (בא) ומה שתירץ הר"ם דהתם

ציונים

ואם שם' שבת דף קלו: ל"ם פזכר מיל קהו מיי' שם:

חלופי גרסאות

ואם נכה"מ אמטיינים נ"ג.

תוספות חדשים

[בת"ם ד"ה]ואם כו' וכיון דליכא ריעותא כו'. וכ"כ הר"ם. עוד כתב דהתם טעמייהו משום דאלים להו כרי שהתה טוענת כרי. והבעל אמר איני יודע והבהי מתרץ הקושיא דזקן וגרמוני ע"ש: [בא"ד] בודון רבנן דטהור. וכן הרמב"ם ספ"ב מהט"ל לא הביא הלא המשנה לגורתה דמשמע דוקא בהר"ג ספק טמא ובכבהת הר"ם:

תוספות אנשי שם

תי"ם ד"ה ואם כו' שטומאתו בספק. ולענ"ד דבוגת הר"מ לאיזה גיסא דבוגתו לומר דלא תאמר דספק זה הוא בשאר ספיקות דמטמאים בספק כיון שהוא לאוריתא ולחומרא דאי"ל אמאי חייב כרת לרבנן בדאי' בסנהדרין לכבי פירש דבריו וכ' ואיכא לי שטומאתו בספק בלו' הכי קים לה לרא"ל דספק זה טמאו דאמנא כאלו הוא טמא ודאי. ויעיד על פירושי זה דהא שני דינים אלו מהנו לאהדדי בדיתן זאת ועוד אחרת יבאחרת דתנן טמא נראה מד' הרמב"ם בפ"ד דטמא טהרה קאמר וכן בדין דמוקמי' הדבר לחזקתו אי"ב יגיד עליו רעו דהכן הכא טמא שיהיו טמא בודאי ולא מספק דספק זה דאמנא טמאו בודאי בעלמא. (ה"ג וע' מל"מ ספ"ב מהט"ל):

משנה אחרונה

אלא מיידי דאני גבי בהרת קדם אני אמי הכי גבי שער. והא דקאמי אם ספק שיהו שהתלבנו עכשו אינו יודע. אלא הוא יודע נאמן עיין מ"ש פ"ק מ"ג:

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ועיין בחבורו ספ"ד מה' ממרים: ורבי יהושע קיהה. פי' הר"ב מלשון תקהינה שניו כו' דליהו סבירא ליה ספק טהור. דכתיב (ויקרא יג) לטהרו לו לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחלה. גמ' בפ' בתרא דזיר דף סה. ומשום דליכא ריעותא דשער בא שחור הלכך לעטריך לקרא. דאילו בלאו הכי אזל בתר חזקה דגופא. דדוקא היכא דליכא חזקה דממונא כגנבו אמר במשנה ו פ"ק דכתובות דלא מפיה אנו חיין. גמ' דכתובות פ"ז דף עה: קיהה. פי' הר"ב מלשון תקהינה שניו ירמיה לא האוכל בוסר תקהינה שניו. וז"ל הרמב"ם פי' קיהה מניעת זה הדעת והריחוק ממנו. והוא מאמרו תקהינה שניו ונקרא עניין הבוסר בזה

ר' עובדיה מברטנורה

אם שער לבן קדם לבהרת. או בהרת קדמה לשער לבן. ממא. ורבי יהושע קיהה פה): קרסינן מלשון תקהינה שניו. כלומר היו שניו קהות מדברי האומר ספק טמא. דאיהו סבר ספק טהור. ואין הלכה כר' יהושע: הכ"מ [שם] ואע"ג דקב"ה קאמר טהור. [כמ"ש לעיל] לא בשמים היא. וכי נמי קאמר רבה בר נחמני טהור. היה בשעת פטירתו. ע"כ. ולי נראה דכיון דרבה לא אמר הלכה כר"י. מש"ה לא שבקינן כללא דהלכה כת"ק. ועוד מתלוקת ואח"כ סתם בר"פ דלקמן. שלא בא רבה אלא לומר סברתו ולא לפסוק הלכה. דא"כ הל"ל הלכתא כר"י. והר"ם כתב דכר"י קיימא לן כדאמר קב"ה. והא דלקמן לאו סתמא הוא דה"פ כל ספק נגעים טהור לכ"ע חוץ מזה דפליגי. ועוד אחר דלא פליגי. ע"כ. ומלאתי למהר"ם שכתב וז"ל אבל מורי קרובי ורבי הרב ר' יהודה הכהן ז"ל אמר לי משום אדם חשוב בארץ ישמעאל דלאו סתמא הוא. ולא קאי אדלעיל כלל. אלא אלקמיה. וה"פ חוץ מנגע זה ועוד אחרת טולדה אלו ספק שהיא*). ספק שאחרת באה תחתיה. והייו טעמא דבהאי ספיקא ממנו כ"ע. דרגליים לדבר שהיא היא. דמסתמא לא הלכה הראשונה אלא פשתה והלכה. דמה שברא היה זה לומר שהראשונה הלכה. וזו באה תחתיה. ע"כ:

*) נמ"ש הנעתק שהיא היא

מלאכת שלמה

דאין בה כלום מי לא בעיא הסגר ור"ת ז"ל גרים קיהה בקו"ף וכו' ע"כ. ובמליעת פ' הפועלים דף פ"ו מיתה פלוג קב"ה וכולהו מתיבתי קב"ה אומר ספק טהור וכולהו מתיבתי דרקיעא אמרי ממא והוכיח רבה בר נחמני כי קא מייתא נפש' טהור טהור וכתבו תוס' ז"ל ביבמות פ' ב"ש וגם בפ' הנהנקים קיהה פי' ר"ח דקדק בדבר הרבה ומיהר ע"כ. ונמון הרמב"ן ז"ל בפ' ויחי בפסוק ולו יקהת עמים ר' יהושע קיהה ומיהר שהקשה בו דברים רבים ומבר כל דברי המתמאים על שמיהר בהכרח ע"כ. ועיין במ"ש בפ"ק דכתובות סי' ו':

יבין תפארת ישראל בועז

מדאורייתא וסורפין על מנעו תרומה וקדשים גם אחר הסגרו. וכשיכנס למקדש בשוגג חייב קרבן וכ"כ כשיאכל קדשים. ולכשיטהר רשאי להביא קרבנותיו. ואין כאן חשש חולין בעזרה. וכן מוכח מש"ס [סנהדרין פ"ז ב']. אמנם הרמב"ם [בפ"ב משו"] כתב דטמא רק מספק. ומ"כ מנגעו בהרומה וקדשים תלויין. ולכשיכנס למקדש פטור מקרבן. ואין לו תקנה להתטהר. רק כשיולד לו נגע אחר שיטמא בה וודאי. ואח"כ יתטהר ממנה. לו כשיפרח בכולו [בלקמן פ"ז מ"ד]. ואי נימא דקיי"ל דאין האדם בלו מעכב כפרתו. יש לו עוד תקנה ביכתוב כל נכסי לאחרי'. ויביא קרבן עני. דהיינו חטאת העוף הבאה על הספק שאינה נאכלת [וש' רמב"ם פ"ה ממחו"ט ה"י]: פה) מלשון מקהי אתקהייתא [עי' רש"י ותוס' יבמות דק"י ב'] דהוא נשון אסיפה. ור"ל אסף חכמים להכריע עמו לטהר בכה"ג. וכן פי' בערוך. ולרמב"ם ר"ל כמו מלאתא דקיהה [כתובות פ"ח א'] ור"ל הלא שקיהה בשניו כאוכל בוסר. שאינו יכול לעשות אחר כך בשניו. כך הקשה ר' יהושע כמה קושיות על שטיתמו הכמים ספק זה:

משנה אחרונה

ור' יהושע קסה. דאיהו ס"ל ספק טהור ויליף לה בקוף נזיר מלטהרו לו לטמאו. וא"ת נמה לי' קרא ותיפוק למודה דסיכא דליכא חזקה דממונא אזלי' בתר חזקה דגופא. ותירץ תוי"ט דהכא משום דחזקה ריעא בדרך הטבע לבא שחור ומוכח בממחה הנגע נהלבן. ולא יתכן דהא בגמ' בהמדיר מייתי לאי' מהכא דר' יהושע אזיל בתר חזקה דגופא אלמא מעמא דחזקה קאמר לה. ואפשר דהיא גופה מייתי דאפי' איכא ריעותא אזיל בתר חזקה דיליף מקרא וכ"כ התוס' בנדה ד' מ"ט. אבל נפ' המדיר כתבו דמהתם יליף דבכל דוכתא אזלי' בתר חזקה דגופא אפי' במקום דאיכא חזקה כנגדה כי הכא דאיכא חזקה עומאה כנגדה כמש"ל וכ"כ הי"ם. וא"ל דזה ניחא לשעת הסוכרים מדאורייתא כל ספק טומה לטומאה איצטריך הכא קרא לקבל. אבל לשעת הרמב"ם דס"ל כל הספקות מן התורה להקל ומדרבנן אמרו ספק דאורייתא לטומאה הכא למה לי קרא לטהר אפי' ליכא חזקה כלל מדאורייתא טהור. וא"ל דהכא דטעמא דהחזקה ריעא בדרך הטבע להתלבן ממחת הנגע. היינו עדוד הנגעים דרכן בן להפוך הטבע

הלכתא גבירתא כללא דפרק ד

משנה א בג' דברים חטיר שער לבן מפסין. ששל"ל מטמא בתחלה. ואפילו למטה מד' מראות. וא"א שיהי' סי' מדרה. משא"כ בפסין. ובג' דברים חטיר פסין מש"ל שהפשיון אין לו שיעור. והוא בכל נגעים. והוא רק חוץ לנגע. משא"כ בש"ל:

משנה ב ובאותן ג"ד חטיר מחי' מפשין ופשין ממחי' [ואפ"ה לא כלל תנא מחי' ש"ל ביחד. משום דבמראה אין דינן שוה. רש"ל רק בכל מראה לובן. ומחיה בכל מראה שאינו לובן]:

משנה ג בג"ד חטיר ש"ל ממחי'. ששל"ל מטמא גם בשחין ומכוה. ואפילו אינן גדלים יחד. ואפילו אין הנגע בהפשט חוצה להן. משא"כ במחי'. ובד' דברים חטיר מחיה מש"ל. שהבחי' מטמא גם בקרחת וגבחת. ואפילו קדמה חטיר לחיה. ואפילו בהנגע בכל עונא. אם הלכה המחיה ממא מפני הש"ל. ולא מחשב בקדמה הש"ל לנגע דמחיה דינה כנגע ממש. ואם יש בבהרת שבה מחי'. גם ש"ל. והלכה המחיה. ויש ספק בהש"ל אם קדמה להנגע אף לד' יהרשע בסוף פרקן ממא. מדאתחזק במומאה מהמחיה:

ציונים

ורבי. תוס' יבמות ק'. ל"ש וקמקי:

חלופי גרסאות

ור"י בנבזלין ר"י. קיהה בכה"מ המשייכים אומר כהה וגנזיר אמר כיהה.

תוספות הדשים

[בר"ב ד"ה] ור"ז קהה גרסי'. ויש גורסין כהה בכ"ף. ר"ל דין כהה ומהור וקשה דבסוף נזיר ד' פ"ה קאמר מאי כהה אמר רב כהה וטהור ופריך ודילמא כהה ומא. והשתא היכי בעי למימר כהה ומא הא כל כהה טהור (הר"ש והרא"ש):[תי"ש ד"ה] קיהה כו' מניעת זה הדעת כו'. ובסי' קרבן אהרן הקשה על פי' זה דאם פי' קיהה מניעת זה הדעת א"כ מאי בעי בסוף גמרא דנזיר מאי קיהה אמר רב יהודה קיהה ומהור ופריך דלמא קיהה ומא ונכ' הטעם כפי' ר"ת בפ"ב דמה דקיהה ל' הסיפה ובסי' ש"ל מייסב קנת פי' פי' הרמב"ם ע"ש:

אליהו רבא

יא ורבי יהושע קיהה. ובתוספתא הגיה ר"א בר"ש אומר ספק בהרת קדמה לשער לבן ס' שער לבן קדם לבהרת הואיל וספק נגעים להקל מהור:

תוס' אנשי שם

תוי"ט ד"ה קיהה כו'. וז"ל סרמב"ם כו'. ע' בתו"ת וסייס הב"ל וז"ל ולענ"ד דיש לייסב פי' הרמב"ם והא"ע דתיכת קיהה אפשר לפרשה בשני פנים לי כפי' הרמב"ם ולי כפי' ר"ת והיא גופה קמינגי לה התם כש"ס מנת לך דקיהה ר"ל מנע והרתיק דעת ת"ק כלומר דמטהר דלמא קיהה מלשון אקהתא כלו' שדקדק בדבר ולעולם כרבנן ס"ל ולא בא אלא להזק דעת ת"ק והיינו דקתני דנ"י יכד לעומק הדבר ולא חש לפרש מאי דמסיק ר"י אחר העיון וסתמא כפירושו שהעלה בדעת ת"ק דאל"כ הו"ל לפרש ומסיק דש"ל טהור קאמר ר"י מדכתיב לטהרו וכו' וכמ"ש התי"ט בדבור לעיל. עכ"ל: בא"ד היה בשעת פטירתו. דאיתי בס' זהב שבא למהר"ם אלגזי שכ' ע"ז דאין הדבר נוח לו דאמנו מי שהוא נוטה למוש ואמר כתבו גם לאחבו ודעתו אלולה לא יכתבו ויתנו ומה לו במת אמ"כ ע"כ. ולענ"ד שדברי מרן סמוכים על אדני האמת והצדק אלא שבאו בקצרה ואני אפרש בס"ד בהקדים לשאול מאן תשיב ומאן כפין ומאן רקיע במתיבתא דרקיעא לאלוק על דברי הקב"ה וכאו לא שייך מי' הכ"מ דלא בשמים היא דהא ניתא לגידון דאין לנו אלא הכללים שמסורת בידינו מאבותינו עד מע"ה מפי הגבורה ומוריהו לא נשש

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

אבל לדידהו דמקיש לימה ומעמי מפומי' דקב"ם מלי ליכא למימר אלכך אמינא אלא דלעולם קושטא ועיקרא דמלתא כמ"ש קב"ם עיטור וכך היא עיקר ההלכה אלא דאמן מיהא הלכה זו לא קבלוה ממשה רבינו ואפשר דבתחלה אמרה משה אלא בגם זו ל' מן ההלכות שנתהכתו בימי אהלו של משה והלכך לדידן דהשתא מיהא ליכא לן הך מלתא לריכין לעולם מספק להתמיר בכל ספיקי דאוריי"ת ולא דמי לשאר ספיקי דנגעים דאמרי' ספק נגעים לחקל דספק זה בא מחמת חסרון ידיעה ולא מספק מעטים אלמור ואע"ג דהשתא מיהא שמעי' וידעי' דקב"ם אמר הכי מ"מ אהך מלתא מהני דקאמר מהן הכ"מ לא בשמים היא דאמן אין לנו אלא מה שקבלנו בפיני מעמד הקדוש ואין נביא רשאי לחדש דבר משהה ואין מבטיחין בנת קול. ומשום דמחזי כתולקים על דברי קב"ם ומחזי כזלזול לגבי בכודו יתי' לכן הי' לריך ל' איתור ויאמר עיטור כי היכי דתהוי מסקנא דדינא כפוס מלי דאמר קב"ם והשתא מלן לימא לי' לי' ל' מן התחתונים הוא בגלי אפשר שהרי הדין לגבי התחתונים בע"ש טמא דאמו אין לנו לומר עיטור והכא דמתיבתא דרקיע בבר אמרו כלהו טמא ואינן יכולין לחזור בהם לכך אמרו לוכה רבה בר נחמני לדאמרו להוא עלמא שלא יוכל לומר עיטור ואפשר דרבה בר נחמני הוא דמעמיד הכא מתוך פלפולו לאמתה ההלכה מדקאמר אלי יחיד בנגעים וכו' אלא אמר"מ מדעתו לאלוק על הכלל אע"ג דמשמע לי' אפשר שהרי הי' יחידי בדבר והתורה אמרה אחרי רבים להעות אבל בעומבו מלי אמר הכי והכא מסקנא דמלתא לעולא כי היכי דאמר קב"ם וז"ב מרן הכ"מ שלא אמר כן רבה אלא בשעת מיתה אבל בחייו ודאי דלא הי' אומר כן אלא עיקר הדין לדידן דעמא בספק וכרבנן דמתני' ומנאלא פסק הר"מ אמת ויציב. (ב"ל). ולענ"ד נראה דבבר מודע שיטת הרמב"ם דספיקות מביא לקולא וכ' האחרונים דיש אלוק בין אם הסיתר כתיב בפירוש או אסיור דאם הסיתר כתיב בפירוש ספיקו אסור ואם האיסור כתיב בפירוש ספיקו מותר והנה המעיין בכתובים ימלא דבנגע עור הבשר כתיב ושער בנגע הפך לבן מבמע דוקא בידוע אבל בספק לא ואמ"כ כי ובעבה לא הפך לבן מבמע דוקא בידוע אבל ספק עטור ולפ"ז בספק מי קודם שוב ל"ל ספיקו טמא דלא מודע בהברעת התורה אם לד הסיתר דוקא. אמנם במחלת המכוה לא כתיב רק והנה נהפך שער לבן בבהרת מבמע בידוע שנהפך ואח"כ לא כתב רק אם אין בבהרת שער לבן אבל אם אם מודע לא כתיב קרא ואח"כ ממילא ספק טהור והנה בכתובות דע"ה פ' רב"י יתום' הך דבליגי בספק מי קדם הוא מקרא דוהנה נהפך שער לבן בבהרת ונאמתם הבה"ז סוף ספרו תמה למה לא הקדימו מקרא ושער בנגע הפך לבן ולמ"ש מ"ש דשם באמת אף לר"י ספיקו טמא דהא שני הלדיים כתבה התורה ואח"כ ממילא כל שספק טמא אבל במחלת המכוה שם ר"ל דספיקו טהור כמ"ש והנה בהך דרבה ב"נ בב"מ שם פירש"י ב"כ דבתלקו בחם נהפך שער לבן בבהרת ואח"כ שפיר הכריע רבה בר נחמני דטהור אבל הרמב"ם כ' בנגע עור בשר שם באמת ר"ל דספיקו טמא. וע' רש"י ב"מ שם שכ' דטהור לפי מה שאמרה תורה ואין לו באור ולפמ"ש מ"ש דבאם בוודאי טהור כמו שאמרה תורה ודו"ק. (ב"ש):

תוספות יום טוב — נגעים כל ספק פרק ה — ר' עובדיה מברטנורה

פרק ה א חוץ מזה. פי' הר"ב דספק בהרת קדמה כו'. וכן כתב הר"ם והרמב"ם. וכבר כתבתי לעיל שמהר"ם כתב בשם אדם חשוב דאדלקמיה קאי. ולדבריו ואיזה זה ה"ק וכיכי דמי זה. ועוד אחר: **טמא.** פירש הר"ב ומחליטו. וכן לשון הר"ם. ונראה דמחליטו בודאי. והרמב"ם בפ"ד מהט"ל. הענתיק המשנה כלשונה. ולא כתב עלה דטומאתו בספק כמו שכתב אחריה דס"פ דלעיל. ולכאורה אני הסכיקות שוות דהא משוה להו תנא דידן. ולריך לומר שהרמב"ם סמך אדכתב בספ"ב על מתני' דלעיל. וכפי' הרמב"ם הנה שני האושים לכד יטמאו בנגעים [מספק]. ובגמ"' מסיים בה דאוקמא אחזקה ראשונה ולא הלכה. וזה פסוק הוא ומטמא. ע"כ. והנ"ב בשער לבן איכא חזקה דשער בא מתחלה שחור וכדאתבתי לעיל. ומיהו מדברי יהושע לא פליג אדהכא. נראה דבהך דהכא מודה. ולפיכך י"ל

פרק ה א חוץ מזה. דספק בהרת וכתב ה"ר יהוסף ז"ל חוץ מזה קאי אכהה דסוף פ"ד אלגנה בלא מקק לטומאה אייני דכיולא בה טהור בעלמא וכן לא מצינו דאייני במקק אלא לקמן בסמוך דקתני זהו שאמרו מסמקק גילוין ע"כ. וכתב הר"ם ז"ל דלא הוי הא' סתמא אלא כר' יהושע דה"ק כל ספק טהור לכ"ע חוץ מזה דפליגי ועוד אחר דלא פליגי ע"כ אבל ברמב"ם ס"פ שני נראה דס"ל דסתמא אלא כר' יהושע כמו שכתב שם מהרי"ק ז"ל. ופי' הרא"ש ז"ל כל ספק נגעים וכו' פי' כגון שהסגיר שני בני אדם שבכל אחד מהם היתה בהרת א' ובסוף שבוע פשתה בא' מהם ואין ידוע באיזה מהם פשתה וכדתנן לקמן בפירקין ומן הראוי בשני אנשים יסגיר שניהם כי אחד

משנה ז נגע כגרים. שמצא בה בסוף הסגר מחיה ופשיון. או ש"ל ופסיון. הלך א' ממא מפני חבירו. אף שהלך המחי' והרי נשתנה תואר הנגע **מתחלה.** אפ"ה נידונת כאילו היא היא. אפילו אם בסוף הסגר נתמעט הנגע או המחיה או עברו לגמרי. וקדם שפטרו חזרה למקומה הראשון. נידונת כאילו היא היא. ואם לאחר שפטרה חזרה. נגע חדש הוא. אבל בנשתנת לטראה פטול אחרת. אפילו לאחר שפטרה נידונת כהיא היא. ודק בנשתנת למראה טהור. ואח"כ חזרת לטראה פטול. דינה כהלכה לגמרי ביני ביני. ואין חילוק בין אחר הסגר או אחר פטור. נגע כגרים ומשהו. ובסוף שבוע א' מצא כגרים ובסוף שבוע ב' חזרה לאותו גרים משהו שבתחלה. או שגם בסוף שבוע ב' מצאה כגרים ופטרה. ואח"כ חזר להגרים אותו משהו. או שבסוף הסגר מצא שפשה משהו ומימאו. ואח"כ עבר המשהו שפשה. בכולן טהור:

משנה ח בהרת כגרים. שבסוף הסגר מצא שמה שפשתה במזרח נתמעטה במערב. טהור. דהשבינן להמקצת שנשאר עתה מחעיקר כליתא. ואמ"צ להמקצת שנתוסף השתא מחדש:

משנה ט ולא עוד אלא אפילו בהרת כגרים. ובסוף הסגר מצא שפשתה ח"נ ועוד לזרחה. ונתמעט מהאום כח"צ לטערב. אע"ג שהשתא היא יותר מכגרים שהסגיר. אפ"ה טהור. מדאין כאן מחישנה כגרים. ובדרת כגרים. ובסוף הסגר מצא שפשה כגרים ועוד. וכל האום עברה. נגע חדש הוא ותראה בתחלה:

משנה י בהרת כגרים והסגירה. ופשתה כגרים והחליטה. ואח"כ נולד באמצע הפסיון מחיה או ש"ל. ועברה כל האום. ראשי להטהר מהנגע הישנה. ואינו ממא מסיט"ו החדש שבפסיון עד שיטמאו חכמן השתא. בהרת כח"נ. אף שראהו הכהן ופטרו. אפ"ה אם אח"כ נתוספה עד כגרים עם ש"ל א' מצטרפין ב' חצאי גרים להסגיר. וגם השער הא' מצטרף לשער ב' שנולד אח"כ לטמאו על ידן. בהרת כה"נ ובה שער א'. ופטרו. ואח"כ נתוסף לה חצי גרים עם עוד שער א' מצטרפין ב' החצאי גרים להסגירו. ואמ"צ ב' הש"ל להחליטו. **ולא** עוד אלא אפילו ח"נ ובה ב"ש. תולה ח"נ סמוך לה ובה שער א'. אף שא"צ לצירוף הב"ש רק לח"נ האחרון. אפ"ה אינו מוחלט עבור ש"ל:

משנה יא בהרת כח"נ ונתוספה עד כגרים עם ב' ש"ל. אף שח"נ הראשון קדים ממש להש"ל. וח"נ חב' הוא לבד נולד עם הש"ל ביחד. אפ"ה יוחלט. ובמסופק אם קדם הבהרת או הש"ל. אף דיש חזקת מדרה להגוף ממא. דתולין במצוי שדרך השער להתלבן מהנגע שקדמה. ולרמב"ם ממא רק מספק. ולר' יהושע טהור:

תוספות יום טוב — נגעים כל ספק פרק ה — ר' עובדיה מברטנורה

פרק ה א כל ספק נגעים. חוץ מזה. דספק בהרת קדמה ספק שער לבן קדם: הרי היא כסלע. נעשית רחבה וגדולה כסלע: ספק שהיא היא. ולריה להחליטו שהרי פשה. ספק שאחרת בה תחתיה. והראשונה הלכה. ולריה להסגיר. דאין פסיון מטמא בתחלה: **טמא.** ומחליטו: הלך

פרק ה א כל ספק נגעים טהור א). חוץ מזה ב) ועוד אחר. ואיזה זה. מי שהיתה בו בהרת כגרים. והסגירה. בסוף שבוע והרי היא כסלע. ספק שהיא היא ג) ספק שאחרת באה תחתיה טמא ד): הח"יטו

אני הסכיקות שוות דהא משוה להו תנא דידן. ולריך לומר שהרמב"ם סמך אדכתב בספ"ב על מתני' דלעיל. וכפי' הרמב"ם הנה שני האושים לכד יטמאו בנגעים [מספק]. ובגמ"' מסיים בה דאוקמא אחזקה ראשונה ולא הלכה. וזה פסוק הוא ומטמא. ע"כ. והנ"ב בשער לבן איכא חזקה דשער בא מתחלה שחור וכדאתבתי לעיל. ומיהו מדברי יהושע לא פליג אדהכא. נראה דבהך דהכא מודה. ולפיכך י"ל

פרק ה א חוץ מזה. דספק בהרת וכתב ה"ר יהוסף ז"ל חוץ מזה קאי אכהה דסוף פ"ד אלגנה בלא מקק לטומאה אייני דכיולא בה טהור בעלמא וכן לא מצינו דאייני במקק אלא לקמן בסמוך דקתני זהו שאמרו מסמקק גילוין ע"כ. וכתב הר"ם ז"ל דלא הוי הא' סתמא אלא כר' יהושע דה"ק כל ספק טהור לכ"ע חוץ מזה דפליגי ועוד אחר דלא פליגי ע"כ אבל ברמב"ם ס"פ שני נראה דס"ל דסתמא אלא כר' יהושע כמו שכתב שם מהרי"ק ז"ל. ופי' הרא"ש ז"ל כל ספק נגעים וכו' פי' כגון שהסגיר שני בני אדם שבכל אחד מהם היתה בהרת א' ובסוף שבוע פשתה בא' מהם ואין ידוע באיזה מהם פשתה וכדתנן לקמן בפירקין ומן הראוי בשני אנשים יסגיר שניהם כי אחד

מלאכת שלמה — **דהכא**

מוחלט והשני עומד להסגיר עוד שבוע אחר ויסגיר שניהם ואם ימלא בסוף שבוע בכל א' כסלע ועוד יחליטם ובאים אחד יחליטנו ממה נפשך אלא שגזרת הכתוב היא שאינו מסגיר ולא מחליט על הספק אלא מטהרו מיד דדרים בת"כ ואם פשה תפשה בעור ומטמא אותו הכהן את הודאי הוא מטמא ולא את הספק דומטמא אותו הכהן אנגע אחי ודרשו דוקא שיהא אותו הנגע ודאי ממא הלכך אפי' בגים אחד טהור ואע"ג דהאי קרא בפסיון כתיב הה"ג בשאר סימני טומאה דתניא בתוספתא בהרת כחלי גרים ובה שתי שערות וטולה בהרת כחלי גרים ובה שתי שערות ה"ז להחליט טמא ואינו יודע אלו שהקדמו ואלו שקדמו טהור דלריך שידע באיזה שערות הוא מחליטו ואע"ג דהאי ממה נפשך מוחלט

יכין — תפארת ישראל — יכין

פ"ה א) אליבא דכולי עלמא היכא דליכא חזקה לטהרה ולטומאה: ב) דסוף פ"ד דמדמסתבר טפי לטומ' אית בה פלוגתא: ג) ופשתה ורואי להחליט: ד) בלין לו מקום להסתפק. פשיטא שהרי התורה אמרה והסגיר וגו' ורואה הכהן ביום הז'. ומסיכי תיהי מחיק שזו נגע חדשה היא. אלא מייתי אף שבמדומה לו שזו אחרת היא והמטנגע בעצמו מסופק בבה"ג אחבר שבאבר הוא קבר שנמצא אף לקולא [בפסחים ד"י ע"ח] דסתמא דהתם מסמע אף שבמדומה לו שזה קבר אחר הוא. מכ"ם דנימא הכא דהיא היא לחומר'. ואף דים לחלק ולומר דהכא שאני דדרך נגע להתרפאו' ביני ביני. אפ"ה אין בפק חדשה מוליא מידי וודאי יסגיר [בפסחים ד"ע ע"]

מטהר בבה"ג אחבר שבאבר הוא קבר שנמצא אף לקולא [בפסחים ד"י ע"ח] דסתמא דהתם מסמע אף שבמדומה לו שזה קבר אחר הוא. מכ"ם דנימא הכא דהיא היא לחומר'. ואף דים לחלק ולומר דהכא שאני דדרך נגע להתרפאו' ביני ביני. אפ"ה אין בפק חדשה מוליא מידי וודאי יסגיר [בפסחים ד"ע ע"]

אבל לדידהו דמקיש לימה ומעמי מפומי' דקב"ם מלי ליכא למימר אלכך אמינא אלא דלעולם קושטא ועיקרא דמלתא כמ"ש קב"ם עיטור וכך היא עיקר ההלכה אלא דאמן מיהא הלכה זו לא קבלוה ממשה רבינו ואפשר דבתחלה אמרה משה אלא בגם זו ל' מן ההלכות שנתהכתו בימי אהלו של משה והלכך לדידן דהשתא מיהא ליכא לן הך מלתא לריכין לעולם מספק להתמיר בכל ספיקי דאוריי"ת ולא דמי לשאר ספיקי דנגעים דאמרי' ספק נגעים לחקל דספק זה בא מחמת חסרון ידיעה ולא מספק מעטים אלמור ואע"ג דהשתא מיהא שמעי' וידעי' דקב"ם אמר הכי מ"מ אהך מלתא מהני דקאמר מהן הכ"מ לא בשמים היא דאמן אין לנו אלא מה שקבלנו בפיני מעמד הקדוש ואין נביא רשאי לחדש דבר משהה ואין מבטיחין בנת קול. ומשום דמחזי כתולקים על דברי קב"ם ומחזי כזלזול לגבי בכודו יתי' לכן הי' לריך ל' איתור ויאמר עיטור כי היכי דתהוי מסקנא דדינא כפוס מלי דאמר קב"ם והשתא מלן לימא לי' לי' ל' מן ההתתונים הוא בגלי אפשר שהרי הדין לגבי התתונים בע"ש טמא דאמו אין לנו לומר עיטור והכא דמתיבתא דרקיע בבר אמרו כלהו טמא ואינן יכולין לחזור בהם לכך אמרו לוכה רבה בר נחמני לדאמרו להוא עלמא שלא יוכל לומר עיטור ואפשר דרבה בר נחמני הוא דמעמיד הכא מתוך פלפולו לאמתה ההלכה מדקאמר אלי יחיד בנגעים וכו' אלא אמר"מ מדעתו לאלוק על הכלל אע"ג דמשמע לי' אפשר שהרי הי' יחידי בדבר והתורה אמרה אחרי רבים להעות אבל בעומבו מלי אמר הכי והכא מסקנא דמלתא לעולא כי היכי דאמר קב"ם וז"ב מרן הכ"מ שלא אמר כן רבה אלא בשעת מיתה אבל בחייו ודאי דלא הי' אומר כן אלא עיקר הדין לדידן דעמא בספק וכרבנן דמתני' ומנאלא פסק הר"מ אמת ויציב. (ב"ל). ולענ"ד נראה דבבר מודע שיטת הרמב"ם דספיקות מביא לקולא וכ' האחרונים דיש אלוק בין אם הסיתר כתיב בפירוש או אסיור דאם הסיתר כתיב בפירוש ספיקו אסור ואם האיסור כתיב בפירוש ספיקו מותר והנה המעיין בכתובים ימלא דבנגע עור הבשר כתיב ושער בנגע הפך לבן מבמע דוקא בידוע אבל בספק לא ואמ"צ כי ובעבה לא הפך לבן מבמע דוקא בידוע אבל ספק עטור ולפ"ז בספק מי קודם שוב ל"ל ספיקו טמא דלא מודע בהברעת התורה אם לד הסיתר דוקא. אמנם במחלת המכוה לא כתיב רק והנה נהפך שער לבן בבהרת מבמע בידוע שנהפך ואח"כ לא כתב רק אם אין בבהרת שער לבן אבל אם אם מודע לא כתיב קרא ואח"כ ממילא ספק טהור והנה בכתובות דע"ה פ' רב"י יתום' הך דבליגי בספק מי קדם הוא מקרא דוהנה נהפך שער לבן בבהרת ונאמתם הבה"ז סוף ספרו תמה למה לא הקדימו מקרא ושער בנגע הפך לבן ולמ"ש מ"ש דשם באמת אף לר"י ספיקו טמא דהא שני הלדיים כתבה התורה ואח"כ ממילא כל שספק טמא אבל במחלת המכוה שם ר"ל דספיקו אבל אם נהפך שער לבן בבהרת ואח"כ שפיר הכריע רבה בר נחמני דטהור אבל הרמב"ם כ' בנגע עור בשר שם באמת ר"ל דספיקו טמא. וע' רש"י ב"מ שם שכ' דטהור לפי מה שאמרה תורה ואין לו באור ולפמ"ש מ"ש דבאם בוודאי טהור כמו שאמרה תורה ודו"ק. (ב"ש):

ציונים

א כל. מיי' פ"ג מטו' מ"ע כ"ע ופ"ע שם ס"י: מי. שם פ"ד ס"ו:

חלופי גרסאות

א שהיא היא נל"ש נ"ב מי' היא וכ"ה נל"ש ונל"ש רשום גלנו פ"ת.

אליהו רבא

פ"ה א בפק שאחרת באה תחתיה. לאו באותו מקום קאמר דאי"ש אחרת באה תחתיה הרי היא פסה ומחליט כדתנן לעיל הלכה ומחזה הרי היא כמות שהיתה ואם כשיער הראלבן יסגיר ולא בפסיון יחליט תנן נמי בפ"ט גבי מי שעלה להוך ידו בהרת כסלע ומקומה נרבת שתן וכו' ממא תכנס ותפסה. אלא הכא במקום אחר קאמר ס' שהיא היא ביאותו מקום ס' שאחרת באה תחתיה במקום אחר תחת הרי שונה שהיתה במקום זה כמו עין תחת עין והרי היא נגע חדש:

משנה אחרונה

פ"ה א חוץ מזה. הייטו בפק בהרת קדם דנעיל כמ"ש הר"ב. ופי' מהר"ם פתפרש דאגבא זה ועוד אחר שבאה אחתי'. אין הלשון מסמע כן דנגע לשון נקבה ה"ל לאיתפי מזו ושל אחרת אלא אספקות אלי כל ספק טהור חוץ מזה:והסגיר' בסוף שבוע. כ"ה בכל הספרים וכן הפתיק הרמב"ם ואינו מתוקן דה"ל לאתיתי הרי' שם הראשונה הלכה לה או שמא היא בנמקומה הראלבן ממש. אבל אי יודע שבמקומה ממש היא ואתפיק שמא אחרת באה במקום זה אין כאן לד לעבר דאחרי' אחרת היא אחרי' כהה ונעשית כהה הרי היא בנומאתה אלא שהיתה כדתנן פ"ד מ"ו. ומ"ש הר"ב שמא אחרת באה ואין פסיון מטמא בתחלה יכ"כ הר"ם. ואינו מובן דמיפוק ל' דאין כאן פסיון אלא נגע כסלע הבאה בתחלה: **טמא.**

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ב הלך שער לבן. שהחלטו בעבורו: וחזר שער לבן. אחר תחתיו: וכן במחיה וכן בפשיון. או שלא חזר שער לבן אלא שנולדה בו מחיה. שהיא ג״כ סימן טומאה. או שפשה הנגע: בתחלה בסוף שבוע ראשון. כלומר בין שהחלטו היה בתחלה. כשהוכה אל הכהן בין בסוף שבוע ראשון בין בסוף שבוע שני בין לאחר הפטור כגון שעמד בעיניו שני שבועות ופטרו. ואחר הפטור בא שער לבן והחליטו. בכל הני גווני אם הלך לו שער לבן וחזר שער לבן. או מחיה או פשיון: הרי היא כמות שהיתה. כלומר נשאר *)כטומאה. כמו שהיה. הואיל ויש בו סימן טומאה. אע״פ שאין זה אותו סימן שהיה בשעת החלטו: וחזר הפשיון וכן בשער לבן. הא דלא קתני הכא וכן במחיה. לפי שכשהלך הפשיון ובאת המחיה פעמים שיהיה טהור. כגון שהמחיה מעטה הנגע מכגרים מחיה כעדשה ושער לבן בתוך המחיה כו׳ הלך שער לבן טמא מפני המחיה. אלא שתמעטה מכגרים ר״ל שיעור הגרים שהוא שתרת סביב המחיה מכל לד כשיעור ב׳ שערות. ובחנם טרח הכ״מ ברים פ״ג מהט״ל להוכיח מפירוש הרמב״ם ומפירוש הר״ש דשיעור בתרת כגרים שהוא עם המחיה. והרי משנה שלימה היא בפרק דלעיל. והר״ש פירש מעם אחר דלא קתני וכן במחיה. משום דמחיה הבאה במקום פשיון לא מטמא. משום דפשיון בחוץ ומחיה בעינן שתהא מבוארת. ע״כ. וזה תימה בעיני דא״כ גבי מחיה כי קתני וכן בפשיון היינו נמי במקום המחיה. ואין פשיון אלא בחוץ. כדתנן בר״פ דלעיל. ועוד בפרק דלקמן מ״ג שאין הנגע פושה לתוכו. וכן בשער לבן כשנולד פשיון לא מלית אמרת דבמקום שער הוא שפשה שאין שער לבן מכחוך. כדתנן בר״פ דלעיל. ועכשיו מלאתי למהר״ם שב׳ להא דהר״ש דלהכי לא קאמר וכן במחיה וכו׳ כיון דאינה מבוארת. וכתב עלה וז״ל לא תקשי מ״כ שער לבן נמי לא יטמא דבעינן שיהא בנגע. די״ל שהשער לבן עומד בנגע ושוכב חולה לו במקום שיהיה שם פשיון. ע״כ. ועדיין מה שהקשיתי ממחיה גופה עומד במקומה: **בשער לבן בסוף שבוע**

ב החליטו בשער לבן. הלך שער לבן ה). וחזר שער לבן ו). וכן במחיה ובפשיון ז). בתחלה ובסוף שבוע ראשון בסוף שבוע שני לאחר הפטור ח). הרי היא כמו שהיתה ט). החליטו במחיה. והלבה המחיה י) והחזרה המחיה. וכן בשער לבן. ובפשיון יא). בתחלה בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע שני לאחר הפטור. הרי היא כמו שהיתה. החליטו בפשיון. הלך הפשיון וחזר הפשיון יב). וכן בשער לבן. בסוף שבוע ראשון. בסוף שבוע שני. לאחר הפטור. הרי היא כמות שהיתה:

*) נד״ל כטומאתו

מכגרים שער

מלאכת שלמה

וכשם שאינו מחליט על הספק כך אינו מסגיר על הספק אלא מטהרו מיד ושוב נראה לחכמי׳ אם עומדו בסוף שבוע שני כל אחד על סלע ושוב אינו מחליטו כיון שמסופק על אחד מהם אם יש להחליטו על פשיון של סוף שבוע ראשון או על פשיון של סוף שבוע שני מידי דהוה אאינו יודע אלו שהפכו ואלו שקדמו הלכך מטהרן מיד ע״כ: **ב** בסוף פי׳ רע״ל הא דלא קתני הכא וכן במחי׳ דהכא טמא ודאי. וטעמא דכיון שבהרת כגרים היתה הוה כמוחזק לטומאה. ומש״ה נמי סתם הרמב״ם בפ״ד מהט״ל ולא פי׳ אדהכא דמסיפא טמא. כמו שכתב אדם״פ דלעיל: **ב** הרי היא כמו שהיתה. לאומרו [יח׳] (שם יד) והנה נרפא נגע צרעת מן הצרוע. ולשון ספרא. נרפא שהלך לו נגעו. נגע שהלך לו שער לבן. הצרעת שהלכה לה מחיה. הרמב״ם. ווו נדרשת בטהרת המצורע. ולא ידעתי למה לא הביא ברייתא דספרא שסמוכה לשמעתינו. החליטו בשער לבן הלך לו וכו׳. ומפיק ליה מ״דבוא דוחס פשה תפשה: וחזר הפשיון וכן בשער לבן. כתב הר״ב הא דלא קתני הכא וכן במחיה כו׳ פעמים שיהיה טהור כגון שהמחיה מעטה הנגע מכגרים. לפי מה שיתבאר בפ׳ שאחר זה. הרמב״ם. ור״ל שם במ״ב. ולא שתתמעטה מכגרים ואע״פ שעם המחיה עדיין הוא כגרים. דהא בהדיא תנן בפ׳ דלעיל מ״ז בהרת כגרים ובה

ב בתחלה. ומטמא נמי בחזר סכיון תחתיה בתחלה. כדתניא בתוספתא ח״א לפשיון שיטמא בתחלה אבל אפשר לפשיון שיטמא כן יומו כיצד בהרת ובה סימני טומאה והחליטה והלכה לה סימני טומאה ובא לו אצל כהן ופטרו ואח״כ נולד לו פשיון זה פשיון שמטמא כן יומו:

חדושי מהרי״ח פ״ה ב[תו״ם ד״ה]וחזר כו׳ בהרת כגרים כו׳ עכ״ל. נ״ל שט״ם וצ״ל בהרת היא ומהרי׳ כגרים כו׳ ע״ש:[בא״ד]דלא קתני כו׳ עכ״ל עי׳ עד סוף ונראה לי דעת הר״ש והר״ב. דהא ר״מ פליג בפרק דלקמן משנה ג׳ וסיבר שהנגע פושה לתוכו ושתם משנה ר״מ והא דכתב הר״ש משום

תוספות אנשי שם פ״ה ב תו״ם הרי כו׳ ולא ידעתי כו׳. לספרא גופיה תקשי דכיון דנפקא לי׳ בהך בריי׳ מכבויא דאם פשה הפשה למתי הלכתא דרים לה נמי מאידך קרא נרפא נגע וכו׳. הא מהכא שמעי׳ לה. לכן נראה משום דלעיל מסך בריתא דמייתי סתי״ט אינא נמי בריתא לתרייתי דדרים אין לי אלא כשהפשיון ממראה האוס אלא ממראה (כלו׳ אלא מאי מג׳ מראות) מניין ת״ל ואם פשה תפשה ע״כ והפתח י״ל דס״ל לרמב״ם ז״ל דוחלי תרתי מחד קרא לא דרשי׳ ותנאי ניכוו והוצה תנא דדרים דרבויא דאם פשה תפשה לרבות שאר המראות לא דרים מהכא דין זה דמתני׳ אלא אינו ניתו דדרים מאידך קרא דנרפא נגע כו׳ והרמב״ם סיב אלנים דהך תנאי. (ש״ל) : בר״ב ד״ה וחזר הפשיון כו׳ ולא דלא קתני כו׳. לענ״ד כשמתקר מדוע מחיה אינגה סי׳ טומאה רק כשהיא מבוארת י״ל דאינו רואין ע״פ נפשון דגרעת מעטת

חלופי גרסאות

ב כמו נד״ל ול״ל בבוית וכן נפמון. לאחר נד״ל ולאחר וכן נפמון. הרי היא כמו שהיתה נד״ל נ״ב נ״ל. כמות נפנ״ל כמו.

תוספות חדשים

משנה ב[ברי״ב ד״ה]וחזר כו׳ הא דלא קתני כו׳. ובתי״כ תני גם נבי פשיון שבאה מחיה ולא שבאת למקום הפשיון. אלא שבאת למקום שהיא ראויה לטומאה (הר״ש והלח״מ) :

אליהו רבא

ב בתחלה. ומטמא נמי בחזר סכיון תחתיה בתחלה. כדתניא בתוספתא ח״א לפשיון שיטמא בתחלה אבל אפשר לפשיון שיטמא כן יומו כיצד בהרת ובה סימני טומאה והחליטה והלכה לה סימני טומאה ובא לו אצל כהן ופטרו ואח״כ נולד לו פשיון זה פשיון שמטמא כן יומו:

יכין — תפארת ישראל

ח׳ ודה ד״ע ח׳) ולהכי לכו״ע טמא. [וכך טעין גם דברי רב״א]. ואפי׳ לקולא. כגון שמלאה כגרים. כמו שהמיחה. ודולי דלא היישינן שנגע חדש הוא להחמיר עליו דהרי כל ספק נגעים כל שלא הוחלט טהור [כסוף פרקו] כ״ם כה״ג דאי מחזיקנו בטומאה. היינו רק מחמת נגע הישן ח״כ אין כאן נגע חדש. והרי אין ספק חדש מוליא מידי וודאי ישן: ה) שאח״כ נשרו להון ס״ל שהחליטו בהן: ו) שקודם שטיהרו הכהן. למה ס״ל אחר החתיו: ז) ר״ל או שמחי׳ או פשיון בא תחת הס״ל שנשר: ח) ר״ל בין שהי׳ ההחלטה שהחליטו בהשער לבן קודם שנשר. בתחלה או בסוף שבוע א׳ או ב׳ או אחר הפטור. ואחר שהחליטו באחד מהאופנים הנ״ל ונשר: ט) וא״ל הכהן לטמאו מחדש עבור הפי׳ טומאה החדש. דמ״ש פי׳ טומאה זה לו זה [כך נ״ל דרך ערמת הכהן קמ״ל דא״נ. אבל לענין שיאחר בטומאתו פשיעא דהני לא מיהנו הכהן עדיין אחר שעבר הסימן טומאה הראשון. ואי מייני בשנולד הפי׳ טומאה הנני אחר שטיהרו מהראשון.

יכין — ישראל

פשיעא שלריך לטמאו מחדש ואינו מטמא לתפרש הנהרה שהתפסק בהן ביני ביני. עוי״ל דל״מ דאם איכא כך בנגל א״א שיטהרנו הכהן תפיט״ו שעבר ולא יטמאנו עבור הפיט״ו החדש עד אחר יו״ט]. ואף דבפשיון אין מחליטין בתחלה. זה הפשיון שאני שנולד אחר שהחליטו בס״ל: ו) שהתפשטה הנגע במקום הטמאה: יא) שזה אז בא תחת המחיה שהלכה לה: יב) נ״ל דלהכי לא נקט הכא שהלך הפשיון ובא מחיה תחתיו. משום דדוקא בכי׳ בהנגע מחיה ופשיון ביחד. אז כשהלך הא׳ טמא מפני הב׳ [כפ״ד מ״ז]. אבל כשנולד המחיה אחרי שעבר הפשיון הרי זה כולל נמי שמאותה שהיתה כשיעור גרים הלך ממנה באמצע כשיעור הפשיון שפשתה הנגע בלד האחר. ונשאר מהאות ומהפשיון יחד כגרים. דהרי לכו״ע זה נמי הו״ל כעבר הפשיון [כפ״ד מ״ח] וכשנתחוה עי״ז מחיה באמצע הנשאר. אז בין לר״ע ובין לרבנן התם. לא יהי׳ הדין כבמשנתינו שתהי׳ כמו שהיתה דהיינו דאף קודם שיטמאו הכהן יהי׳ טמא. הא ליתא דהרי

אחרונה

הכא חזקה לטמא איכא דאוקמה מחזקתה מהיה היא. וחזקה לעבר ליכא טמא מדאוריתא: **ב** הלך שער לבן וחזר. ואע״פ דיכי דמי אי פטרו הכהן כשהלך פשיעא דהך נגע אחר הוא כו׳ פ״ב דכריתות מ״ב. ואי לא פטרו פשיעא שעדיין לא יצא מהחלט ראשון כל זמן שלא נעשה הכהן. וי״ל דמייני בלא פטרו ולענין טומאה לא צריך למיהני דבטומאתו קאי. אלא לענין קבון קמ״ל דלא נימא שלריך הכהן לטהרו ולפטרו מן הראשון ולמייבו קבון על הראשון כמו שאינו

משנה

כתב מוי״ע דהכא לא כתב הרמב״ם שטומאה זו מדבריהם כמ״ש בני ספק בהרת קדם לשער. דהתם שהנגע כגרים הוי כמוחזק לטומאה ע״כ ולא ידעתי מהו דהולהו נמי בכגרים מיירי שאין נגע פחות מכגרים. וכן בס״פ עד שלא נזקק ומשמקק טולהו בכגרים. אבל המיעוט בין הך דהכא ובין הנה דלעיל. דהתם איכא חזקה דנופא לעבר. וחזקה אחרת כנגדה לטמא מדרך הנגע להלבין ויהנגע קדם. וכל ספק הקול אינו אלא מדבנגן להטמיר לעטת הרמב״ם אבל

כשמתחלת להרפא הוא מלדדיה ומתקטנת והולכת עד לבלה. לכן כשהמחיה מבוארת באמצע אינגה רואים רפואתה כי אין דרכה להתחיל מהאמצע אלא מדרגה זה סי׳ טומאה כמאמר הכתוב מרעת מעשת היא וגו׳. והנה אם בכ״א התחילה להרפא בלדדיה ובאמצעה נאמר ג״כ דאינה סי׳ טומאה שהרי אותות טהרה נראו בה מתחילה מן הלדדין ג״כ וכ״ש בשקדמה הרפואה בהלדדים ולפי ההלעה אלו אחיה לנכון דלא הוי כאן מחיה דכיון דהלך הפשיון מ״כ התחילה להתרפאות מן המחיה ולכן אין המחיה שוב סי׳ טומאה. (רש״ש) : תו״ם ד״ה וחזר כו׳ בהרת כגרים ובה מחיה כו׳. לא דק דזה מייני שהיה כגרים

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

ג מטהרין. פי' שם פ"ג מ"ה:

הדושי מהרי"ח

משום דפסיון בחוץ היינו על פתח נגע שהיא עגולה או מרובע בולה ולא יש חלל בתוכו אז ודאי הפשיון הוא חוץ והראיה דלא כתב דפשיון בעינן בחוץ כמו שכתב ומחיה בעינן כו' משום דבאמת לר"מ פושה לתוכה והר"מ לא הקשה אלא מבבא ג' שמיירי בנגע אטומה כנ"ל ותירץ אבל משני בבות הראשונות לא קשה כנ"ל דאיירי בחלולה הן מחיה הן שער לבן ומה שהביא הרב תו"ם מפרק דלעיל אדרבה לי נראה משם מובח כר"מ דאי כחכמים היה לו לומר גבי שער לבן וגבי מחיה ומטא מבפנים מה שאין כן בפשיון כמו שאמר בפשיון חוץ לנגע אלא ע"כ כר"מ שטובר שהנגע פושה לתוכו רק משום דהוה סתם ואחר כך מחלוקת אין הלכה כסתם לכן פסקו כחכמים שאין הנגע פושה לתוכו ודו"ק:

תוספות אנשי שם

לגד המחיה וכדפי' סס הר"ב וס"ל לתוויי מסיפא בהכת היא ומחייבה כגרים וכו' ומ"ש ואין פסיון אלא בחוץ כדאמר ר"פ דלעיל ג"כ נ"ד דהתם לא תנן אלא תומר שיש בה שהיא מטמא אפי' חוץ לנגע אבל אלא לעמא בחוץ הנגע לא ממעי' ולדבכה לבלאו' מסמע מסס דפוסה אפי' לתוכה מדלא תני תומר ממחיה מבפסיון שזה מטמא בחוץ הנגע וזה אינו מטמא אלא חוץ לנגע. (רס"ם): ג וחזרה עקביא כו' כ"ז נראה יתור נפ"ם דבכר תנא לי' בריסא. ונראה דהדר ותנייה לומר דאפי' אח"כ אחר שנמנו עליו ונכרכוהו אפ"ם לא חזר בו לגבי המרובים ואפי' בשעת מיתה ובהתנן נפ"ם דעדיות ומהטעם שנת' שם וכיינו דהדר הנא עקביא וכו' כלו' עד יום מותו עודנו ממזיק בסברתו. (ס"ל):

שבוע ראשון. לא קחני בתחלה כדקתני באחריני. משום דאין פסיון מטמא בתחלה. הר"ש: ג עקביא בן מהללאל מטמא. פי' הר"ב במ"ו פ"ה דעדיות שהרי נהפך שער לבן בבהרת. וכ"פ הרמב"ם והראב"ד [שם בפירושם]. ועוד כתב הראב"ד דא"ל דקא סבר עקביא כיון שסער לבן שומד במקומו עדיין לא נרפא הנגע מעיקרא. וכמי שלא הלכה הבהרת דמי ומן החולי הראשון הוא שהרי רגלים לדבר. וזה עיקר ע"כ. וז"ל מהר"ם. עקביא בן מהללאל מטמא. כ"ל לפ' טעמא דעקביא משום דכיון דהבהרת הראשונה קדמה לשער לבן. אע"ג דקדמו השערות לבהרת אח"כ הוה טמא. כיון דבמקום הראשונה באתה היא היא והשיבא כמו ראשונה. והרי קדמה הראשונה לשער לבן וטמא. אר"ע מודה אני בזה שהוא טהור. דאע"ג דבשער פקודה דסיפא מטמינא. בהאי שער פקודה דרישא מודה אני שהוא

ר' עובדיה מברטנורה

ג שער פקודה יג) עקביא בן מהללאל מטמא. וחכמים מטהרין. איזה הוא שער פקודה מי שהיתה בו בהרת ובה שער לבן. הלכה הבהרת והניחה לשער לבן במקומו יד) וחזרה טו). עקביא בן מהללאל מטמא טז). וחכמים מטהרין יז). אמר

מכגרים: ג שער פקודה. לשון פקדון שהפקידה הבהרת את השער בעור הבשר והלכה לה: וחכמים מטהרים. ומעמייהו דכתיב והיא הנפש

ח"ג. ג איזה בל"מ ת"ל ואיזה.

מלאכת שלמה

והלך הפסיון וחזר הפסיון וכן שער לבן והמחי' ונריך לומר דהיא הבהרת הראשונה את הבהרת השני' על שער לבן שהי' בה. הר"ש והרא"ש ז"ל: והניחה לשער לבן. מ"מ והניחה שער לבן וכן ג"כ בסיפא ממחקה הלמ"ד: עקביא בן מהללאל מטמא. כיון שקדמה הראשונה לשער נעשים סי' י"ב: ג שער פקודה. לשון פקדון שהפקידה את השער בעור הבשר והלכה לה שהי' בה. הר"ש והרא"ש ז"ל: והניחה לשער לבן. מ"מ והניחה שער לבן וכן ג"כ בסיפא ממחקה הלמ"ד: עקביא בן מהללאל מטמא. כיון שקדמה הראשונה לשער נעשים סי' י"ב: ג שער פקודה. לשון פקדון שהפקידה הבהרת את השער בעור הבשר והלכה לה: וחכמים מטהרים. ומעמייהו דכתיב והיא הנפש

מי

יבין תפארת ישראל בועז

דהרי לרבנן הרם כל שלא נשאר מהאוס רק פחות מגרים חשביון להבשאר כליתה. וא"כ אין כאן נגע כגרים ולא מחיה בלמלעה ומהור לגמרי. ואפי' לר"ע הרם דס"ל דמלטרפין הנשאר מהאוס ופסיון הנשאר. עכ"פ מודה דכיון שלא נשאר מהאוס כגרים. דיינינן להנשאר לפניו מהאוס ולהפסיון ביחד כנגע מחדש. דאע"ג שיש בנגע זו מחיה. עכ"פ כל עוד שלא יטמאו הכהן. כבר נתבטל טומאה ראשונה שבו [ואם פגע בו רגל הטאי לבניא לפרים ולהעטיר משום' נגע הראשונה]. וכדקאמר הרם בפירוש תרומה בתחלה. ובמשנתיו הרי קאמר שנשאר בטומאתו. וא"כ אי הוה נקט תנא שהלך הפסיון ובא מחיה תחתיו. היה נריך לפרש דהייינו רק בהלך אותו פסיון בעצמו שפשה החלה. ונשאר האוס כגרים. ונולד בהאוס מחיה. דאז לכ"ע. מדנשאר כגרים מהנגע הראשונה ונולד בה מחיה. הרי הוא בטומאתה כבתחילה. ומדהי' נריך להאריך בפירושו כאן להכי שביק לי' לגמרי. מדממילא שמעינן לה (א): יג) לשון פקדון ולקמן במשנה מפרש מהו: יד) והייט פקדון. שהבהרת הפקידה את השער לבן על עור הבשר עד שתחזור אלי' והלכה לה ביני ביני: טו) שאח"כ השער לבן על עור הבשר עד שתחזור אלי' והלכה לה ביני ביני: טו) דמדנשארו הס"ל כבתחלה: טז) דמדנשארו הס"ל במקומן חזרה הבהרת לתקום הס"ל כבתחלה: ס"מ דכשהלכה הבהר'. עדיין לא נתרפאה מעיקרא והבהרת חזרה אליהן. ס"מ דכשהלכה הבהר'. ומלא שקדמה הבהרת נס"ל (ב): יז) ר"ל אינו יפה. והיא היא שחזרה. ומלא שקדמה הבהרת נס"ל

מוחלט

כן ימלא פי תהלתו: (ב) כך כ' הראב"ד. ורתו"ם כתב בשם מהר"ם דס"ל לעקביא דמלחזרה נגע למקומ' מוכח דהיא היא. ותמהני דא"כ אדמפלגי בשער פקודה. לפלגי בבהרת גופה שהלכה לגמרי וחזרה [כפ"ד מ"ז]. דלעקביא היא היא הישנה. ויהי' עקביא נקולא. דהו"ל כעמדה בעיניה ולרבנן תראה בתחלה. —אלא ממילא שמעת מינה דבשער פקודה פליגי אופכא. ואת"ל דנקט שער פקודה לרבותא לרבנן. דאע"ג דיש כאן כ' הוכחות דחזרה למקומה

וגם

משנה אחרונה

כשחזרה אינלאי מלתא שלא נרפא וכל כמה דלא חזרה אחרי' ודאי נרפא. ואפי' מהר"ם ודאי בחזרה תליא כיון שבאה למקומה היא היא וכל כמה דלא חזרה פשיטא שרפואה הוי. אבל לפי' הראב"ד ז"ל. ונם לפי פי' מהר"ם אינגא דחכמים יש לדקדק מאי קסברי אי משום ודאי מעהרי לי' דודאי נגע אחר הוא והלכך מהלכה הנגע מעהר לי' מיד. או דאמרת לחכמים נמי פסק הוי ומשום ספקא מהלכה הנגע מעהר לי' מיד. ונהי דלהבא מעהרי. אבל מנגע קמא מעהרי דכל ספק נגעים עהור כדפי'. ונהי דלהבא מעהרי. כשהלכה לא מעהרי דמשנקק לעולמא אין הספק מעהר כדלקמן וה"נ-ספק הוי כיון שנשאר השער שמא לא נרפא עדיין. ונראה לענין בעיין קמייתא לעקביא דוקא בחזרה אחר אינלאי מלתא דלא נרפא דהא מהר"ם כתב בהדיא דבחזרה תלי' ונהי דהראב"ד מוסיף לאיכא נמי הוכחה מחמת השער מ"מ הייט בחזרה דוקא. ולענין בעיא בתרייתא לחכמים נראה דמשום ספק מעהרי אין לנו להפליג במחלוקת כיון לעקביא ודאי נגע ראשון הוא אין לנו לומר לחכמים ודאי אחרת היא. ונראה דפלוגתייהו במתני' לא שייך אלא בשער לבן דוקא אבל בפסיון כה"ג שפשה בשעה ראשון והלכה האוס בשעה שני והפסיון נשאר וחזרה האוס לכ"ע אמת אפי' אחר שפערו הוי כמו הלך הפסיון וחזר דמ"מ איכא פסיון משפת הבגד והכא ליכא לספוקי דאחרת היא דאוס ופסיון חדא הוי ולענין מחי' אדרבה נראה דאפי' לעקביא עהור דמה שבשאר מחי' לא שייך כלל להענגא דהמחי' הוא בשר אדם בדכו ואין כאן פיתון לנגע: עקביא בן מהללאל מטמא. הראב"ד מפרש טעמו כיון שהשער לבן נשאר במקומו נראים: דבר שעדיין

מא

פעמו לא הי' מתחייב בקרבן. ובכשו כשבא פיתון אחר ויפרפא חייב קרבן אחר קמ"ל דלענין קרבן לא מחייב אלא הד כאילו לא הלך וכ"כ הרא"ש דלענין קרבן קאמר. ונראה דכאילו לא הלך היא כמות שהיתה אאפי' לרחאתו לכהן עכשיו אין לריך דהוי כאילו הראשון קיים. ואפי' הבסרת עלמה ג"כ כשאנה משנה לגיל כיון שלא ירד לאמה מתרפא הוי כאילו לא הלך כדלעיל פ"ד מ"ז. וכן משמע מדברי מהר"ם פ"י מ"ה: ג הלבה הבהרת. פי' בשנוי ראשון ראה הכהן שהלכה ופערו ובשוף שנוי שני חזרה. אבל כשהלכה בחוך ימי הסגר ובשוף שנוי חזרה מודו חכמים דמה בעשה בחוך הסגר לא נחשב לכלום לאפי' היתה כשנ ועשית כיד אז בקרוס תנן בפ"ד מ"ז הרי היא כמו שהיתה אלא הכא כשפערו אייבי דאילו אלא שער לבן ק"ל הלכה לאחר הפעור וחזרה מראה בתחלה דאמ"ג אי נימא דהיא היא כבר פערה ואין כאן סי' עומאה אחי אחרת היא הראה בתחלה אבל הכא אחת היא. דאי מעמייהו לעקביא. והשתא משמע דחכמים הכא מעהרי דודאי אחרת היא. דאי מעמייהו לספק הוי וספק נגעים מהור א"כ אלא שער לבן אחאי אחרי' כפ"ד מ"ז הלכה ואחזה אחר הפעור מראה בתחלה ה"ל לעבר לספק נגעים עד שלא נזקק לעומאה עהור וי"ל דבלא שער לבן ליכא ספק דודאי אחרת היא אלא כשנאר שער לבן מוכח היא היא וזה כסברת הראב"ד. ויש לדקדק לפי פי' הראב"ד דהשער הנשאר הוי כוכחה שלא נרפא הנגע לעקביא. לענין עהרה אחר הלכה האוס והשער במקומו אי לא מעהר ליה הכהן אחמת הוכחה זו שלא נרפא הנגע או דאמרת דוקא

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

שהוא טהור. ואיזהו שער פקודה דמטמא ר' עקיבא. כגון שלא הלכה כל הבהרת אלא מקצתה. דהתם ודאי כי הדרה. לא אמרינן דבהרת אחריתי היא. אלא קמייתא. והרי קדמה לשער לבן. א"ל כשם שבטלו וכו' דכי היכי דמודית לן ברישא דטהור. ה"ג אודי לן בסיפא. דמה לי הלכה כולה מה לי מקצתה. הא כיון דלא פש אלא חצי גרים. חצי גרים לאו כלום הוא עכ"ל: ד משנזקק לטומאה ספקו טמא. בנוסחת מהר"ם

ר' עובדיה מברטנורה

הפכה. שהפכתו היא. ולא הפכתו חברתה: אף דבריך אין [מקויימין]. דהאי גמי טהור. והלכה כחכמים: בין

אמר רבי עקיבא מודה אני בזה שהוא טהור יח). איזה הוא שער פקודה יט). מי שהיתה בו בהרת כגרים. ובה שתי שערות. והלך הימנה כחצי גרים. והניחו לשער לבן במקום הבהרת וחזר כ). אמרו לו כשם שבטלו כא) את דברי עקביא אף דבריך אינן מקויימין כב): ד כל ספק נגעים בתחלה. טהור עד שלא נזקק לטומאה כג). משנזקק לטומאה. ספקו טמא. כיצד כד) שנים כה) שבאו אצל כהן. בזה בהרת כגרים. ובזה כסלע. בסוף

מלאכת שלמה

מי שהיתה בו בהרת כגרים ובה שתי שערות. תימה אמאי תנא הכא שתי שערות דהא סתם שער לבן הוי שתי שערות והכי קתני ברישא שער לבן סתם וגם בסיפא דהאי סיפא קתני שער לבן סתם גם על הרמב"ם ז"ל גפ' שני יש לתמוה דברישא נקט סתם שער לבן סתם כלשון מתני' ובסיפא וגם בסיפא דסיפא נקט שתי שערות ולא ראיתי מי שדבר בזה ולע"ד נ"ש: אמרו לו. בוי"ן גרסי' לי': אף דבריך אינם מקויימין. דהאי גמי טהור דחאי גרים לא מקרי בהרת. וכת"כ פרשת שלישי דפרשת נגעים היא שנויה בסימן ד' וגם שם שנוי במילתי' דר' עקיבא ברישא דבריו שתי שערות ובסוף דבריו כתוב והיא לשער לבן כלשון משנתינו ותימה שלא דבר בזה ספר קרבן אהרן. ומ"מ כך דבריך אין מקיימין: ד אצל כהן אחד. לא"ל מלא אחד וכן נ"כ בסיפא וברמב"ם פ' שמי סי' ה' ו' וכך לשונו כל ספק נגעים חוץ משני ספקות שמנינו כבר טהור עד שלא נזקק לטומאה פי' קאי

יכין

מוחלט דחשבינן לה כקדמו הש"ל לבהרת. מיהו עכ"פ לא גרע מהלכה וחזרה [פ"ד מ"ז] ותרלה בתחלה. [וג"ל דמדנקט סתמא משמע דכל גוונא מטהרי רבנן דהייט בין שהי' ב' הבנויים אלו דהייט ביאת הבהרת עם ש"ל. והליכת שוב הבהרת וחזרתה אח"כ. הכל קודם שרלאו הכהן. לו שבא בבהרת ובא ש"ל והחליטו הכהן וחזרה והלכה הבהרת. ואיהרו הכהן. וחזרה שוב הבהרת למקומה [ברמב"ם טו"ל פ"ב ה"ח]. לו שבא בבהרת עם ש"ל והחליטו הכהן. ושוב הלכה הבהרת ולא הספיק הכהן לטהרו עד שחזרה הבהרת שוב למקומה ובכל ג' האופנים כשאהרו הב"ם עד לבסוף. בטולהו גווני מטהרי רבנן. דס"ל בהרת הסגיי' נגע חדש הוא. דאמ"ג דלעיל פ"ד מ"ז אמרינן דכשהלכה וחזרה קודם הפעור היא היא. שאני ש"ל דכתיב בה והיא הפכה ולא שהפכתה חברתה [בת"כ] אלמא דלריך לאתה נגע ממש שהי' בתחלה. מיהו נ"ל בלאיך סי' טומאה כגון שהי' נגע ופשיון והחלטו. לו שהי' בהרת ומחיה והוחלט לא דוקא בעבר הסיט"ו ונשארה הנגע. אם חזר אח"כ סיט"ו להנגע. הרי היא כמו שהיתה [לעיל מ"ב] אבל בהלכה הנגע ונשארה הפשיון לו ממחיה ואח"כ חזרה הנגע להסיט"ו. גם לעקביא הרלה בתחלה. דדוקא בש"ל שנשאר תמונת סיט"ו ס"ל לעקביא שתמונתו מעיד שלא עברה הנגע הרלשונה עדיין. אבל פשיון לו מחיה בנשארו אחר שעברה הנגע לא פשיון שמיה ולא מחיה שמיה. דאין עליהן תמונת סיט"ו כלל. וגם לא גרע מהך דלעיל [פ"ד מ"ט]: יח) ודלא כעקביא: יט) כלומר בשער פקודה מודו רבנן לעקביא דטמא. אלא דכשהלכה כל הבהרת. הרי אינה בטולה. והיאך נקרלה שער פקודה. דהרי לא שייך נבה לומר שהפקידה הש"ל עד שתשוב. והרי עלמה חמק עברה ולא השוב עוד. אבל איזה פקוד' דמודו רבנן שטמא מדחשבינן לה כפקדון מבהרת שקדמה לה. מדהיא היא שחזרה. ושפיר שייך נבה לשון פקדון: כ) דמדנשאר קלת מהרלשונה ודאי מסתבר דהיא היא שחזרה (ג): כא) כשם שבטלת גרסינן [רב"א]: כב) דח"ג ג"כ כליתא דמי ואזלי תרווייהו לטעמייהו [פ"ד מ"ט] דלר"ע כמו דס"ל התם דע"י הושוד הנשאר מהפשיון מוכיח דהיא היא [ושמ"ש שם בס"ד סימן ס"ז] ולרבנן גמי כמו דס"ל התם דמדלא נשאר מהיסנה רק ח"ג כליתא דמי ואין הושוד הוכחה שהיא היא שחזרה. כ"כ ה"ל הש"ל שנשאר בהח"ג כליתא דמי ואין מוכיחין שהחזרה תחשב כיסנה: כג) ר"ל עד שלא הוחלט וכדמסיק (ד): כד) ג"ל דהא דקאמר כילד הייט מדבעי למשמעינן דהוחזק לטומאה דקאמר הייט שהוחלט. ולא בשאסגר. א"נ נקט כילד בלא הוחזק למשמעינן דאף דבנוונא דנקט אין נס ר' מהש שטהור נמור דלכה"פ טמא מוסגר. אפ"ה שייכן טהורים לגמרי. והדר נקט כילד בהוחזקו לטומאה. אע"ג דאחר מהן טהור לגמרי. אפ"ה שייכן טמאין: כה) ב' נגעים: לטוש

קאי ה"ל לכתוב ומטמא אותה דנגע לשון נקבה אתי בכולה עניינא אלא ג"ל הלכה היא וקרא אסמכתא ומדב דילפי' מינים דה"ה לשער לבן אע"ג דהיכא למיפרך שיש בזה מה שאין בזה אלא פ"ב הלכה היא: עד שלא נזקק לטומאה. הייט לטומאת החלט דבה משמעי קרא ואע"פ שבבר נזקקו לטומאת הסגר טהורים לגמרי אף מהסגר דהילו אלא לטמא בהחלט משום ספק לא גרע קרא. דאע"ג לא כתיב אאתו אתעבר הספק ממילא ידעינן דהטורה לא דבכה בספקות כדדרשי' בגמי' פ' עשרה יוחסין לא יבא ממזר ממזר ודאי לא יבא הא ספק יבא וכ"ל דהעינן על טהור קרא. יאכל בשר טהור ודאי יאכל שעל טהור לא יאכל וכן הבשר אחר יבא בכל ממא לא יאכל בעמא ודאי לוקא אע"ג דטהורות מ"ע ובו מיעבריך מישמע אותו דמתוך שאינו מטמא להחלט מהור אף מהסגר אע"פ שהוחזק בו. וכזה יש לישב לשון המשנה דקתני מרבי בתחלה ועד אלא מזקק. דבתחלה לענין הסגר קאמר שאינו מסגירו מספק והא פשיטא הוא דאינו מסגירו מספק דבחזקה טהרה קאי והדר תני עד שלא מזקק לטומאה הייט להחלט אע"פ שמזקק לטומאת הסגר לגמרי. ואתי תמה על התוס' בגיר ד' ס"ה שכתבו דבלא נזקק ל"ל קרא לעבר דאוקתי' אחזקתי' מכ"ל דאי תמוס חזקה לא הייט מסגרין מהסגר שבבר הוחזק להסגר וקרא להא מיעבריך לעברו מהסגר אע"פ שהוחזק. והשתא קבנת מ"ק דהכא היא כשבנת הרמב"ם ז"ל דכל הספקות מן הטורה מותרין והלכך לעמא מספק החלט לא מיעבריך מישמע אלא להסגר כדפי'. והשתא י"ל עמתא דכ"ב דאמר בחיו אחד ממא דאיהו ס"ל כשבנת הרמב"ם וסייעתו דפליגי אהרמב"ם וס"ל דהספקות אסורין מן הטורה ומישעה דאותו מיעבריך לעבר מספק החלט ודרש אותו דלאו מנגע קאי אלא מנגע קאי דאם אדם הוא שוהלט

תפארת ישראל

וגם הוכחה דש"ל. וכסברת הרלב"ד. אפ"ה מקילי רבנן. א"כ מאן לימא לן דלא מכח האי סברא גופי' עקביא מתמיר. ורק בים גם שער פקודה. הא בסברת חזרה למקומה לחוד. כסברת מהר"ם מודה לרבנן דלא אמרינן דהיא היא. ומכ"ל להרחיק הפלוגתות דלעקביא אפילו בחד הוכח' מחמיר. ולרבנן אפילו בב' הוכחות שהיא היא אפ"ה מקילינן. אבל אין להקשות למהר"ם דלפי דברי' גם בבהרת בלי שער פקוד' פליגי. א"כ ע"כ הא דתנן לעיל [פ"ד מ"ז] דבכה"ג כשלא פערו עדיין אמרינן דהיא היא. כעקביא דהכא אתיא. והא"ל סתם ואח"כ מחלוקת. דקיי"ל אין הלכה כסתם [יבמות מ"ב ב'] והרי קיי"ל כסתם מתניתן דסתם [כרמב"ם פ"ז מטו"ע]. י"ל דהא דקאמר דבכה"ג אין הלכה כסתם. אין ר"ל דהלכה דלא כסתם. אלא ר"ל שיולא מהכלל דהלכה כסתם משנה. ומ"מ אפשר דהלכה כמר או כמר [ועי' רתו"מ כלים פ"י מ"ח ד"ה עלמו]. אולם מתוס' חולין ק"ד ב' ד"ה ר' יוסי נראה שלא פירשו כך כלל. דאל"כ לא הוו מקשי מידי וע"ש]: (ג) וא"ת הרי ר"ע עלמו קאמר לעיל [פ"ד מ"ח] דבשאר ח"ג מהשנה. תבינן לה בליתא. ולפיכך כשנדל אח"כ ח"ג אחר שמוך לה מצורף ונלוטין יחד כבולה חדשה. והרי הכא קאמר ר"ע בעצמו דכלוטין ב' החליין כחשנה. ואי"ל דהכא ה"מ משום דהחלי הבני חוזר למקומו תחלה. משא"כ לעיל הח"ג הבני אינו במקום שכנס האוש ח"ג. ליתא. דאל"כ מדקאמר ר"ע דמודה דטהור רק בהלכה בולה. וחזרה. לנקט רבותא שפי דאפילו בהלך רק חלי'. וחזר חלי' שלא במקומו החלה ג"כ נידון כחדש וטהור. י"ל כל שחזר שלא במקומה תחלה הו"ל כהלך בולה שאין כאן רבותא. עוי"ל דהכא שאני. דהשער פקודה מוכיח דהיא היא. ואדרבי' ר"ע לשיטתו אזיל וכמ"ש בס"ד ביכין סימן כ"ג: (ד) ומה"מ נקט נמי הכא מלת בתחלה. דלכאורה מיותר. אבל ר"ל דלא הבך שהזכרנו במשנה ב' וג'. שהשנו שבאן לא אירע בתחלה. רק לאחר שהוחלט. אבל הכא מיירי בספק שאירע בנגע

בנגע

בועז

אבל איזה פקוד' דמודו רבנן שטמא מדחשבינן לה כפקדון מבהרת שקדמה לה. מדהיא היא שחזרה. ושפיר שייך נבה לשון פקדון: ב) דמדנשאר קלת מהרלשונה ודאי מסתבר דהיא היא שחזרה (ג): כא) כשם שבטלת גרסינן [רב"א]: כב) דח"ג ג"כ כליתא דמי ואזלי תרווייהו לטעמייהו [פ"ד מ"ט] דלר"ע כמו דס"ל התם דע"י הושוד הנשאר מהפשיון מוכיח דהיא היא [ושמ"ש שם בס"ד סימן ס"ז] ולרבנן נמי כמו דס"ל התם דמדלא נשאר מהיסנה רק ח"ג כליתא דמי ואין הושוד הוכחה שהיא היא שחזרה. כ"כ ה"ל הש"ל שנשאר בהח"ג כליתא דמי ואין מוכיחין שהחזרה תחשב כיסנה: כג) ר"ל עד שלא הוחלט וכדמסיק (ד): כד) ג"ל דהא דקאמר כילד הייט מדבעי למשמעינן דהוחזק לטומאה דקאמר הייט שהוחלט. ולא בשאסגר. א"נ נקט כילד בלא הוחזק למשמעינן דאף דבנוונא דנקט אין נס ר' מהש שטהור נמור דלכה"פ טמא מוסגר. אפ"ה שייכן טהורים לגמרי. והדר נקט כילד בהוחזקו לטומאה. אע"ג דאחר מהן טהור לגמרי. אפ"ה שייכן טמאין: כה) ב' נגעים: לטוש

ציונים

אף. שם ס"ח: ד כל ספק. בתו"כ שנויה כולה מתני' בפרש"פ נגעים פ"ב. מיי' שם פ"ג ה"ו:

חלופי גרסאות

מקויימין נד"ע וד"ע מקיימי. וכ"ה נד"מ וד"ל ונמשנ"ע: ד לטומאה משנזקק נכי"פ לטומאה ספקו טהוד משנזקק. כהן נד"ע וד"ע כהן אחד וכ"ה נמשנ"ע. בזה נד"ע ובזה.

אליהו רבא

ג כשם שבטלת את דברי עקביא. גרסינן:

משנה אחרונה

לא נגפא מן הראשון. וג"ל דחכמים מעכרין דמידי ספק לא נפקא במא אחרת היא וכל ספק נגעים טהור ועדיין לא נזקק לטומאה מיקרי במא אחרת היא ולא הפכנהו בהבהרת. ומהר"ם מפרש דבעקביא הוחיל ובמקומה חזרה היא היא. ומשמע דלחכמים ספק הוא גם בזה: והיך דיומנה כחצי גרים והניחו לשער לבן. ע"ע מ"ב דר"ע הא פשיטא דחצי גרים לאו כלום הוא. וברלה שמכהן לחי' לפי' הרלב"ד דבעעמא דעקביא הוא דהשער בשאר מוכיח אינא נגפא הנגע ולא"ר עקיבא דשער לחודי' אינה הוכחה כיון דלא נופה דבהבהרת הוא אלא אם נשאר עם השער מקצת מגוף הבהרת ודאי הוכחה היא אלא נראה. וחכמים אומרים דבין כך ובין כך מידי ספק לא נפקא: ד כל ספק נגעים בתחלה טהור. בר"פ תני לה בבר כל ספק נגעים טהור והכא אתי לפרושי הדוקא בתחלה. ונפ"ז הא ד' מי עד שלא נזקק לטומאה פיהוא דבתחלה הוא והרמב"ם בחשוו הבמיע אלא בתחלה אבל בסוף נזיר וכן בספ"ד דטהרות מייתי נמי בתחלה. ובסמוך נכתוב עיד בזה: בתחלה טהור. פי' הר"ב דכתיב ומטמא אותו את הולדו וכו' וכ' הרמב"ם אותו עד על הנגע דאי אותו אגברא קאי ה"ל לכתוב ומטמא אותו כמ"ש למעלה ומ"מ נראה דלאו דנגע גמורה היא דאי אגנב

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org

טהור. כתב הר"ב דכתיב ואם פשה וגו' וטמא הכהן אותו את הנגע הודאי. שמלת אותו שב על הנגע. הרמב"ם. וכתב הר"ש ואע"ג דהאי קרא בפשיון כתיב ה"ה בשער לבן. דקתני בתוספתא בהרת כתלי גרים וכה ב' שערות [*טולדה בהרת כתלי גרים וכה ב' שערות כן הוא בתוספתא פ"ב] הרי זו להחליט. טעה ואינו יודע אלו שהפכו ואלו שקדמו. טהור. דלריך שידע באיזה שערות הוא מהליטו. ע"כ. וכן העתיק הרמב"ם בפ"ו מהט"ל [הלכה ה'] וגרלה א"כ דהוא הדין גמי במתיה: **ה זהו** שאמרו כו'. לא ידעתי למטעמי מאי. דבפ"ג ריבמות משנה ה מפרשי זהו דתנן התם דלמטעמי קאתי. ועוד ק"ל אמאי לא תנן גמי בריש זהו שאמרו עד שלא נזקק לטומאה ספקו טהור. ועוד דהתם הוה למטעמי תרתי כדתנן ברים פרקין. לכך נ"ל דה"ל קאמרי. זהו שאמרו משנזקק כו' כלומר דכל היכא שנזקק הוה ספקו טמא. משא"כ בקודם שנזקק כו' דלא הוי כללא. דהא משכחת בתרי גווני דטמא ולפיכך לא תני לעיל זהו שאמרו עד שלא נזקק כו':

ד בין באיש אחד. אע"ג דמה נפשך יש בו בהרת אחת שפשה. אותה שהחלתה כגרים ועכשיו כשלע והיה ראוי להחליטו. אפילו הכי הואיל ואינו יודע על איזה נגע מחליט טהור מגזרת הכתוב. דכתיב (ויקרא יג) ואם פשה תפשה בעור וטמא הכהן אותו. את הנגע הודאי הוא [טמא] ואינו מטמא את הנגע שיש בו ספק: בין בשני אנשים. אע"פ שאחד מהם טען הסגר ז' ימים שית בסוף שבוע ראשון והאחר מוחלט. הואיל ואינו יודע איזה להסגיר ואיזה להחליט. שייהם טהורים מגזרת הכתוב: ר' עקיבא אומר כו'. ואין הלכה כר' עקיבא: **ה** שניהם טמאין. דבשייהם פשה: אף על פי שחזרו להיות כשלע. דהשתא אחד מהם טהור. הואיל והוזקקו לטומאה שייהם טמאים. דכתיב (שם) וטהרו הכהן. את הודאי הוא מטהר ואינו מטהר את הספק: עד שיחזרו להיות כגרים. דהשתא ודאי שייהם טהורים שהפשיון שבעבורו הוחלט הלך משייהם:

בסוף שבוע בזה כשלע ובזה כשלע. ואינו ידוע כו) באיזה מהן פשה. בין באיש אחד כז). בין בשני אנשים כח). טהור כט). ר' עקיבא אומר באיש אחד טמא. ובשני אנשים טהור: **ה** משנזקק לטומאה ספקו טמא. כיצד שנים שבאו אצל כהן. בזה בהרת כגרים. ובזה כשלע. בסוף שבוע בזה כשלע ועוד. ובזה כשלע ועוד. שניהן טמאין ל). אף על פי שחזרו להיות כשלע ובכשלע שניהן טמאין לא) עד שיחזרו להיות כגרים לב). זה הוא שאמרו לג). משנזקק לטומאה ספקו טמא:

מלאכת שלמה

קאי שני ספקות אסנהו תרי דתנן ברים פירקין. ועיין בפי' הר"ם ז"ל סוף פירקין לגעיל לי אתיא מתני' כר' יהושע ומ"מ מסקנא דמילתי' כבר כתבתי' לעיל ברים פירקין. ומלאתי שהעבירו הקולמוס על מלת משנזקק לטומאה ספקו טמא דבמתני' דהכא: **ה** אצל כהן וכו'. בתוספות פ' בתרא דמיר אפי' בתלמוד המוגה ע"י הרב בעלאל אשכנזי ז"ל איתה בטעה זה כילד שנים שבאו אצל כהן בזה בהרת כגרים ובזה כשלע לסוף שבוע בזה כשלע ועוד ובזה כגרים ועוד ולסוף בזה ובזה כשלע ואינו יודע איזה מהם כיהה שייהם טמאים עד שיחזרו שייהם להיות כגרים ע"כ ונראה שנפל טוס טעות שם לו היא תוספתא דהא גם בת"כ סוף פרשה ד' דפרשת נגעים כלשון משנתנו: זהו שאמרו וכו'. גרסי':

יכין

כו) לשון אדם: כז) דב' הנגעים בשים א'. והרי בכה"ג ממ"ל טמא מאחת רק דלא ידעינן מאיזה נגע נטמא. ועוד דלכה"פ מוסגר מא' מהן: כח) אף דאין בהן א' שטהור גמור: כט) ר"ל שייהן טהורין לגמרי. דאע"ג דלכל אחד יש ספיקא דאורייתא. וגם לכה"פ טמא מוסגר. אפ"כ גזה"כ הוא שבכה"ג טהורים. דכתיב ואם פשה תפשה הנגע וטומאה הכהן אותו דמלת אותו אפשיון ודאי קאי לאמעטי דפשיון ודאי מטמא ולא פשיון ספק. ולא עוד אלא אפי' אם אח"כ [מ"ש כאן בהגה"ם בסוף שבוע ב'. לפע"ד ע"ש] פשה כ"א מהן עד כשלע ושוב והרי בכה"ג ודאי שייהן פשו. אפ"ה שייהן טהורין מדלא ידעי' איזה מהשיוחלט מפשיוהו שבשו' שבוע א' ואיזה יוחלט מפשיוהו דהשתא [עי' הא"ש]. ונקט הקרא וגם הנגע הספק בפשיון מדהוא סיע"ו המלוי. מיהו ה"ה בים ספק בשאר סימני טומאה וכגון שהי' באחד מהב' ש"ל קודם להבהרת ובהשני בהרת בלי ש"ל. ולאחר הסגר בסוף שבוע אלא בכל א' ש"ל. ומסופק באיזה מהן בא הש"ל הוך ההסגר (ה"ן): ל) דהרי שייהן וודאי פשו. אלא דלא ידעינן בכל חד כמה פשה וזה א"ל עדיד: לא) אף דאותו שהי' נגעו בתחלה כשלע וודאי עבר פשיון בלו אפ"ה שייהן טמאים מדהוחזקו לטומאה: לב) דהרי אז וודאי שייהן טהורין. מדהתמעטו שייהן ממה שהי' בתחלה: לג) נ"ל דהכא נמי קאמר אלא זהו למטעמי [בדקאמר בה"ג ביבמות פ"ג מ"ה]. והייגו דדוקא בהוחזקו שייהן לטומאה. וכגונא דנקט הגא. הא בהוחזק רק א'. ולא ידעינן מנו. וכגון שהתכו שייהן נגעו. ובאחד מהן הי' סיע"ו. ולא ידעינן איזהו. בספק נגעים כזה שייהם טהורין [ונ"ל דבכולהו גווני בין לקולא ובין לחומרא. ע"א נאמן להעיד. אף הבע"ד עצמו נאמן על עצמו. דמ"ש מאחר אסורים דאמן אדם גם על עצמו. ולא אמרי' דהכא שאני דבראייה ודיעות כהן הויא אלתא. וכן מלאתי ל"ל בתוספת' [בספ"א]]:

תפארת ישראל

בנגע בתחלה. וכדי אלא תטעה בתחלה דקאמינא הייגו קודם שהוסגר. לתני מפרש שפי דהייגו קודם שהוחלט והוחזק בטומ': (ד"ה) ומ"ש רתוי"מ דהה"נ בהי' הספק במחי'. נ"ל דר"ל בהי' בא' מהן בהרת עם מחי'. ובא' מהן בהרת בלי מחי'. וקאמר שייהם בהרתם. אחר שרואה הכהן. אע"ג דשייהם עבדי אסורא [כשבת קנ"ב ב']. ואפשר שגם אותו שקנה בהרתו בלי סיע"ו. אף דלא אתני לי' מעשיו. אפ"ה לוקה [ועיי' לקמן פ"י סי' י"א]. אפ"ה הרי אינו טמא רק אותו שהי' בו המחי'. ולהכי במסופק מי מהם שהי' בו הסיע"ו. שייהן טהורים. ואע"ג בא' מהם כבר נזקק לטומ'. עכ"פ מדלא הוחזקו שייהן לטומאה כלא הוחזקו דמי וכדמשמע במשנה ה'. ומהרו' משה מאלרן נ"י אמר דכוונת רתוי"מ שהי' בו בגדים וסגרו שבוע א' או ב'. ובסוף ההסגר מצא בו ב' בהרות. ובאחת יש מחי'. ומסופק אם זאת שהמחי' בה היא הישנה. ומצא שהאחרת חדשה וצריכה ב' הסגרות אחר שיטהר מהמחי' שבהבריתה. או שאותה שהמחי' בה. הדשה היא. ומצא שהאחרת נפטרה לגמרי אחר הסגר ב':

בוער

בנגע בתחלה. אלא דלא ידעינן בכל חד כמה פשה וזה א"ל עדיד: לא) אף דאותו שהי' נגעו בתחלה כשלע וודאי הסגר (ד"ה): ל) דהרי שייהן וודאי פשו. אלא דלא ידעינן בכל חד כמה פשה וזה א"ל עדיד: לא) אף דאותו שהי' נגעו בתחלה כשלע וודאי עבר פשיון בלו אפ"ה שייהן טמאים מדהוחזקו לטומאה: לב) דהרי אז וודאי שייהן טהורין. מדהתמעטו שייהן ממה שהי' בתחלה: לג) נ"ל דהכא נמי קאמר אלא זהו למטעמי [בדקאמר בה"ג ביבמות פ"ג מ"ה]. והייגו דדוקא בהוחזקו שייהן לטומאה. וכגונא דנקט הגא. הא בהוחזק רק א'. ולא ידעינן מנו. וכגון שהתכו שייהן נגעו. ובאחד מהן הי' סיע"ו. ולא ידעינן איזהו. בספק נגעים כזה שייהם טהורין [ונ"ל דבכולהו גווני בין לקולא ובין לחומרא. ע"א נאמן להעיד. אף הבע"ד עצמו נאמן על עצמו. דמ"ש מאחר אסורים דאמן אדם גם על עצמו. ולא אמרי' דהכא שאני דבראייה ודיעות כהן הויא אלתא. וכן מלאתי ל"ל בתוספת' [בספ"א]]:

תוספות אנשי שם

ד בסוף שבוע בזה כשלע כו'. ע' בתו"ח ולריך לדעת מה עשה עמלו באותם הבני ספיקות אף שלא נזקקו לטומאה ואדרבה הבברא עותה בספק דהתם דילמא אין בם טומאה כלל אבל הכא הרי ממ"נ יש כאן סי' טומאה אלא שלא ידעינו איזהו ולריך ישוב דמיון לתיבה א' מב' דהשיב איסור קטוע לענין הטלת וג"ע. (מ"נ):

משנה אחרונה

מוחלט ודאי מטמאו ולא אם הוא ספק והלכך באים אחד מוחלט ודאי הוא מטמאו ואפ"פ שאינו יודע מהמת איזה נגע. ובשני אנשים דכל חד ספק הוא טהור ומודה ר"ע דבשני אנשים אף מהסגר שהי' עליהן טהורין אע"פ שלעיון הסגר אין בהן ספק. כיון שהכהן לריך לפסוק הדין על שייהם ולומר לאחד מהם הרי אתה מוחלט ולהשני הרי אתה בהסגר כמו שהיית. וכדי שיהו יודע על איזה מהם וכל שאינו פוסק הדין ממילא טהורים. ואי קשיא כיון שבשייהם היו בגר עמדים בהסגר אמאן שקלי' לטומאה אע"פ שאין פוסק מכשו הדין הרי בגר בגר פסק עליהן הסגר מתחלה ומומאה זו לחיבן הלכה. י"ל דעיקר ההסגר אינו בא אלא לגבר סימני החלט כדמוכח בפ"ע שבתוקים שבחור לגו אלא יבאו סימני טומאה א"ל הסגר. וכאן באנו א"ל לם לטולם לגא עוד לידי התלט כמ"ש הרא"ש שאף אם יעמדו שייהם בסוף שבוע שני על כשלע ועוד דהשתא שייהם מוחלטים ודאי ואין כאן ספק. מ"מ א"ל להחליטם מהחר שאינו יודע על איזה פשיון הוא מחליט זה אז אם פל פשיון הראשון אז שבר לגן וכו' עכ"ל וה"ג ההסגר ממילא בעל ומיהו אמאי דפי' דר"ע דרים אותו אגברא ולא אגנע פ"ב לית לי' גר"ע הן מלתא שלריך שידע על איזה פשיון הוא מחליט דהא לא קפיד אגנע אלא אגברא ויכולין לבא לידי התלט וא"כ הדא קושיין לדוכתה במה בעלה מעליהן טומאת הסגר. ול"ל מאחר שבשתה הנגע מהסגר שבתחלה באחד מהן מהבגרים לכשלע ולריך עכשו לפסוק הדין מחדש בעל ואלך לו פסק דין שבתחלה מעשיהם שהרי לריך לפסוק על שייהם וכיון שאין יכול לפסוק אותו יודע ההסגר הראשון בעל אמילא טהורים. **ונמצא** לאדון לפי מה שפיקבנו דיש סיום ממעמיתו לשעת הרמב"ם דכל הספקות אין בהן איסור מן התורה דהא ס"ק דמתני' סגר הכי והלכתא כוותי'. ואי קשיא לך הא להרמב"ם נמי מדרבנן מיהא מתמרינן בכל הספקות כדקי"ל ספקא דאורייתא לחומרא והכא ס"ק מטהר לגמרי לאו קושיא היא דהכא א"א להחליט מדרבנן ולחייבו קרבן ואין יכולין להביא בשותפות ובתמני שאין הטלת בתה על הנאי כדתנן ספ"ה דכריתות. ובהכי ניחא נמי לר"ע דאמר בבני אנשים טהור דאפי' באו לטמול בבת אחת דאמרי' בפ"ה דעבודת גבי ספק טומאה בדם"ר דמדאורייתא טהור ואפ"ה בשבאו לטמול בבת אחת מטמאינן לזו מדרבנן. דהכא א"א משום קרבן כדפי'. ומיהו בלא"ה נמי לא דמי לבתם. דהתם ספק לה"ר טהור משום דאוקי אחזקה כמ"ש התוס' בריש נדה. וכיון דחד מיניהו עתה איתבא חזקה. אבל הכא שהטומה עסקה בהדיא הרי אין כאן טומאה ספקו טמא. פי' הר"ב דבמיב ובהרו אם הודאי הוא מטהר וכו' הכא ל"ל קבא דבלא"ה מספק אין לעכבו דבחזקת טומאה הוא אלא משום דבלי קבא בני טומאה לעיל דלא אחלי' הכא בחר חזקה דמטהרין לזו לעיל אף מהסגר שהוחזקו בה כדפי' לעיל

www.daat.ac.il www.hebrewbooks.org